

การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน

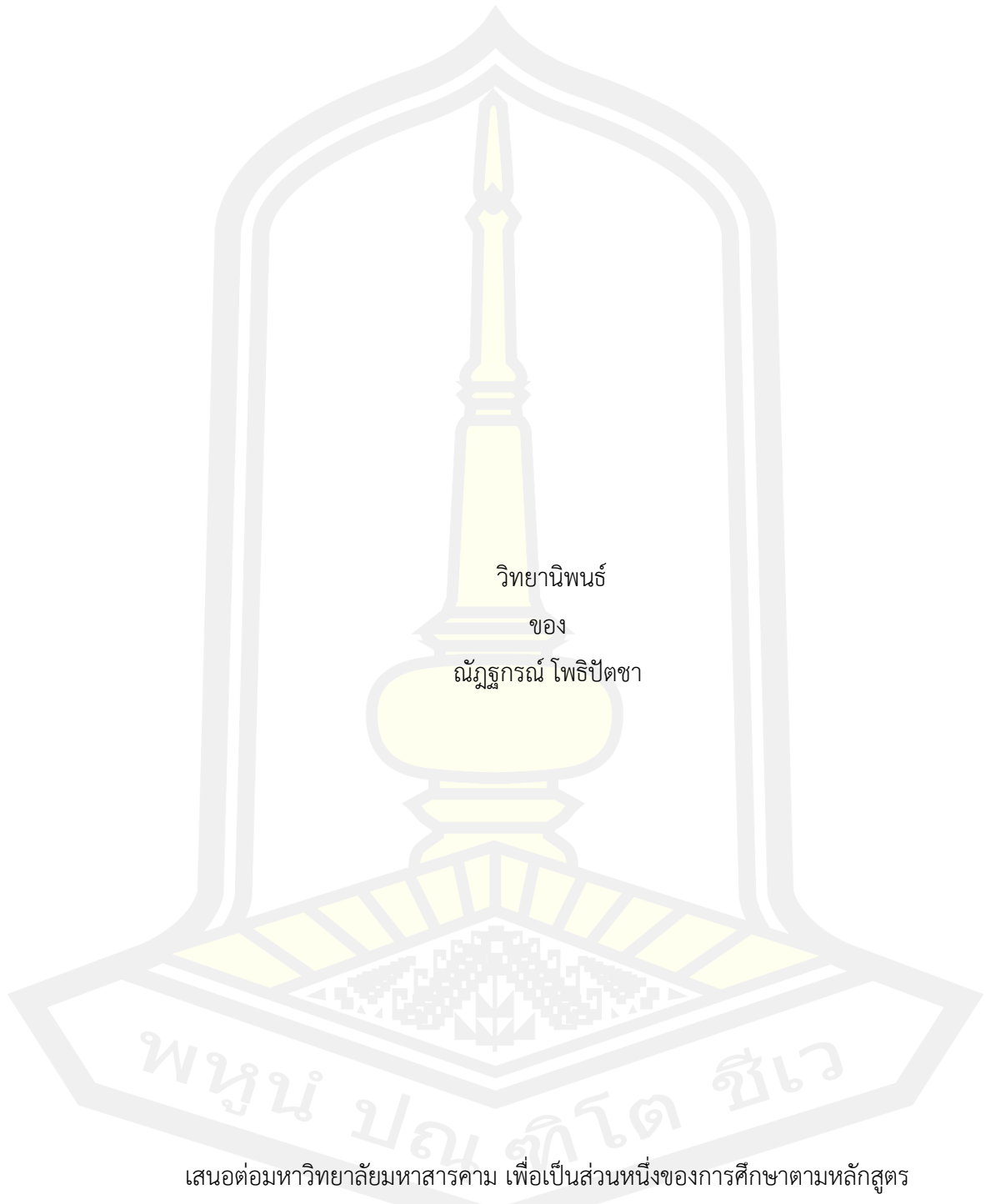
วิทยานิพนธ์
ของ
ณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มิถุนายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตีณอีสาน

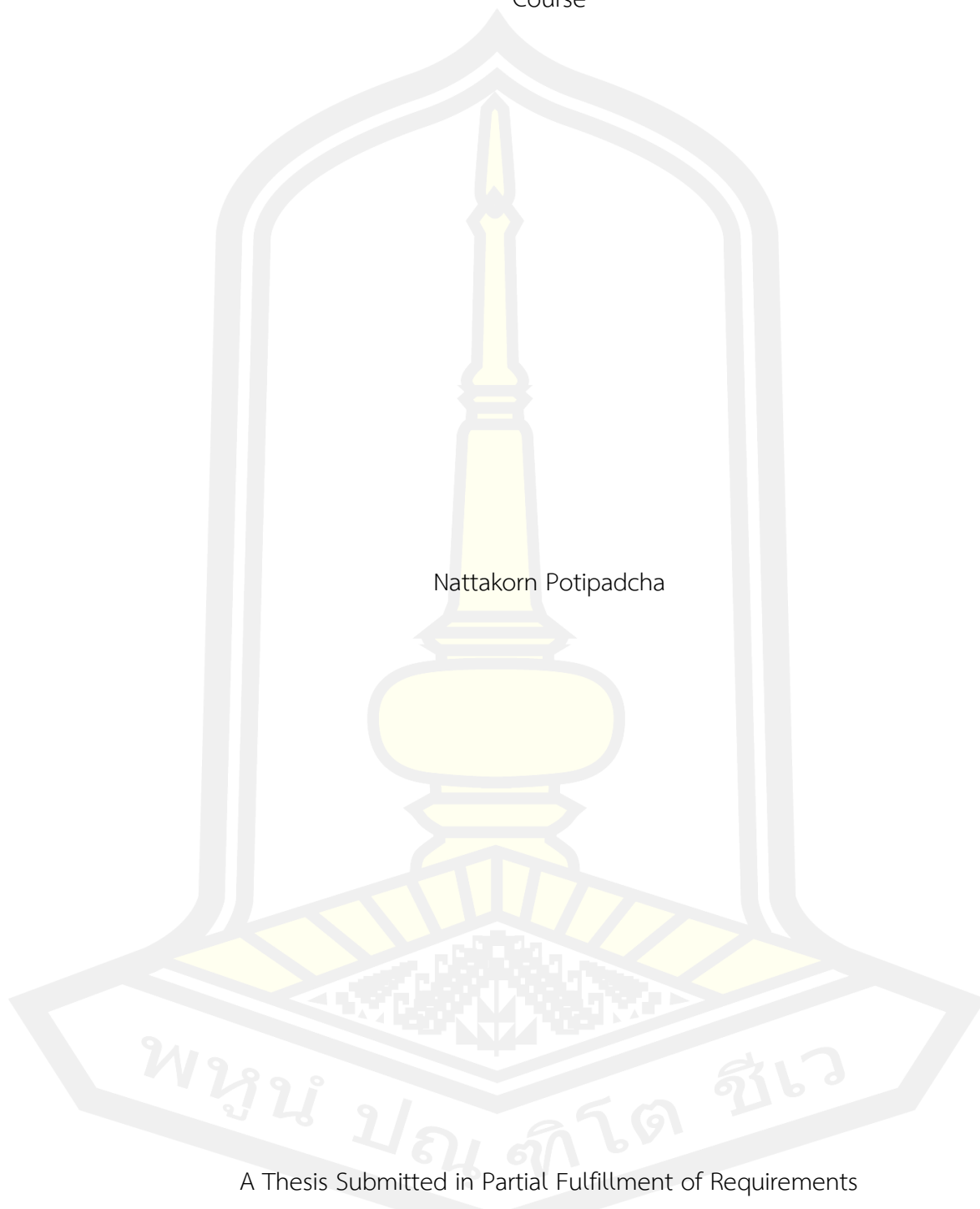
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มิถุนายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Exercise in Esan Folk Music Curriculum in Playing Esan Phin
Course

Nattakorn Potipadcha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Music (Master of Music)

June 2022

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายณัฐกรณ์ โปธิปัตตา
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ณรงค์รัชช วรรณมิตรไมตรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร. พิษณุ บุญศรีอนันต์)

กรรมการ

(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. จตุพร สีม่วง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยศึกษาศิลป์

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติด พินอีสาน		
ผู้วิจัย	ณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. พิษณุ บุญศรีอนันต์		
ปริญญา	ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การติดพินอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การติดพินอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) แบบประเมินทักษะการติดพินอีสาน 4) แบบประเมินความพึงพอใจของเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาควมสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คนที่เรียนวิชาศิลปะ(ดนตรี) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบ ทีแบบกลุ่มเดียว (One-Sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพคือ $E1= 73.4$ และ $E2=82$ ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.89$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.18) หมายความว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการติดพินอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแบบฝึก, หลักสูตรท้องถิ่น, การติดพินอีสาน

TITLE	The Development of Exercise in Esan Folk Music Curriculum in Playing Esan Phin Course		
AUTHOR	Nattakorn Potipadcha		
ADVISORS	Pitsanu Boonsrianun , Ph.D.		
DEGREE	Master of Music	MAJOR	Master of Music
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1. To develop a skill practice form in the local Isan folk music curriculum titled Isan Harp playing. 2. To study the students' satisfaction towards the skill exercises in the local Isan folk music curriculum titled Isaan Harp playing. of students in Mathayom 2 is an experimental research. The research tools were: 1) Plans for learning activities on the topic of playing the Isan harp. Mathayomsuksa 2 2) a test to measure learning achievements on playing the Isan harp Mathayomsuksa 2 3) Assessment form for playing Isan harp skills 4) Assessment form for students' satisfaction in continuing with skills practice form in local Isan folk music curricula titled Isan harp playing Of the students in Mathayom 2, the sample group obtained from the specific selection (purposive sampling) was the students in Mathayomsuksa 2 of Ban Na Witthayakom School under the office. Kalasin Elementary Education Service Area, District 1, Kalasin Province, 10 students studied art (music) in the first semester of the academic year 2020. The statistics used to test the hypothesis used the One-Sample t-test. The research found that 1. The results of the development of the skill practice form in the local Isan folk music curriculum titled Isan harp play The efficiency of Mathayom Suksa 2 students were $E1=73.4$ and $E2=82$, which were according to the 80/80 criteria. The mean ($\bar{x}= 4.89$) and standard deviation (S.D. = 0.18) mean satisfaction with learning activities in conjunction with the Isan harp practice form of secondary school students. Year 2 is at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผศ. ดร. ณรงค์รัชช วรรณมิตรไมตรี ประธานกรรมการสอบ ดร. พิษณุ บุญศรีอนันต์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ผศ. ดร. คมกริช การินทร์ กรรมการสอบ และ ผศ. ดร. จตุพร สีม่วง กรรมการสอบ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. พิษณุ บุญศรีอนันต์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ช่วยให้ความอนุเคราะห์และให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆจนทำให้วิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ศราวุธ โชติจำรัส อาจารย์ ผศ.ดร.วีรยุทธ ศรีคุณหลิว อาจารย์ อาทิตย์ คำหงษ์ศา อาจารย์ อภिरักษ์ ภูสง่า และคุณครูไกรฤกษ์ สัพโส ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ วัชรานนท์ สังข์หมื่นนา ผู้คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาการลงระบบ iThesis ตลอดจนเสร็จงานในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบุคลากร โรงเรียนบ้านนาวิทยาكم จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล และให้ความร่วมมือในการทำงานวิจัยนี้ทั้งหมด

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่สาว ครอบครัว ตลอดจนทุกท่านที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมเป็นกำลังใจ และคอยสนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่ายตั้งแต่เริ่มจนทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

ณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา

พหุบัณฑิต โขเว

สารบัญ

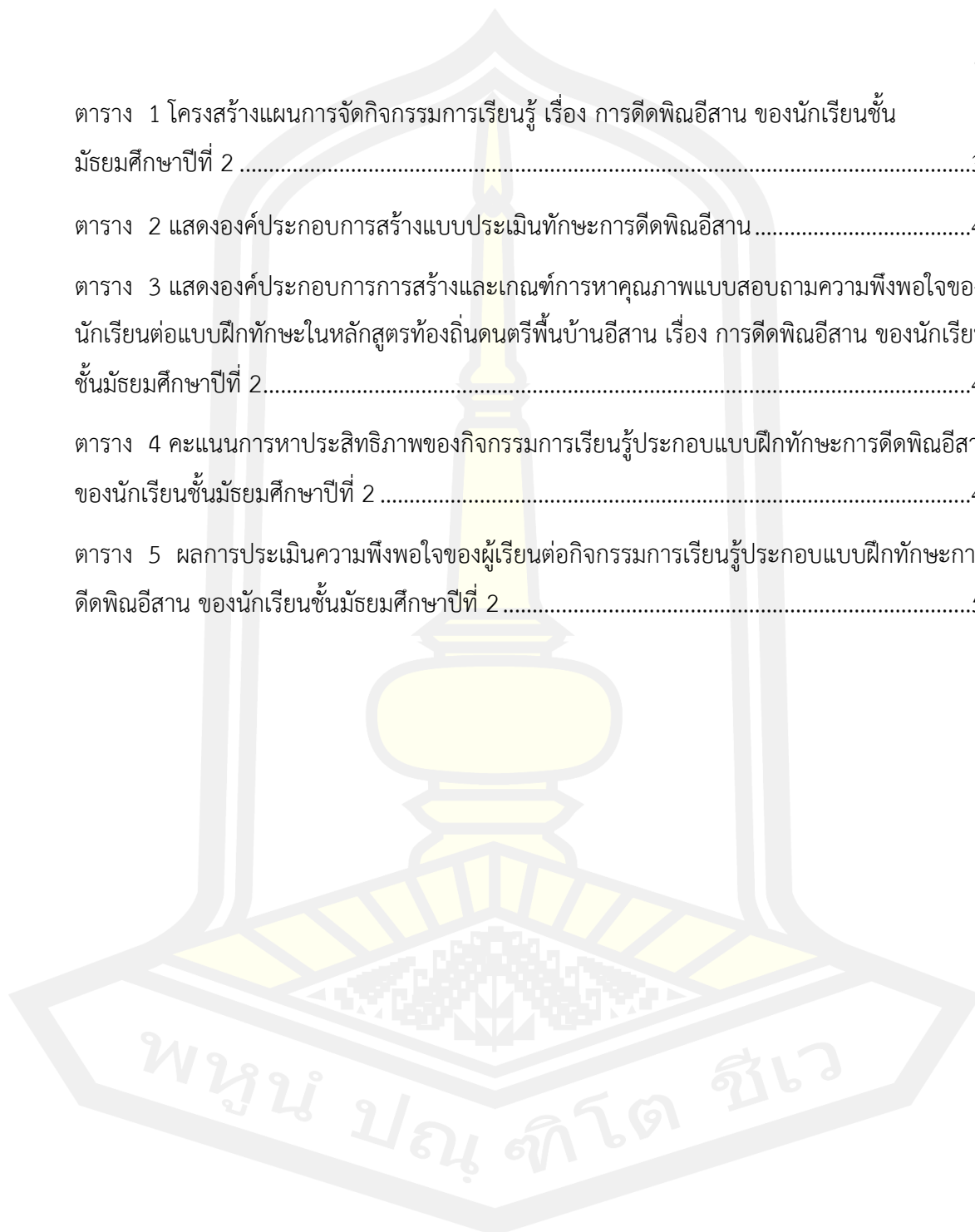
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ภูมิหลัง.....	1
2. ความมุ่งหมาย	2
3. ขอบเขตของการวิจัย	3
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	3
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	5
2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	11
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	18
4. แบบฝึกทักษะ.....	23
5. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ.....	26
6. ความพึงพอใจ	28
7. ดนตรีพื้นบ้านอีสาน.....	31
8.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37

1. ขอบเขตของการวิจัย	37
2. วิธีดำเนินการวิจัย	38
และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	39
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
1. สัญลักษณ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	48
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	52
1. สรุปผลการวิจัย	52
2. อภิปรายผลการวิจัย	52
3. ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก แผนการสอน.....	60
ภาคผนวก ข. แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน.....	91
ภาคผนวก ค การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	122
ภาคผนวก ง ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล.....	140
ประวัติผู้เขียน	162

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	39
ตาราง 2 แสดงองค์ประกอบการสร้างแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีสาน	41
ตาราง 3 แสดงองค์ประกอบการสร้างและเกณฑ์การหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	43
ตาราง 4 คะแนนการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	49
ตาราง 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	50

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ซึ่งกิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานระดับท้องถิ่นพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพปัญหาชุมชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การงานอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคมของบรรพบุรุษ ความเป็นไทย สามารถดำรงชีวิตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ : 2551 : 1) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต้องอาศัยการออกแบบหลักสูตรและการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครอง ศิลปินในท้องถิ่น เพราะบุคคลเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่น การนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะได้เรียนในสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงของตัวเองทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ ในขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกิด การแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาความรู้ระหว่างชาวบ้านกับครู ช่วยให้ต่างฝ่ายต่าง

มีความรู้ประสบการณ์ที่ผสมผสานกลมกลืนและสมบูรณ์มากขึ้น สามารถพัฒนาความร่วมมือซึ่งกันและกันไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมชุมชนที่ยั่งยืนได้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539)

บทบาทของดนตรีอีสานประเภทพิณ อดีตเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมรองลงมาจากแคน ใช้ร่วมบรรเลงกับแคน เครื่องประกอบจังหวะ บรรเลงเพื่อความบันเทิงในยามว่าง และเทศกาลต่างๆ ปัจจุบันได้พัฒนาพิณให้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่องขยายพิณจึงมีบทบาทเป็นเครื่องดนตรีหลักในวงดนตรีพื้นบ้านประเภทต่างๆ เช่น วงโปงลาง วง เป็นต้น ซึ่งวงดนตรีเหล่านี้เป็นที่นิยมในปัจจุบัน สถานศึกษาแต่ละแห่งของภาคอีสานได้สนับสนุนศิลปะพื้นบ้านในหลักสูตรสถานศึกษา ปัจจุบันพิณจึงได้รับความนิยมในสถานศึกษาแต่ละท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียน เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของดนตรีท้องถิ่น มีความรัก ชื่นชม ซาบซึ้ง ห่วงแหน ตลอดจนช่วยกันอนุรักษ์สืบทอดดนตรีพื้นบ้านอีสานให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งโรงเรียนบ้านนาวิทยาคม ได้มีการส่งเสริมกิจกรรมดนตรี โดยการตั้งวงดนตรีขึ้นมา เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นบ้านได้อย่างทั่วถึง แต่ผู้เรียนยังขาดสื่อการสอนที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นหลักสูตรท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจในการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยอาศัยขั้นตอนของการออกแบบแบบฝึกทักษะ และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรในลักษณะของการศึกษาองค์ความรู้ใหม่ ปรับเนื้อหา กิจกรรม และสร้างสื่อขึ้นใหม่ ให้ความสอดคล้องกับการสอนดนตรีพื้นบ้านอีสาน ในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นและจัดการเรียน มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการโดยวิธีการถ่ายทอดดนตรีพื้นบ้านอีสานของชาวบ้าน มาผสมผสานกับศาสตร์ดนตรีสากล มีการจัดระบบเนื้อหาและวิธีการใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาในครั้งนี้จะช่วยให้การใช้ชุดฝึกทักษะ การตีพิณ ในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสานมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ทักษะและเห็นคุณค่า ของดนตรีในท้องถิ่นของตนเองและยังเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่ แก่คนรุ่นหลัง ซึ่งจะช่วยให้ดนตรีพื้นบ้านอีสานดำรงคงอยู่คู่แผ่นดินอีสานต่อไป

2. ความมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 เลือกโรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

2.2 คัดเลือกโดยการเลือกแบบเจาะจง จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชา ศิลปะ(ดนตรี) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาชุดฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และจึงได้สร้างแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อที่เป็นเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการทำให้การสอนของครูไปถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้

2. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์เป็นเครื่องมือที่ทำให้ความมุ่งหมายทางการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการเรียนการสอนทั่วประเทศ อีกทั้งเป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยมในอันที่จะนำประเทศไปสู่ความเจริญในทุกๆด้าน

3. หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรท้องถิ่นจะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นการเรียนรู้จาก ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผู้เรียนแสวงหาองค์ความรู้ที่ตอบสนองกับวิถีชีวิตของตนเอง ปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์

4. การตีตพิน หมายถึง การปฏิบัติการบรรเลงพิน ให้เกิดความชำนาญจนเกิดทักษะ เข้าใจถึงวิธีการ มีความสามารถบรรเลงด้วยความไพเราะ ถูกต้อง ตลอดจนการเข้าใจถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับพิน เครื่องดนตรีอีสานได้

5. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการตีตพินอีสาน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะเรื่องการตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการสร้างทักษะในการปฏิบัติให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ถึงเกณฑ์ที่คาดหวังได้คือเกณฑ์ 80/80 เมื่อ

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน ได้แก่ มีความตั้งใจในการเรียน เข้าใจและปฏิบัติได้ มีการทำงานเป็นกลุ่ม มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากประสิทธิภาพผลรวม โดยการนำคะแนนจากการวัดโดยรวมเมื่อสิ้นสุดการสอน หรือสิ้นสุดการทดลอง

6. ดนตรีพื้นบ้านอีสาน หมายถึง วงดนตรีที่ใช้บรรเลงในแต่ละท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทอยู่เฉพาะในวิถีชีวิตของสังคมและวัฒนธรรมอีสาน หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรียงลำดับดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. แบบฝึกทักษะ
5. แบบวัดทักษะการปฏิบัติ
6. ความพึงพอใจ
7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพิษอีสาน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

ดนตรีมีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม ทั้งด้านพิธีกรรม ด้านความบันเทิง ด้านการแพทย์ และการศึกษา ดนตรีถือเป็นสิ่งที่พัฒนาร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ไม่ก้าวร้าว มีความรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมของชาติ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา (2540) ได้อธิบายความหมายของ “หลักสูตร” ว่ามีความแตกต่างกันไปตั้งแต่ความหมายที่แคบสุดจนถึงกว้างสุด แต่จำแนกความคิดเห็นของนักศึกษาที่ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตร ออกเป็น 2 ใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) หลักสูตร หมายถึง แผนประสพการณ์การเรียนรู้ นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าหลักสูตร หมายถึง แผนประสพการณ์การเรียนนั้น มองหลักสูตรในลักษณะที่เป็นเอกสาร หรือโครงการการศึกษาที่สถาบันการศึกษาได้วางแผนไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ หลักสูตรตามความหมายนี้หมายถึงรวมถึง แผนการเรียนหรือรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้เรียนรวมทั้งเนื้อหาวิชาของรายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผน ความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มนี้ไม่รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้หรือการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง แต่ทั้งแผนประสพการณ์การเรียนกับการสอนที่ปฏิบัติจริงมี

ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด 2) หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สถาบันการศึกษาจัดให้ซึ่งหมายรวมถึงประสบการณ์การเรียนและการนำหลักสูตรไปใช้ด้วย แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของทั้งทาบาและ ไทเลอร์ที่เห็นว่า หลักสูตรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายประสบการณ์ทางการศึกษาหรือเนื้อหาการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาหรือจัดการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

มาเรียม นิลพันธุ์ (2543) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารข้อกำหนดเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ ทั้งนี้ นักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรประเทศ

โดยสรุป หลักสูตร โครงสร้างการจัดการศึกษา ที่สร้างให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อให้ตรงตามกระบวนการจัดการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

เดชา จันทศักดิ์ (2546) หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแม่บทที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และทุกระบบการศึกษาจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าแต่ละครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรเป็นพื้นฐานหลักและเป็นแกนสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้

ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2545 : 2) กล่าวถึง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาดนตรีว่าจัดทำขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายการศึกษาให้ทั่วถึงคนทุกกลุ่มซึ่งเป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 6 มีหลักว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดประมวลการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและศักยภาพและอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 27 และมาตรา 74 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ขึ้นมีกำหนดเวลาเรียน 12 ปีเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวและเพื่อให้สถานศึกษารวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 4) โดยมีจุดหมายของหลักสูตร คือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 5)

1. มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมประสงคเห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือหรือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสารการคิดการแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะได้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรีในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณี วัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 182)

1.1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกองการศึกษาเทศบาลเมืองปากพองมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ

และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ

1.1.2 หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกองการศึกษาเทศบาลเมืองปากพอง มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

1.1.3 จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกองการศึกษาเทศบาลเมืองปากพอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการทำงาน
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกองการศึกษา เทศบาลเมืองปากพอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

1.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกองการศึกษาเทศบาลเมืองปากพอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

1.2 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาวิทยา

โรงเรียนบ้านนาวิทยา มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งได้กำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทย การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ โรงเรียนบ้านนาวิทยา ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๒๙๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๓๐/๒๕๖๑ เรื่อง ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๖๐

1.2.1 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

1.2.1.1 คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๒ ดนตรี นาฏศิลป์ ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ด้านดนตรี

เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรี ที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน อ่านเขียน ร้องโน้ตไทย และโน้ตสากล ที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานดนตรีบรรยายบทบาทและอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ

ด้านนาฏศิลป์

อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงต่างๆ กับการแสดงสร้างสรรค์การแสดงโดยใช้การประกอบนาฏศิลป์และการละคร วิเคราะห์การแสดงของตนเองและผู้อื่น โดยใช้นาฏยศัพท์ทางการละครที่เหมาะสมเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่างๆ อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาละคร

รหัสตัวชี้วัด

ศ ๒.๑ ม.๒/๑ ศ ๒.๑ ม.๒/๒ ศ ๒.๑ ม.๒/๓ ศ ๒.๒ ม.๒/๑

ศ ๓.๑ ม.๒/๑ ศ ๓.๑ ม.๒/๒ ศ ๓.๑ ม.๒/๓ ศ ๓.๒ ม.๒/๑

1.2.2.2 คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๔ ดนตรี นาฏศิลป์ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ด้านดนตรี

ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟังประเมิน พัฒนาการทักษะทางดนตรีของตนเอง หลังจากการฝึกปฏิบัติ ระบุงานอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง

บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย

ด้านนาฏศิลป์

สร้างสรรค์การแสดงโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์และการละคร เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดงเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย ละครพื้นบ้าน พร้อมมหรสพอื่นที่เคยนิยมกันในอดีต

รหัสตัวชี้วัด

ศ ๒.๑ ม.๒/๔ ศ ๒.๑ ม.๒/๕ ศ ๒.๑ ม.๒/๖ ศ ๒.๑ ม.๒/๗ ศ ๒.๒ ม.๒/๒

ศ ๓.๑ ม.๒/๒ ศ ๓.๑ ม.๒/๔ ศ ๓.๑ ม.๒/๕ ศ ๓.๒ ม.๒/๒ ศ ๓.๒ ม.๒/๓

รวมทั้งหมด ๑๐ ตัวชี้วัด

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2.1 ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่นหมายถึงมวลประสบการณ์และกิจกรรมที่ครูจัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทักษะเจตคติและคุณภาพในการดำรงชีวิตโดยพยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พื้นฐานของคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของตนเองตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆของประเทศชาติ (นิคม ชมพูหลวง, 2542)

นิคม ชมพูหลวง (2542) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การที่ท้องถิ่นปรับปรุง ขยาย หรือเพิ่มรายละเอียด เนื้อหา สาระ แผนการสอน สู่การเรียนการสอนกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะท้องถิ่น โดยยึดหลักสูตรแกนกลางหรือสูตรแม่บท ไม่ขัดต่อเจตนารมณ์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของท้องถิ่น

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้กับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่จัดตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในท้องถิ่นนั้นๆ เป้าหมายหลัก คือ ต้องการให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้ดีขึ้น

กนกวรรณ งามฉวี (2554) หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกับชุมชนหรือท้องถิ่น โดยมีชุมชนหรือท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งจัดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และความต้องการของผู้คนในชุมชนนั้นๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ และภูมิปัญญา ตลอดจนด้านการอยู่ร่วมกันในชุมชน ด้านเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นพอสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่ศึกษาจากภูมิปัญญา อาชีพ สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ของท้องถิ่นนั้นๆ มาจัดเป็นหลักสูตรขึ้น เพื่อจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับองค์ความรู้ตามที่หลักสูตรท้องถิ่นได้จัดขึ้น ตลอดจนเป็นการอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองด้วย

2.2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีหลักในการพัฒนาที่ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายได้เกิดปัญญา หรือเกิดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ มีเป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้สภาพปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และการปรับปรุงอย่างลึกซึ้ง คือ ให้รู้และเข้าใจอย่างกระจ่างว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ของตนเองได้

2. การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติจริง มีเป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้ในการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการปฏิบัติจริง จนเกิดความชำนาญและสามารถปฏิบัติได้ในทุกสถานการณ์

3. การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน มีเป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้ เพื่อเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมด้วยการมีความเชื่อ และตระหนักว่ามนุษย์ทุกคนต้องร่วมมือกัน พึ่งพาอาศัยกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

4. การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพ เป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีชีวิตที่อองกาม ปรับปรุงบุคลิกภาพอย่างมั่นใจ เน้นการมีเหตุผลและมีวิสัยทัศน์

กนกวรรณ งามฉวี (2554) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้การศึกษาของชาติ และในการจัดการศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วางแผน และผู้อำนวยการความสะดวก เพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริงในโรงเรียน และชุมชนท้องถิ่นนั้น

จากการศึกษาความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นพอสรุปได้ว่า สถานศึกษามีการสร้างสรรคส่งเสริม แก่ใจ และปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมผู้เรียนเกิดความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี เศรษฐกิจและสังคม ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 องค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และความต้องการของท้องถิ่น สู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน อีกทั้งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการจัด การศึกษาของโรงเรียนภายใต้การดูแลรับผิดชอบในเขตพื้นที่การศึกษา ให้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันใน ระดับชาติ นอกจากนั้น จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน มีความรักความภาคภูมิใจใน ท้องถิ่นของตน เพื่อให้การจัดการศึกษาภายในท้องถิ่นบรรลุผลดังกล่าว ส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้อง จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง เกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่น โดยดำเนินการให้ฝ่ายต่าง ๆ อาทิ โรงเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนในท้องถิ่น นักธุรกิจชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อให้ได้แนวคิด มุมมองที่ หลากหลาย ครอบคลุมเรื่องสำคัญที่ผู้เรียนในท้องถิ่นควรเรียนรู้และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญของกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นมีดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ- ความเป็นมาและขั้นตอนการดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตร
ระดับท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 เป้าหมายและจุดเน้น

ส่วนที่ 3 สารระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น

ส่วนที่ 5 การนำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของกรอบสารการการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

1. เป้าหมาย/จุดเน้น ของเขตพื้นที่การศึกษา/ หน่วยงานระดับท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายในเขต/ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง และผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลดังกล่าว เขตพื้นที่การศึกษาอาจกำหนดเป้าหมาย/จุดเน้น ที่ต้องการให้เด่นชัดเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สถานศึกษาได้เล็งเห็นทิศทางในการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น เป้าหมาย/จุดเน้นนั้นควรกำหนดเป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน มิควรกำหนดในสิ่งที่ก่อให้เกิดข้อจำกัดต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา

2. สารการการเรียนรู้ท้องถิ่น เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อ/ประเด็นสำคัญที่ผู้เรียนในท้องถิ่นควรเรียนรู้หรือได้รับการปลูกฝัง ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนนั้น เพื่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจ และต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การกำหนดสารการการเรียนรู้ท้องถิ่นควรกำหนดในขอบเขตประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งมีคำอธิบายประกอบในแต่ละประเด็นพอสังเขป เพื่อครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เช่น ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหา และเหตุการณ์สำคัญในชุมชนและสังคมนั้นๆ รวมทั้งข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

การจัดทำสารการการเรียนรู้ท้องถิ่นอาจได้จากการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลาง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษา สำนวสสภาพปัญหาการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม/ชุมชน เพื่อนำมาสังเคราะห์จัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป การจัดทำหลักสูตรโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้น สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน คือ

1. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษาคือ “หลักสูตรสถานศึกษา”

2. สิ่งที่คุณเรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นสามารถสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ หรือหากสถานศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญที่ต้องการจะเน้นและแยกสอนเป็นการเฉพาะ เช่น การสอนจักสาน เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็สามารถเปิดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมได้ แต่ไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดก็อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาทั้งสิ้น มิใช่แยกเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นจากกัน เพราะการกระจายอำนาจให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ก็เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป

3. กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่นจัดทำนั้นเป็นกรอบแนวทางกว้างๆ ที่ระบุเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่น สาระการเรียนรู้หรือเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับท้องถิ่น และแนวทางการประเมินคุณภาพผู้เรียนในท้องถิ่น สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเหล่านั้นในฐานะที่เป็นสมาชิกในสังคมนั้นๆ ในเอกสารกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น นำเสนอเป็นเพียงแนวทางและตัวอย่างของรายวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นได้ มิใช่สิ่งที่กำหนดให้โรงเรียนต้องสอน

2.4 แนวทางการดำเนินงานจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในด้านความสำคัญ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา ฯลฯ ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้นๆ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ยินดีที่จะร่วมสืบสานพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นนั้น มีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

2.4.1 การดำเนินงานของส่วนกลาง

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงาน ในส่วนกลาง มีภารกิจสำคัญในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นโดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนรักประเทศชาติ รักท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งดีงามให้สังคม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา หน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง จะต้องนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ไปใช้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้บรรลุ ตามจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.4.2 การดำเนินงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตร การศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง มีหน้าที่ในการพัฒนางาน ด้านวิชาการร่วมกับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำ “กรอบสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่น” ในระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้สถานศึกษานำไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่ เกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ องค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ครู ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ หลากหลายสาขา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ กลุ่มจังหวัด มีความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น ภูมิ ปัญญา ปัญหาชุมชน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความมุ่งมั่น และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา มีความรู้ด้านจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การ วัดและประเมินผล ฯลฯ และได้ร่วมกันกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในเขตพื้นที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

2. ศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการจัดทำกรอบ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นได้ทำการศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมทั้ง มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ชั้นปีของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้ทราบถึงขอบข่ายของการ กำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

3. ศึกษา/วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการได้ศึกษา วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น ครอบคลุมทั้งวิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด/จังหวัด ความสำคัญ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วิธีการ ดำรงชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจุดเน้นหรือข้อมูลประเด็นที่สถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้ ความสำคัญ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่น

4. กำหนดกรอบสาระเรียนรู้ท้องถิ่น เมื่อคณะกรรมการได้วิเคราะห์/สังเคราะห์ และทราบถึงขอบข่ายของการกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่นและสถานศึกษาแล้ว จึงร่วมกันกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ซึ่งมีความยืดหยุ่น สถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นได้ง่ายและสอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา

5. สอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เมื่อจัดทำกรอบสาระเรียนรู้ท้องถิ่นเสร็จแล้ว นำไปรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปปรับปรุงและให้สถานศึกษา นำไปจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาต่อไป

6. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หลังจากปรับปรุงกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้สมบูรณ์แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่ที่ได้ทราบและนำไปเป็นกรอบจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

7. นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล หลังจากสถานศึกษาได้นำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะดำเนินการนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของสถานศึกษา รวมทั้งติดตาม ประเมินผลคุณภาพของผู้เรียนว่าเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ และนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะได้มีการ ทบทวนและปรับปรุงพัฒนาทุกระยะ 3 – 5 ปีหรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควรเพื่อให้ มีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมและสภาวะของสังคม วัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา

2.4.3 การดำเนินงานของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่จะต้องนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้จัดทำนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถานศึกษาจึง ต้องนำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มาจัดทำ รายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพชุมชนนั้น ๆ โดยมีแนวทางการดำเนินงานของ สถานศึกษา ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงาน คณะกรรมการชุดนี้ควรประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา/ ผู้บริหารส่วนราชการระดับท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาในท้องถิ่น ทั้งระดับมัธยมศึกษา ครูผู้สอน ผู้แทนชุมชน

2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งศึกษาสภาพ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง บริบทสภาพ ปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในพื้นที่ เป็นต้น

3. ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในการดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้มีคุณภาพ จะต้องมีการวางแผนงานที่ชัดเจนเพื่อให้เห็นภาพการทำงานตลอดแนวด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

4. รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน และหน่วยงานธุรกิจ ฯลฯ เพื่อนำข้อคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ มาปรับปรุงกรอบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

5. เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา/ คณะกรรมการระดับท้องถิ่นเพื่อความเห็นชอบ

3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยศึกษาเกี่ยวกับความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2552) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เขียนไว้เพื่อเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน และเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

ชวลิต ชุกาแพง (2553) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เอกสารทางการศึกษาที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน โดยใช้สื่อและอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) กล่าวว่า แผนการสอน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการเรียนรู้ควบคู่กับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์ที่กำหนด

นรรีชต์ ผืนเชียร (2561) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในทุกๆระดับชั้น เปรียบเสมือนแผนที่นำทางที่ช่วยให้

ครูสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้เหมาะสม ตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

กรมสามัญศึกษา (2535) แผนการสอนหรือบันทึกการสอน หมายถึง การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องการทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย มีจุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการสอน หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียนความพร้อมของโรงเรียน และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่นซึ่งผู้สอนได้จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า แผนการสอน คือ แผนการหรือโครงการสร้างที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อการปฏิบัติการสอนในวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เน้นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ลักษณะของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

นรรีชต์ ฝืนเชียร (2561) กล่าวว่า ครูผู้สอนต้องเข้าใจความเกี่ยวพันขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการ เพราะจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบแผนการสอนที่เป็นแบบฉบับของตนเองได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งลักษณะของการเขียนแผนการสอนที่ดีนั้น ควรมีดังนี้ 1) มีความละเอียด ชัดเจน ครบถ้วน ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของการออกแบบแผนการสอน โดยสามารถตอบคำถามได้ว่าสอนอะไร มีจุดประสงค์อย่างไร โดยวิธีไหน และวัดผลเช่นไร 2) แผนการสอนควรเกิดจากการสร้างสรรค์และคิดค้นขึ้นมาโดยตัวครูผู้สอนเอง และคำนึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญควบคู่กับสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนตามหลักสูตร และที่สำคัญที่สุด คือแผนการสอนนั้น จะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 3) ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องสัมพันธ์กัน ซึ่งในการจัดทำแผนการสอน จำเป็นต้องมีการจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรก่อน เพื่อกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เราต้องการวัดในหน่วยการเรียนรู้นั้นๆ จากนั้นก็นำมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ได้ไปกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมถึงนำจุดประสงค์การเรียนรู้ระบุในการประเมินผล 4) มีการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน โดยมีการบูรณาการ ความคิด ทักษะกระบวนการ และการปฏิบัติเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งในการเขียนแบบการสอนนั้นต้องแยกเป็นขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป เพื่อให้เห็นกระบวนการที่ชัดเจน และควรจะต้องออกแบบให้ผู้อื่นสามารถใช้แทนตัวเราได้ 5) มีการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้ 6) มีการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรมีการจัดทำเครื่องมือในการวัด และระบุเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนตามหลักสูตร 7) มีการบันทึกหลังการสอน โดยระบุผลของการจัดการเรียนรู้ ปัญหา

อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ดีในการออกแบบแผนการสอนในครั้งต่อไป 8) มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัย 9) มีความสมบูรณ์ถูกต้อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

นนทชัย สามงามจันทร์ (2562) กล่าวว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีดังนี้

1. มีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักการของการสอน คือ 1) สอนเกี่ยวกับอะไร (หน่วยการเรียนรู้ หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ) 2) เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม) 3) สาระอะไร (เนื้อหา / โครงร่างเนื้อหา) 4) ใช้วิธีการใดในการสอน (กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) 5) ใช้เครื่องมืออะไรในการสอน (วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งการเรียนรู้) 6) เราจะทราบได้อย่างไรว่าแผนการเรียนรู้ที่เราออกแบบจะประสบความสำเร็จ (การวัดและประเมินผล)

2. แผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3. ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เช่น 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมสาระ / เนื้อหา และเป็นจุดที่พัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ 2) กิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา / สาระ 3) วัสดุอุปกรณ์ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ควรสอดคล้องสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การวัดผลและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

สรุปได้ว่า ลักษณะของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน ครอบคลุมกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้การสร้างแผนกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 ประโยชน์ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สมชาย รัตนทองคำ (2556) กล่าวว่า ประโยชน์ของแผนการสอน มีดังต่อไปนี้

- 1) ผู้สอนและผู้เรียนรู้วัตถุประสงค์ของการสอน 2) ผู้สอน/คณะผู้ร่วมสอนเข้าใจตรงกันและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ 3) ผู้สอนสามารถวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 4) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา 5) ครูผู้สอนแทนสามารถสอนแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้

นนทชัย สามงามจันทร์ (2562) กล่าวว่า ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีดังนี้ 1) ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง 2) ช่วยให้ครุมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการ

เรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร และสอนได้ทันเวลา 3) เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้ 4) ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้มาสอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนมีการตั้งเป้าหมายหรือจุดประสงค์ให้ผู้เรียนอย่างชัดเจน ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้ดีขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3.4 องค์ประกอบของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2552) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็อาจทำให้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสมบูรณ์เมื่อพิจารณาแล้วการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไปจะมี 7 องค์ประกอบดังนี้

1. สารระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย
3. สารการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครบถ้วนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน
5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
6. การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่อง การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องการวัดและประเมินผลคือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย

อารมณ์ ใจเที่ยง (2553) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

ส่วนนำ : รายวิชา / กลุ่ม ชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หรือชื่อแผนการจัดการเรียนรู้
จำนวนเวลาที่สอน

1. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. สารการเรียนรู้
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้
4. การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้
5. แหล่งการเรียนรู้
6. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ประจวบจิตร คำจัตุรัส (2550) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้มีทั้งหมด 8 ส่วนได้แก่

1. ชื่อวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง และระยะเวลาที่สอน

2. สารการเรียนรู้หรือหัวเรื่อง เป็นการเขียนระบุเนื้อหาของบทเรียน หรือเรื่องที่จะสอน จะต้องจัดลำดับตามเนื้อหาที่ต้องการก่อน หลัง และตามลำดับความยากง่าย

3. สารสำคัญ หรือมโนคติ เป็นการเขียนหัวข้อเรียงลำดับตามสาระการเรียนรู้หรือหัวเรื่องหรือเขียนเป็นความเรียง โดยระบุเฉพาะส่วนที่แก่นของบทเรียนนั้น

4. จุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นการระบุความคาดหวังที่แสดงพฤติกรรมของผู้เรียนที่คาดหวัง หลังจบบทเรียน ซึ่งต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติเขียนเป็นข้อๆ เรียงลำดับตามหัวข้อสาระการเรียนรู้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นตอนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ขั้นสรุปบทเรียน

6. สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นการเขียนรายการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมของแผนการจัดการเรียนรู้นั้น

7. การประเมินผล เป็นการเขียนระบุวิธีการประเมินผล ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผล ทำให้หลายวิธี เช่นการให้ตอบคำถาม การสังเกต การปฏิบัติกิจกรรมหรือปฏิบัติการทดลอง การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การตรวจผลงานหรือผลการทดลอง การให้ทำแบบฝึกหัด การทดสอบ ทั้งนี้ต้อง ระบุชนิดของเครื่องมือ และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินด้วย

8. หมายเหตุ เป็นการเขียนบันทึกปัญหา อุปสรรคที่พบ และข้อเสนอแนะที่ได้ หลังจากการสอน เมื่อจบบทเรียนแล้ว ข้อมูลต่างๆเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดการ เรียนรู้ครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ต้องมีองค์ประกอบที่ ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อที่จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้ปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แบบฝึกทักษะ

4.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การ ดัดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ เพื่อ เป็นสร้างแบบฝึกทักษะขึ้นเป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนปฏิบัติการดัดพิณ อีสาน โดยมีผู้ให้ความหมายของแบบฝึก ดังนี้

วาสนา สุพัฒน์ (2530) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง กิจกรรมหรืองานที่ครูให้นักเรียน ปฏิบัติเพื่อทบทวนความรู้ต่างๆ ที่เรียนมาแล้ว เพื่อเพิ่มทักษะให้ผู้เรียนแก้ปัญหาได้

นงนุช สามัญฤทธิ์ (2550) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง นวัตกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ ผู้เรียนได้ศึกษา ทำความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติควบคู่ไปกับเนื้อหาที่เรียน จนเกิดทักษะสามารถนำ ความรู้ไปใช้อย่างถูกต้อง และยังเป็นเครื่องมือที่ครูใช้ในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนอีกด้วย

ปิยนุช ยืนสุข (2552) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่ครู มอบหมายให้นักเรียนทำ เพื่อเป็นการฝึกฝนหรือทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้ว ให้เกิดความชำนาญ โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยตนเอง เพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาการในการเรียนรู้

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2546) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง สิ่งที่ สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้าง ความเข้าใจตามแนวของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วน ช่วยให้ นักเรียน นำความรู้ความเข้าใจไปใช้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ณัฐธนาถ สุขศรี (2558) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง งาน กิจกรรม เครื่องมือหรือสื่อ การเรียนการสอนอย่างหมั่งที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ ที่มุ่งให้นักเรียน ได้นำมาใช้ฝึกฝน ปฏิบัติ เพื่อทบทวนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนมาแล้ว ทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้เกิดความชำนาญและความแม่นยำ ซึ่งจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ

สรุปได้ว่า ความหมายของแบบฝึกทักษะ หมายถึง กิจกรรมที่ครูสร้างขึ้นให้นักเรียน ได้ปฏิบัติตามและเรียนรู้ด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญในทักษะนั้นๆ โดยมีครูคอยแนะนำวิธีการ อย่างใกล้ชิด

4.2 ลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกที่ดี ดังนี้ มนทิรา ภักดีณรงค์ (2540) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนต้องสามารถฝึกทำ ได้บ่อยๆ
2. นักเรียนได้ลงมือกระทำเอง
3. นักเรียนมีความสนุกสนานในการทำแบบฝึก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดี มีดังนี้ 1) เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว 2) เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสนใจของนักเรียน 3) มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำ โดยง่าย 4) ใช้เวลาเหมาะสม 5) มีสิ่งน่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ 6) ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้ 7) มีให้เลือกทั้งตอบแบบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี 8) ถ้าเป็นแบบฝึกที่ต้องการให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีความหลากหลายรูปแบบและให้ความหมายแก่ผู้ฝึกทำด้วย 9) ควรใช้ภาษาง่าย ๆ ฝึกคิดได้เร็ว และสนุก 10) ปลุกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยา

กุสุยา แสงเดช (2545) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดี มีดังนี้ 1) แบบฝึกที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำ ที่ใช้ไม่ควรยากเกินไป เพราะจะทำให้ความเข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายและเหมาะสมกับผู้ใช้เพื่อให้นักเรียน สามารถเรียนด้วยตนเองได้ 2) แบบฝึกที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดหมายของการฝึกลงทุนน้อย ใช้ได้นานทันสมัย 3) ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกเหมาะกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน 4) แบบฝึกที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อเร้าความสนใจและไม่เบื่อในการทำ และฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนชำนาญ 5) แบบฝึกที่ดีควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบและให้ตอบโดยเสรีการเลือกใช้คำ ข้อความ รูปภาพในแบบฝึก ควรเป็นสิ่งที่ นักเรียนคุ้นเคยและตรงกับ ความสนใจของนักเรียน ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้นักเรียนจะเรียนได้เร็วใน การกระทำที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ 6) แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองให้รู้จักค้นคว้ารวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อย ๆ หรือที่ ตัวเองเคยใช้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่ได้ฝึกนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป 7) แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญา และ ประสบการณ์เป็นต้น ฉะนั้น การทำแบบฝึกแต่ละเรื่องควรจัดทำ ให้มากพอและมีทุกระดับ ตั้งแต่ง่าย ปานกลางจนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อว่าทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน จะได้เลือกทำได้ ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก 8)

แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่ม นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้เป็นแนวทางเพื่อทบทวน ด้วยตนเองต่อไป 9) การที่นักเรียนได้ทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันที่ 10) แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกจากที่มีในหนังสือเรียนแล้วจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่าง เต็มที่

11) แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอในด้านผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกจากตารางเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ ได้มากขึ้น 12) แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะการพิมพ์เป็นรูปเล่มที่แน่นอน ลงทุนต่ำ แทนที่จะใช้พิมพ์ลงกระดาษไขทุกครั้งไป นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึก และมองเห็นความก้าวหน้าของตนได้อย่างมีระบบและมีระเบียบ

สรุปได้ว่า ลักษณะที่ดีของแบบฝึก ต้องเข้าใจง่าย สอดคล้องกับเนื้อหา เหมาะสมกับผู้เรียนมีคำชี้แจงที่ชัดเจน ใช้เวลาที่เหมาะสม มีความน่าสนใจ และมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามแบบฝึกได้อย่างเข้าใจและประสบผลสำเร็จ

4.3 ประโยชน์ของแบบฝึก

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550) กล่าวว่า ประโยชน์ของแบบฝึก คือ แบบฝึกช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกบ่อยๆ และสามารถนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว ฝึกให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

ปิยะนุช ยืนสุข (2552) กล่าวว่า ประโยชน์ของแบบฝึก คือ แบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอน ในการฝึกทักษะจำเป็ต้องอาศัยแบบฝึก ถ้าขาดแบบฝึกอาจจะทำให้หลงลืมทักษะที่เรียนมา ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ณัฐธนาถ สุขศรี (2558) กล่าวว่า แบบฝึกมีความสำคัญและเป็นสื่อการเรียนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียน เนื่องจากแบบฝึกช่วยเสริมทักษะของนักเรียนให้ดีขึ้น ช่วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นนักเรียนจะได้ทำแบบฝึกที่ช่วยแก้ไขและพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์นักเรียนจะมีทักษะทางภาษาที่คงทน ประหยัดเวลาและแรงงาน นักเรียนไม่ต้องเสียเวลา ในการคัดลอกแบบฝึกและครูยังสามารถเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนซึ่งจะเป็นการ ช่วยให้ครูสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ทันทีเนื่องจากแบบฝึกช่วยลดภาระการเตรียมการสอนของครูลง และครูจะได้มีเวลาแก้ไขปัญหานั้นหรือส่งเสริมความสามารถของนักเรียนให้ดีขึ้น

4.4 องค์ประกอบของแบบฝึกทักษะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

สุจิต เหมวัล (2555) กล่าวว่า องค์ประกอบของแบบฝึก ทักษะในแต่ละเล่ม ควรมีดังนี้

1. ปกนอก
2. ปกใน
3. คำนำ
4. สารบัญ
5. สารະการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ที่ต้องการฝึก

6. แบบทดสอบก่อนเรียน
7. ใบความรู้
8. ใบกิจกรรม /แบบฝึก/กิจกรรมฝึก
9. แบบฝึกหัด
10. แบบทดสอบหลังเรียน
11. บรรณานุกรม
12. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
13. เฉลย/แนวคำตอบแบบฝึกหัด
14. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
15. ปกหลัง

สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกทักษะต้องอาศัยองค์ประกอบที่ดีและครบถ้วน ผู้เรียนจึงจะบรรลุผลและเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ

5.1 ความหมายของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบวัดทักษะการปฏิบัติ เพื่อสร้างแบบวัดทักษะในการปฏิบัติ ดังนี้

สมนึก ภัททิยารณี (2551) การวัดผลงานภาคปฏิบัติ เป็นการวัดผลงานที่นักเรียนลงมือปฏิบัติ ซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงานในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือใน

สภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง) เหมาะกับวิชาที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี และสามารถวัดควบคู่ไปกับภาคทฤษฎี คือการใช้แบบทดสอบ

ประเสริฐ โพธิ์ขำ (2557) การวัดผลภาคปฏิบัติเป็นการวัดผลจากพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยพิจารณาทั้งขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติงาน และขั้นผลงาน

สรุปได้ว่า การวัดทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนรวมทั้งลักษณะนิสัยของผู้เรียน ต้องกำหนดจุดประสงค์ของการวัดให้ชัดเจน ทั้งการสังเกตและประเมินในขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติ ซึ่งต้องสอดคล้องกับสภาพจริง

5.2 ลักษณะของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบวัดทักษะการปฏิบัติ เพื่อสร้างแบบวัดทักษะในการปฏิบัติ ดังนี้

วรรณิ ไชยมโน (2550) คุณลักษณะของแบบวัดภาคปฏิบัติ ต้องประกอบด้วย คุณลักษณะหลายประการ โดยการวิจัยในครั้งนี้ประการที่สำคัญคือ ความเชื่อมั่นของแบบวัดที่เป็นดัชนีชี้ให้เห็นความเชื่อถือได้ของแบบวัดว่าใกล้เคียงกับความสามารถจริงของผู้เข้าสอบหรือไม่ ถ้าผู้เข้าสอบสอบซ้ำในแบบวัดเดิม จะได้คะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกับที่ได้ในครั้งก่อนหรือไม่ ถ้าค่าความเชื่อมั่นสูงหมายความว่าแบบวัดจะมีคุณภาพ

Tuckman (1975) ; อ้างถึงใน (วรรณิ ไชยมโน. 2550) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของแบบวัดทักษะการปฏิบัติที่ดี ควรมีลักษณะสำคัญ 5 ประการดังนี้ คือ ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ของข้อสอบ ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และความเป็นปรนัย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ค่าความยาก การหาความยากของข้อสอบ เป็นคุณลักษณะประจำตัวของข้อสอบแต่ละข้อที่บ่งบอกถึงโอกาสที่กลุ่มอย่างจะตอบข้อนั้นได้ถูก ดังนั้นความยากของข้อสอบจึงพิจารณาได้จากจำนวนผู้ตอบข้อนั้นถูก ถ้ามีจำนวนผู้ตอบถูกนั้นมากแสดงว่าข้อสอบนั้นง่าย แต่ถ้ามีจำนวนผู้ตอบถูกน้อยแสดงว่าข้อสอบนั้นยาก

2. ค่าอำนาจจำแนก หมายถึง คุณลักษณะของข้อสอบหรือข้อคำถามที่สามารถแยกความสามารถที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลได้ เช่น ข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกคือ ข้อสอบที่สามารถแยกคนเก่งออกจากคนอ่อนได้ เป็นต้น

3. ความเชื่อมั่น หมายถึง ความคงที่ของผลที่ได้จากการวัดด้วยเครื่องมือหลายๆ ครั้ง เช่น หากเราเอาหินน้ำหนักขนาด 2 กิโลกรัม ชั่งด้วยเครื่องชั่งเครื่องหนึ่ง ได้ค่าน้ำหนักออกมาค่าหนึ่ง ซึ่งอาจเป็น 2 กิโลกรัม หรืออาจเป็นค่าอื่นก็ได้ แล้วนำหินก้อนนั้น ชั่งด้วยเครื่องชั่งนี้อีกก็ครั้งก็ตาม ก็จะได้ค่าน้ำหนักค่าเดิมเสมอ แสดงว่าเครื่องชั่งนี้มีความเชื่อมั่น

4. ค่าความเที่ยง หมายถึง ความแม่นยำและถูกต้องของเครื่องมือ ในการวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด มีความสอดคล้องและเหมาะสมของเนื้อหาและผลการวัด ความเที่ยงตรงจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของเครื่องมือวัดทุกประเภท

5. ความเป็นปรนัย หมายถึง ความสอดคล้องของความคิดเห็นในเรื่องของคำถามกับค่าของคะแนนหรืออันดับที่วัดได้ ตลอดจนการให้คะแนนเป็นผลการประเมินในการตัดสินที่สอดคล้องกัน เช่น ข้อคำถามที่มีความชัดเจน ตรวจสอบให้คะแนนได้ตรงกัน และแปลความหมายในการให้คะแนนได้ตรงกัน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การวัดทักษะการปฏิบัติ คือ ครูผู้สอนหรือผู้ประเมิน กำหนดเงื่อนไขในการวัดที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ผลที่ออกมาควรมีค่าความยากค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และความเป็นปรนัย หากมีคุณสมบัติดังกล่าวการวัดทักษะการปฏิบัติครั้งนั้นก็จะมีประสิทธิภาพสูง

6. ความพึงพอใจ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของความพึงพอใจ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของความพึงพอใจ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กาญจนา อรุณสุขรุจี (2546) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2547) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกด้านบวกของบุคคลต่อการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีความสุขและได้รับผลตอบแทน เมื่อเกิดความพึงพอใจแล้วจะกระตุ้นให้บุคคลมีความกระตือรือร้นในการทำงานมุ่งมั่น มีขวัญกำลังใจ ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ จนเกิดความสำเร็จ

รัชยา กุลวานิชไชยพันธ์ (2535) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรม

ของคนเหล่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของความพึงพอใจนั้น

ภาณุเดช เพียรความสุข และคณะ (2558) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการยอมรับ ความรู้สึกชอบ ความรู้สึกที่ยินดีกับการปฏิบัติงาน ทั้งการให้บริการและการรับบริการในทุกสถานการณ์ ทุกสถานที่

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมทางอารมณ์และจิตใจในด้านบวก คือ ความรู้สึกมีความสุข ชอบใจ สนใจในสิ่งนั้น แล้วแสดงออกมาสนองต่อสิ่งที่ได้รับ

6.2 หลักการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

พิชญ์สินี ชมภูคำ (2558) กล่าวว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยชนิดหนึ่งที่น่านิยมกันมาก เพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลสะดวกและสามารถใช้วัดได้อย่างกว้างขวาง การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสามารถทำได้ด้วยการสัมภาษณ์ด้วยตัวเองหรือให้ผู้ตอบตอบด้วยตนเอง โดยอาศัยหลักการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
2. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้ตอบ
3. ใช้ข้อความที่สั้น กระชับรัด ได้ใจความ
4. แต่ละความถามควรมีนัย เพียงประเด็นเดียว
5. หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคปฏิเสธซ้อน
6. ไม่ควรใช้คำย่อ
7. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่เป็นนามธรรมมาก
8. ไม่ชี้้นำการตอบให้เป็นไปแนวทางใดแนวทางหนึ่ง
9. หลีกเลี่ยงคำถามที่ทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจในการตอบ
10. คำตอบที่มีให้เลือกต้องชัดเจนและครอบคลุมคำตอบที่เป็นไปได้
11. หลีกเลี่ยงคำที่สื่อความหมายหลายอย่าง
12. ไม่ควรเป็นแบบสอบถามที่มีจำนวนมากเกินไป ไม่ควรให้ผู้ตอบใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามนานเกินไป

การตอบแบบสอบถามนานเกินไป

13. ข้อคำถามควรถามประเด็นที่เฉพาะเจาะจงตามเป้าหมายของการวิจัย
14. คำถามต้องน่าสนใจสามารถกระตุ้นให้เกิดความอยากตอบ

สรุปได้ว่า หลักการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย มีความเป็นปรนัย ไม่ใช้คำถามที่ซับซ้อน ไม่ใช้ประโยคที่มีความหมายไม่ชัดเจน ใช้คำถามที่ตรงประเด็น และกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายอยากตอบคำถาม เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ชัดเจน ตรงตาม จุดประสงค์

6.3 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

ดังนี้

พิชญ์สินี ชมภูคำ (2558) กล่าวว่า การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบสอบถาม
2. ระบุเนื้อหาหรือประเด็นหลักที่จะถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่จะประเมิน
3. กำหนดประเภทของคำถามโดยอาจจะเป็นคำถามปลายเปิดหรือปลายปิด
4. ร่างแบบสอบถาม โครงสร้างแบบสอบถามอาจแบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น/ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลหลักเกี่ยวกับเรื่องที่จะถาม
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
5. ตรวจสอบข้อคำถามว่าครอบคลุมเรื่องที่จะวัดตามวัตถุประสงค์หรือไม่
6. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาและภาษาที่ใช้
7. ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อดูความเป็นปรนัย ความเชื่อมั่นและประมาณ

เวลาที่ใช้

8. ปรับปรุงแก้ไข
9. จัดพิมพ์และทำคู่มือ

ปริญญา จเรรัชต์และคณะ (2546) กล่าวว่า ความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี โดยอาศัยการวัดตามขั้นตอน ดังนี้

1. ออกแบบสอบถาม คือ วิธีที่ต้องการทราบความคิดเห็น ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ อาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ
2. การสัมภาษณ์ คือ วิธีวัดความพึงพอใจทางตรง ที่อาศัยวิธีการในการสัมภาษณ์ที่ดี เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงไปตรงมา หรือได้ข้อมูลที่เป็นจริง
3. การสังเกต คือ วิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสังเกต ที่ผู้วัดสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลเป้าหมายแสดงออก วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและวิธีการสังเกตที่มีระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ต้องมีขั้นตอนการสร้าง และมีวิธีที่เป็นระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ใช้แบบสอบถามที่มีความเป็นปรนัย มีความเชื่อมั่น สามารถวัดความพึงพอใจกับบุคคลกลุ่มเป้าหมายได้ตรงตามจุดประสงค์

7. ดนตรีพื้นบ้านอีสาน

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของดนตรีพื้นบ้าน ดังนี้

เจริญชัย ชนไพโรจน์ (2526) อ้างถึงใน สุธีระพงษ์ พิณิจพล. 2553 ,หน้า 13 ได้เขียนบทความเรื่อง “ลักษณะพิเศษบางประการของดนตรีอีสาน” ในหนังสือวารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม สรุปได้ว่า ดนตรีพื้นบ้านอีสานมีลักษณะพิเศษ 13 ประการ ได้แก่

1) เป็นดนตรีประกอบด้วยกลุ่มวัฒนธรรม 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเพลงโคราช กลุ่มเจริญกันตรึม และกลุ่มหมอลำ

2) ดนตรีอีสานเป็นดนตรีที่มีอายุเก่าแก่หลายพันปี

3) เป็นดนตรีที่มีความสวยงามทันสมัยเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย

4) การเล่นต้องใช้ปฏิภาณ

5) มีการประสานเสียง

6) ใช้เสียงประสานประเภทประเภทที่เป็นวลีหรือประโยคยืนพื้นประสานกับทำนองหลัก (ออสตินาโต)

7) มีเสียงครบ 7 เสียงตามระบบสากล

8) เป็นส่วนหนึ่งของชาวอีสานตั้งแต่เกิดจนตาย

9) มีความกลมกลืนกันระหว่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

10) เป็นดนตรีที่สามารถยืนหยัดต้านทานกระแสวัฒนธรรมตะวันตกอยู่ได้จนถึงปัจจุบัน

11) ทำนองพื้นบ้านอีสานส่วนใหญ่เกิดจากเสียงสูงเสียงต่ำในการอ่านบทกลอน

12) การบรรเลงและการขับร้อง (หมอลำ) จะมีการย้ายบันไดเสียง

13) ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเล่นได้

สกุณา พันธูระ (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีพื้นบ้านเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก ก็เพราะความอยู่รอดของศิลปิน สถาบันราชการควรหาทางช่วยศิลปินอยู่ในสังคมอย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี เพื่อเป็นกำลังใจให้ศิลปินได้รักษาสืบต่อศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติต่อไป

ธารทิพย์ ช้วน (2554 : 63) ดนตรีเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่มีคุณค่ามหาศาล มนุษย์ได้นำเอาคุณค่าของดนตรีมาใช้ประโยชน์มากมายทั้งในด้านสร้างความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ด้านพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อ ความบันเทิง ดนตรีทำให้จิตใจเบิกบาน ร่าเริงแจ่มใส ซึ่งสังเกตได้ว่าที่ได้มีเสียงดนตรีนั้นมักจะมีความสุขสนุกสนาน ร่าเริง ความปิติ และความมีไมตรีจิต ส่วนทางด้านพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อ นั้นมนุษย์มีความเชื่อว่าเสียงดนตรีทำให้สิ่งลึกลับมีอำนาจเหนือธรรมชาติพึงพอใจ และบันดาลให้มนุษย์มีความสุขความเจริญบังเกิดความอุดมสมบูรณ์และความปลอดภัยของมนุษย์ มนุษย์จึงได้จัดพิธีกรรมต่างๆขึ้นตามความเชื่อโดยมีนักดนตรีเป็นส่วนประกอบ เช่น การเซ่นไหว้ การบวงสรวง การเรียกขวัญ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าดนตรีมีคุณค่าต่อวิถีชีวิตหลายอย่าง ยังกลอนของสุนทรภู่ในวรรณกรรมเรื่องภาพให้มณีกล่าวว่

"อันดนตรีมีคุณค่าทุกอย่างไป ย่อมใช้ได้ตั้งจินดาค่าบุรินทร์"

จากคุณค่าของดนตรีสามารถใช้สนองความต้องการของมนุษย์ มนุษย์ทุกชาติทุกภาษา จึงมีดนตรีเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตของตน อันเป็นสาเหตุทำให้ดนตรีของแต่ละท้องถิ่นมีลักษณะเฉพาะ และมีความแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อม

สรุปได้ว่า ดนตรีพื้นบ้านอีสานเป็นศิลปะพื้นบ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมทั้งด้าน ความบันเทิง ด้านพิธีกรรมและความเชื่อ ด้านการแพทย์ และด้านการศึกษา มีการประดิษฐ์เครื่องดนตรีจากวัสดุที่หาได้ง่ายในชุมชน ท้องถิ่นนั้นๆ ต่อมามีการพัฒนาระบบกลไกของเสียงที่หลากหลาย มีเสียงที่มากขึ้นและประณีตตามกาลเวลาและความเจริญของวัฒนธรรม

7.1 พิณหรือซุง

ธารทิพย์ ช้วน (2554 : 71) พิณหรือซุง เป็นเครื่องดนตรีประเภทสายชนิดดี (Plucked Stringed Instrument) ตระกูลเดียวกับซึง กระจับปี จะเข้ แมนโดลิน ใช้บรรเลงดำเนินทำนองนิยมทำมาจากไม้ท่อนเดียวจึงเรียกว่า ซุง ปัจจุบันเรียกว่าพิณ ไม้ที่ทำพิณนั้นส่วนมากใช้ไม้ขนุนเพราะง่ายแก่การขุด เจาะ บาก เมื่อไม้แก่เต็มที่ไม้จะมีสีสดใส เป็นสีเหลืองสวยงามตามธรรมชาติ พิณมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยอ้างอิงได้จากข้อความในหนังสือไตรภูมิพระร่วงที่กล่าวถึง การละเล่นพื้นเมืองและการเล่นดนตรีในสมัยนั้นว่า ลางจำพวกคิดพิณและสีซอซุงต่อและกรับฉิ่ง เรืองรำจับระบำเต้นเล่น ซึ่งให้ความหมายว่าพิณใช้เล่นกับซอสามสาย ประกอบกับฉิ่ง กรับ มาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี อีกประการหนึ่งชาวไทยเรารู้จักคำว่าพิณ มาตั้งแต่พุทธประวัติตอนที่พระอินทราธิราชเสด็จลงมาคิดพิณสามสายถวายเพื่อเป็นอนุสติแก่พระพุทธเจ้า ก่อนที่พระองค์จะตรัสรู้ ว่าการบำเพ็ญเพียรแสวงหาโฆษกรรม นั้นถ้าเคร่งครัดนั้นก็เปรียบเหมือนการขึ้นสายพิณให้ตึงเกินไปย่อมขาด ถ้าหย่อนยานนั้นก็ไม่มีเสียงไพเราะ แต่ถ้าทำให้อยู่ในขั้นมัชฌิมาปานกลางก็เหมือนกันขึ้นสายพิณแต่เพียงพอดีกับระดับเสียงยอมให้เสียงดังกังวาลไพเราะ แจ่มใส ดังใจความในวรรณคดีเรื่อง "พระปฐมสมโพธิกถา" พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ว่า "ขณะนั้นสมเด็จพระอมรินทร์ธรราราชทราบในข้อปริวิตก

ดังนั้นจึงส่งพิณพาทย์ สามสายมาตีถวายพระมหาสัจย์ สายหนึ่งเครื่องนักพอดีดีก็ขาดออกไปเข้าก็ไม่บรรลือเสียง และสายหนึ่งนั้นไม่เครื่องไม่หย่อนปานกลางดีเข้าก็บรรลือซัพไพเราะเจริญจิต.."

พิณพื้นเมือง ชาวบ้านและนักดนตรีพื้นเมืองอีสานทั่วไป เรียกชื่อพิณเมืองอีสานนี้แตกต่างกันออกไปในรายชื่อ ทั้งๆที่ เป็นเครื่องดนตรีชนิดเดียวกัน เช่น หมากจับปี หมากดับแต่ง และเรียกหมากโตโต้ง หรือ ซุงบ้าง แต่เดิมพื้นเมืองอีสานเรียกว่า ซุง เนื่องจากทำมาจากไม้ซุงท่อนยาวตลอดทั้งตัว แต่ต่อมาคนทั่วไปนิยมเรียกว่า พิณ โดยนำไม้เนื้ออ่อน เช่น ไม้ขนุน มาสร้าง พิณเป็นเครื่องดีดที่ทำด้วยไม้ มีกล่องเสียงเป็นรูปสี่เหลี่ยม หรือทำเป็นรูปคล้ายใบไม้ก็ได้ มีกล่องเสียงตรงกลาง อาจมี 2 สาย 3 สายหรือ 4 สายก็ได้ นมแบ่งเสียงจะเป็นไม้เนื้อแข็งหรือขาสัตว์ มี 5 เสียง คือ โด เร มี ซอล ลา ผู้ดีดสามารถนั่งหรือยืนดีดก็ได้ ถ้านั่งควรวางตัวพิณไว้ขาขวาหรือขาซ้ายที่ถนัด สามารถนั่งได้หลายแบบ เช่น นั่งขัดสมาธิ นั่งพับเพียบ ตามแต่ผู้ดีดถนัด

สรุปได้ว่าการแสดงดนตรีพื้นบ้านอีสานเป็นการแสดงถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษและสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการแสดงพื้นบ้านเป็นศิลปวัฒนธรรมสาขาหนึ่ง ที่แสดงถึงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองของไทยเราความงามของถ้ำรายลำตามจังหวัดและทำนองเพลงตลอดจนการแสดงสื่อความหมาย ด้วยบทเจรจาทำทางและคำร้องเป็นลำนำช่วยให้ผู้ชมได้ชื่นบานสนุกสนานได้อิมเอบกับสุนทรีรส และเกิดอารมณ์คล้อยตามกับการแสดงการแสดงดนตรีพื้นบ้านอีสานจึงเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ ปู่ ย่า ตา ยาย ได้ถ่ายทอดไว้ให้สมควรที่เยาวชนทั้งหลายควรสนใจและรับสืบทอดและรักษาความลับรู้ของคนทั่วไปต่อภาคอีสานตั้งแต่อดีตสืบมา มักจะเป็นลักษณะทำนองว่า เป็นดินแดน ที่แห้งแล้ง และยากจน ความเจริญของอารยธรรมเมืองยังไม่อาจ คลิบลานเข้าไปถึงความรู้สึกที่แตกต่างแบ่งแยกทาง เชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรม ผสมผสานอยู่ในที่ซึ่งในส่วนของคนอีสานเองนั้น ตั้งแต่อดีตมาต่างรู้สึกว่าคุณมีความแตกต่างจากคนไทย เช่นเดียวกันทั้งนี้หากมองในมิติประวัติศาสตร์จะสามารถเห็นภาพสะท้อนของโลกทัศน์ ดังนั้นความเป็นพรรคพวกนิยมคนอีสานในอดีตโดยเฉพาะคนในแถบชนบทนั้นจึงค่อนข้างให้ความสำคัญ และตระหนักซาบซึ้งความเป็นตนเองอยู่สูงซึ่งในบรรดาสื่อที่จะร่วมกับคนอีสานให้เป็นกลุ่มก้อนได้นั้น นอกจากภาษาชนบทธรรมเนียมประเพณีแล้วดนตรีและศิลปะการแสดงต่างๆอย่างเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการเชื่อม ร้อยเรียงคนอีสานให้เป็นหนึ่งเดียวเกิดความรักและสำนึกในพวกพ้องท้องถิ่นกำเนิดอย่างมาก

8.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

ไกรฤกษ์ สัพโส (2563) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การบรรเลงวงกลองยาวอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่

ครอบคลุมเนื้อหาและองค์ความรู้ สามารถสร้างสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ และพัฒนาแผนอย่างต่อเนื่อง

จิระพงษ์ ปะกาโส (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโซลตัน โคตาย พบว่า ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สอน และผู้เรียนเข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอนง่าย และมีประสิทธิภาพ

บพิตร คำหัน (2551) ศึกษาเรื่อง ความต้องการเปิดหลักสูตรดนตรีที่บ้านกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการเปิดหลักสูตรดนตรีที่บ้านในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ของท้องถิ่นเปิดโอกาสทางการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความสนใจดนตรีที่บ้าน และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดเนื้อหาดนตรีที่บ้านทางอีสานเหนือ และอีสานใต้โดยเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนทั้งทฤษฎี และปฏิบัติดนตรีที่บ้านได้แก่วงโปงลางหมอลำ และกันตรึมเป็นต้น

กอบกุล พรหมทอง (2549 : 70-74) ศึกษา การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนจตุรลงรัตนาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่เขต 2 พบว่า สภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นมีสองลักษณะคือการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมเสริม และการปรับรายละเอียดเนื้อหาประเภทของภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่โรงเรียนนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ด้านศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านการประกอบอาชีพ ด้านคติความเชื่อ และด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน

ตโนยา ก้อนแก้ว (2549) ศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนาการของวงดนตรีพื้นบ้าน : กรณีศึกษาวงแกมอีสาน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า วงดนตรีพื้นบ้านแกมอีสาน ได้กำเนิดและดำรงอยู่ได้ด้วยการอนุรักษ์ จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ทำให้มีวัฒนธรรมการถ่ายทอดเพิ่มขึ้น มาจากการพัฒนาการและองค์ประกอบในด้านต่างๆซึ่งการถ่ายทอดในปัจจุบันวงดนตรีพื้นบ้านแกมอีสานได้เป็นส่วนหนึ่งของสำนักศิลปวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้เป็นตัวอย่างกับเยาวชน ให้เล็งเห็นคุณค่าวัฒนธรรมพื้นบ้านที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันสร้างอาชีพเสริมระหว่างศึกษาได้

ณรงค์ศักดิ์ ธรรมวิเศษ (2549 : 103-104) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องโปงลางดนตรีพื้นบ้านอีสานสาระดนตรีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องโปงลางดนตรีพื้นบ้านอีสานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัด

กิจกรรมการเรียนการสอนได้ตั้งนั้นผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นประเภทนี้ให้มากขึ้น

ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2547) ศึกษาเรื่อง ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านดนตรีพื้นบ้านอีสาน พบว่า ผลการประเมินหลักสูตร ของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ผลการประเมินแผนการสอนของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบจะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหลักสูตรที่สร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสมบูรณ์

สุนทร อองกุลนะ (2547 : 85-92) ศึกษาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม และการปรับรายละเอียดเนื้อหาประเภทของภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่โรงเรียนนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ด้านศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีด้านการประกอบอาชีพด้านคติความเชื่อและด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน

นพพร กิจจา (2546) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมนอกเวลาดนตรีพื้นบ้าน วงสะล้อ ซอ ซึ่งระดับประถมศึกษาของจังหวัดพะเยา พบว่า ในการเรียนวิชาดนตรีเวลาเรียนน้อยไปต้องจัดเวลาตอนพักเที่ยงหรือเลิกเรียน และเสาร์อาทิตย์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม และส่งเสริมนักเรียนให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แซนเดอร์สัน (Sanderson. 2001 : 462) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความขัดแย้งทางภูมิปัญญาท้องถิ่น กับภูมิปัญญาโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ของเอเชียแปซิฟิกกับตะวันตกผลการวิจัยพบว่า ชาวเอเชีย แปซิฟิก มีความพยายามหาทางป้องกัน หรือแก้ไขปัญหานั้นเนื่องมาจากการไหลบ่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามาส่งผลกระทบต่อ เป็นการครอบงำทางปัญญาและวัฒนธรรมของตนในยุคโลกาภิวัตน์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ในการจัดการศึกษาของชาติต่างๆ และมุ่งให้เกิดความสมดุลระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับภูมิปัญญาตะวันตก

โรบินสันและเรย์ (Robinson and Ray. 1998 : 149) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาของออสเตรเลียผลการวิจัย พบว่า การจัดการศึกษาระดับดั้งเดิมของออสเตรเลียยังไม่ประสบความสำเร็จนัก ระบบการจัดการศึกษาของออสเตรเลียมีพื้นฐานมาจากแองโกล - ยูโรเปียน ซึ่งเน้นการอ่านออกเขียนได้ การเรียนรู้จากการสังเกต การเลียนแบบ การฝึกปฏิบัติอย่างแท้จริง การสอบปากเปล่า การใช้เพลงเชื่อมความรู้ การเรียนรู้จากเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาเป็นการส่งผ่านมรดกทางศาสนาและวัฒนธรรม

ประกอบด้วยปรัชญาศิลปะดนตรีเต็มรูปแบบและการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอภินิหารที่เป็นนิยาย หรือตำนานเล่าต่อๆ กันมานั้นการศึกษาที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาร์ค (Mark. 1996 : 130) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาตามอัธยาศัย (Information Education) แนวหนึ่งคือการสอนดนตรีวิธีใหม่โดยไม่ใช่วิธีสอนแบบเดิมให้กับประชาชนการสอนวิธีใหม่นี้จะสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสอนดังกล่าวคือการสอนเพลงสวดประสานเสียงและการจัดทำวงดนตรีของชุมชนท้องถิ่นของตน

จอห์น แม็คเคย์ วิสโตม (John Mackay Wisdom. 1995 : 288) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการแสดงดนตรีพื้นบ้านของเมืองโนวา สกอตตา ผลการวิจัยพบว่าในเมืองโนวา สกอตตา มีความซาบซึ้งและภูมิใจในภูมิปัญญาด้านดนตรีของตนเองและพยายามที่จะสืบทอดความรู้ให้แก่ลูกหลานโดยวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่ปฏิบัติคือการให้ลูกหลานไปอยู่ร่วมกับนักปราชญ์ชาวบ้านเพื่อเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้านด้วยตนเอง

ไมเคิล โรบินสัน (Michale Robinson. 1992 : 746) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษา และการพัฒนาชุมชนผลการวิจัยพบว่าในการจัดการศึกษาในโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้านปราชญ์ท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาพบว่ามีปัญหาหลายประการด้วยกัน คือ ขาดบุคลากรในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดจนไม่มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนส่วนมากจะนำมาสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องของคติความเชื่อศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น นอกจากนั้นด้านการบริหารและการจัดการในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจนแน่นอนจึงทำให้การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรดังนั้นผู้วิจัยจึงนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีต
พิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง ทำการศึกษา
วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Document) และเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) ในโรงเรียนบ้าน
นาวิทยาคม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.2 พื้นที่การทำวิจัย
 - 1.3 ระยะเวลาการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.2 การสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1 การจัดกระทำข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีต
พิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง ทำการศึกษา
วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Document) และเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) ในโรงเรียนบ้าน
นาวิทยาคม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 1. ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีต
พิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
 2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรี
พื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. พื้นที่ทำการวิจัย

พื้นที่การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาที่โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ระยะเวลาการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่
1 ปีการศึกษา 2563 เป็นเวลา 1 ภาคเรียน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพิน
อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การตีตพินอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การตีตพินอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 1.3 แบบประเมินทักษะการตีตพินอีสาน
- 1.4 แบบประเมินความพึงพอใจของเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรี

พื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีต
พินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและสร้างเครื่องมือต่างๆ
ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การตีตพินอีสาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การ
ตีตพินอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามขั้นตอน ดังนี้

1) การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เพื่อกำหนด
จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ หลักการ และเนื้อหา ในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) ศึกษาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เพื่อเป็นแนวทาง
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) ศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลให้
สอดคล้องกับหลักสูตร

5) กำหนดแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การตีตโพนอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามขั้นตอนสำหรับการฝึกทักษะการปฏิบัติ ในแต่ละแผนตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย แล้ว เตรียมสื่อให้ตรงกับกิจกรรมการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับกิจกรรม และกำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง ดังตาราง

ตาราง 1 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การตีตโพนอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	จำนวน ชั่วโมง
1	<p>ความเป็นมาของพิณอีสาน</p> <p>มาตรฐานการเรียนรู้ ศ. 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ตัวชี้วัด ศ. 2.1 ม.3/6 อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรี ที่มีต่อบุคคลและสังคม</p>	1
2	<p>การฝึกตีตโพนอีสานเบื้องต้น</p> <p>มาตรฐานการเรียนรู้ ศ. 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ตัวชี้วัด ศ. 2.1 ม.3/2 ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง</p>	3
3	<p>บรรเลงพิณลายโป่งกลาง</p> <p>มาตรฐานการเรียนรู้ ศ. 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ตัวชี้วัด ศ. 2.1 ม.3/2 ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง</p>	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	จำนวน ชั่วโมง
4	บรรเลงพิณลายเตี้ยโฆง มาตรฐานการเรียนรู้ ศ. 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตัวชี้วัด ศ. 2.1 ม.3/2 ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการ ร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง	2
5	บรรเลงพิณลายเตี้ยพม่า มาตรฐานการเรียนรู้ ศ. 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตัวชี้วัด ศ. 2.1 ม.3/2 ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการ ร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง	2
	รวม	10

6) เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของพิณอีสาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การฝึกตีพิณอีสานเบื้องต้น 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การบรรเลงพิณลายโฆงกลาง 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การบรรเลงพิณลายเตี้ยโฆง 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบรรเลงพิณลายเตี้ยพม่า เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและประเมิน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

6.1 อาจารย์ อภิรักษ์ ภูสง่า ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ดศ.บ.)
 วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

6.2 อาจารย์ อาทิตย์ คำหงษ์ศา ปริญญาโท ศป.ม. (ดุริยางคศิลป์) มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

6.3 อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรุฑธ ศรีคุณหลิว ปริญญาเอก ปร.ด. (ดุริ
 ยางคศิลป์) มหาวิทยาลัยมหาสารคามผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีและสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.4 อาจารย์ ดร.ศราวุธ โชติจำรัส ปริญญาเอก ปร.ด. (ดุริยางค
 ศิลป์) มหาวิทยาลัยมหาสารคามผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

6.5 นายไกรฤกษ์ สัพโส ปริญญาโท ค.ม. (สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงบประมาณโรงเรียนบ้านภูตะคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้ว มาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2.3 การสร้างแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีसान

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีसान ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีการสร้างแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีसान เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีसान ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2) สร้างตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาด้านทักษะกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3) สร้างแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีसान โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ ตามหน่วยการเรียนรู้ ในแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีसानอีसान ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการวัดทักษะการปฏิบัติ 8 ทักษะ ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงองค์ประกอบการสร้างแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีसान

การปฏิบัติ	เกณฑ์การพิจารณา	เกณฑ์การให้คะแนน
1. การตั้งสายพิณ	1. บอกระดับเสียงที่จะตั้งสาย 2. ตั้งเสียงสายที่ 1 ได้ถูกต้อง 3. ตั้งเสียงสายที่ 2 ได้ถูกต้อง 4. ตั้งเสียงสายที่ 3 ได้ถูกต้อง 5. เสียงที่ตั้งทั้ง 3 สายถูกต้อง	ทำได้ 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน ทำได้ 2 ข้อ ได้ 2 คะแนน ทำได้ 3 ข้อ ได้ 3 คะแนน ทำได้ 4 ข้อ ได้ 4 คะแนน ทำได้ 5 ข้อ ได้ 5 คะแนน
2. การตีพิมพ์พื้นฐาน	1. ตั้งสายพิณได้ถูกต้อง 2. ตีแล้วเสียงชัดเจนถูกต้อง 3. ความสม่ำเสมอของเสียงที่ตี 4. ไล่ระดับเสียงได้ถูกต้อง 5. ทำท่วงในการตีถูกต้อง	ทำได้ 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน ทำได้ 2 ข้อ ได้ 2 คะแนน ทำได้ 3 ข้อ ได้ 3 คะแนน ทำได้ 4 ข้อ ได้ 4 คะแนน ทำได้ 5 ข้อ ได้ 5 คะแนน

ตาราง 2 (ต่อ)

การปฏิบัติ	เกณฑ์การพิจารณา	เกณฑ์การให้คะแนน
3. ลายโป่งกลาง	1. ตีตได้ถูกต้องตามโน้ต	ทำได้ 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน
4. ลายเตี้ยโขง	2. เสียงถูกต้องชัดเจน	ทำได้ 2 ข้อ ได้ 2 คะแนน
5. ลายเตี้ยพม่า	3. ความสม่ำเสมอของเสียงที่ตีต	ทำได้ 3 ข้อ ได้ 3 คะแนน
	4. ตีตได้ตรงตามจังหวะ	ทำได้ 4 ข้อ ได้ 4 คะแนน
	5. มีความไพเราะ	ทำได้ 5 ข้อ ได้ 5 คะแนน

4. นำแบบประเมินทักษะการตีตพิณอีสาน ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำแนะนำและพิจารณาคุณภาพ ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้หลักเกณฑ์ ตามแบบประเมินลิเคิร์ต (Likert)

5. นำแบบประเมินทักษะการตีตพิณอีสาน ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกุศตรองวิทยาคาร ตำบลคอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 15 คน เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ก่อนนำไปใช้จริง

6. นำแบบประเมินทักษะการตีตพิณอีสานมาวิเคราะห์หาการประเมินค่า RAI จากการสังเกตประเมินผลของผู้ให้คะแนน 2 คน โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความเห็นพ้องของผู้ประเมิน

7. จัดพิมพ์และทำสำเนาแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ให้สมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองจริงต่อไป

2.4 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ ตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า และการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ ดังตาราง

ตาราง 3 แสดงองค์ประกอบการสร้างและเกณฑ์การหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อ ที่	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจมาก 3 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจน้อย 1 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด				
2	นักเรียนมีความสุขขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					
3	นักเรียนได้รับความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้					
4	นักเรียนสนใจที่จะนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
5	กิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการตีพิณอีสาน					
6	เนื้อหาที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
7	กิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง					
8	นักเรียนสนใจที่จะฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้วยกิจกรรมการเรียนรู้					
9	แบบฝึกทักษะมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม					
10	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ					

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับนิยามความพึงพอใจ และนำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม ตำบลม่วงนา อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 จำนวน 14 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Post-test Only Design (ไพศาล วรรคคำ, 2559 : 141)

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสาร งานวิจัย หรือที่ได้ศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551 หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โครงสร้างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการตีพิมพ์ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ซึ่งดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารจากสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงานราชการ หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ การศึกษา ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตโดยรวบรวมแล้วแยกประเด็นตามเนื้อหาที่กำหนด

3.2 การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ทำการวิจัยโดยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินนักเรียนจากแบบประเมินทักษะเรื่องการตีพิมพ์อีสาน

3.2.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านนาวิทยาคม

3.2.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการตีพิมพ์อีสาน ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 แผน 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของพิมพ์อีสาน
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การฝึกตีพิมพ์อีสานเบื้องต้น
- 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การบรรเลงพิณลายโปงลาง
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การบรรเลงพิณลายเตยโขง
- 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบรรเลงพิณลายเตยพม่า

3.3 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และประเมินทักษะการตีพิมพ์อีสานจำนวน 5 ข้อ 50 คะแนน

3.4 ให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะ เรื่องการตีพิมพ์อีสาน จำนวน 10 ข้อ

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะการตีพิมพ์อีสาน และคะแนนความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะ เรื่องการตีพิมพ์อีสาน ไปวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
 - 1.1 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective – Congruence: IOC) (อรัญ ชูยกระเดื่อง, 2561) โดยมีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	คือ	เป็นจำนวนที่ผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

- 1.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะการดีดพิณอีสานโดยใช้ดัชนีความเห็นพ้องกันระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubrics) (ไพศาล วรคำ ,2559) มีสูตรดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{|R_1 - R_2|}{I - 1}$$

เมื่อ	RAI	คือ	ดัชนีความเห็นพ้องกันของผู้ประเมิน
	R_1	คือ	เป็นคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1
	R_2	คือ	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 2
	I	คือ	คะแนนทั้งหมดที่เป็นไปได้ (soring rubrics)

1.6 การหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (E_1/E_2) โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2544)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด
	A	คือ	คะแนนเต็มของทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum Y}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน
	$\sum Y$	คือ	คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด
	B	คือ	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (ไพศาล วรคำ, 2559) มีสูตรดังนี้

สำหรับกลุ่มตัวอย่าง

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง

X_i คือ คะแนนของคนที i

n คือ จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ไพศาล วรคำ,2559) มีสูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}} \quad \text{กรณีกลุ่มตัวอย่าง}$$

เมื่อ S คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

X_i คือ คะแนนของคนที่ i

n คือ จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ใช้การทดสอบ ที่แบบกลุ่มเดียว (OneSample t-test) (ไพศาล วรคำ,2559) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{S/\sqrt{n}} \quad df = n - 1$$

เมื่อ t คือ ค่าสถิติทดสอบที่

\bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

μ_0 คือ ค่าคงที่หรือค่าเฉลี่ยของประชากรที่ต้องการเปรียบเทียบ

S คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

พหุบัณฑิต ชีวะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนค่าในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและแปลความหมายของข้อมูลได้ง่าย ดังต่อไปนี้

E_1 ใช้แทน ประสิทธิภาพกระบวนการของแบบฝึกทักษะการดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

E_2 ใช้แทน ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของแบบฝึกทักษะการดีดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

N ใช้แทน จำนวนนักเรียน

\bar{X} ใช้แทน ค่าเฉลี่ย

$S. D.$ ใช้แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

df ใช้แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

t ใช้แทน ค่าการทดสอบที

IOC ใช้แทน ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกับเนื้อหา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การดีดพิณอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีตโพนอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 แผน ได้แก่ แผนที่ 1 ความเป็นมาของตโพนอีสาน แผนที่ 2 การฝึกตีตโพนอีสานเบื้องต้น แผนที่ 3 การบรรเลงลายโปงกลาง แผนที่ 4 การบรรเลงลายเตี้ยโขง แผนที่ 5 การบรรเลงลายเตี้ยพม่า และแบบฝึกทักษะการตีตโพนอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 5 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ความเป็นมาของตโพนอีสาน หน่วยที่ 2 การฝึกตีตโพนอีสานเบื้องต้น หน่วยที่ 3 การบรรเลงลายโปงกลาง หน่วยที่ 4 การบรรเลงลายเตี้ยโขง หน่วยที่ 5 การบรรเลงลายเตี้ยพม่า และผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$ $S. D. = 0.33$) ส่วนการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีผลดังตารางที่ 6

ตาราง 4 คะแนนการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีตโพนอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนนรวมระหว่างเรียน (50)	คะแนนสอบหลังเรียน (10)
	10	10	10	10	10		
1	6	5	10	7	9	37	8
2	7	7	10	7	8	39	10
3	7	8	9	8	8	40	9
4	7	8	9	8	10	42	7
5	7	8	8	8	8	39	10
6	8	9	10	9	10	46	7
7	8	9	8	8	7	40	8
8	8	8	10	7	10	43	8
9	9	9	9	9	8	44	8
10	8	8	10	7	9	42	9
รวม	75	79	93	78	87	412	82
	ค่าเฉลี่ย					41.42	8.2
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน					2.69	1.31
$E1=73.4 / E2=82$							

จากตารางที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.4 / 82 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วแจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บ้านนาวิทยาคม ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2463 จำนวน 10 คน ได้ผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S. D.	ความพึงพอใจ
1	แบบฝึกทักษะมีภาพประกอบที่น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	5	0	มากที่สุด
2	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน	4.9	0.31	มากที่สุด
3	นักเรียนมีความสุขและได้รับความรู้ จากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน	4.8	0.42	มากที่สุด
4	นักเรียนสนใจที่จะนำทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.8	0.42	มากที่สุด
5	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานช่วยให้นักเรียนมีความสามารถและเกิดทักษะในการตีพิมพ์อีสาน	4.9	0.31	มากที่สุด
6	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย	4.9	0.31	มากที่สุด
7	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานนี้ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง	4.9	0.31	มากที่สุด
8	นักเรียนสนใจที่จะฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน	4.7	0.48	มากที่สุด
9	แบบฝึกมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม	5	0	มากที่สุด
10	เนื้อหาที่กำหนดในแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานมีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	0	มากที่สุด
	รวม	4.89	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ พบว่า หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจให้กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคมจำนวน 10 คน ที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.89$) และมี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S. D. = 0.18$) หมายความว่า ความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพคือ $E1 = 73.4$ และ $E2 = 82$ ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.89$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S. D. = 0.18$) หมายความว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการติดพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การติดพิณอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 แผน ได้แก่ แผนที่ 1 ความเป็นมาของพิณอีสาน แผนที่ 2 การฝึกติดพิณอีสานเบื้องต้น แผนที่ 3 การบรรเลงสายโป่งกลาง แผนที่ 4 การบรรเลงสายเตี้ยโขง แผนที่ 5 การบรรเลงสายเตี้ยพม่า และแบบฝึกทักษะการติดพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 5 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ความเป็นมาของพิณอีสาน หน่วยที่ 2 การฝึกติดพิณอีสานเบื้องต้น หน่วยที่ 3 การบรรเลงสายโป่งกลาง หน่วยที่ 4 การบรรเลง

ลายเตี้ยโขง และหน่วยที่ 5 การบรรเลงลายเตี้ยพม่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลการหาประสิทธิภาพคือ ($\bar{X} = 4.66$ และ $S. D. = 0.33$) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการสร้างแบบฝึกทักษะ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การตีพิณอีสาน ที่ถูกต้อง และตรงตามหลักสูตร มีการสร้างสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดทักษะในการตีพิณอีสาน ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรฤกษ์ สัพโส (2563) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการบรรเลงวงกลองยาวอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 82.85 / 86.20 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการตีพิณอีสาน ที่ครอบคลุมเนื้อหาและองค์ความรู้ สามารถสร้างสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ จิระพงษ์ บะกาโส (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโซลตาน โคตาย พบว่า ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2) ได้ค่า E_1 เท่ากับ 86.06 และค่า E_2 เท่ากับ 91.06 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโคตาย ที่มีแนวทางการวางรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ง่าย และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จุฑามาศ ศรีวิสัย (2549) การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคงบกล้ำ ร ล ว โดยใช้ภาพประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 91.76/92.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการพัฒนาแบบฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วแจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บ้านนาวิทยาคม ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2463 จำนวน 10 คน โดยมีค่าเฉลี่ยดังนี้ ($\bar{X} = 4.89$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S. D. = 0.18$) หมายความว่า ความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบฝึกทักษะ เรื่องการตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีกิจกรรมที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ มีความสนุกสนานในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมนี้ สอดคล้องกับ ไกรฤกษ์ สัพโส (2563) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ

เรื่องการบรรเลงวงกลองยาวอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าหลังจัดกิจกรรม การเรียนรู้เรื่องการบรรเลงวงกลองยาวอีสาน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.85$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S. D. = 0.17$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิณอีสานได้ดี นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนรู้ได้ง่าย กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ การจัดการเรียนการสอนไม่ตึงเครียด ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ สอดคล้องกับ จิระพงษ์ ปะกาโส (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโซลตาน โคคาย พบว่าหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ที่ใช้ทฤษฎีของโคคาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) = 4.91 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S. D.$) = 0.26 ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนชอบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ที่ใช้ทฤษฎีของโซลตาน โคคาย จนทำให้มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ จุฑามาศ ศรีวิสัย (2549) การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคภกล้ำ ร ล ว โดยใช้ภาพประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคภกล้ำ ร ล ว โดยใช้ภาพประกอบ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.70 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีภาพประกอบที่น่าสนใจ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด มีจินตนาการ เกิดแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะนี้ในระดับมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การตีพิณอีสานอีสาน ดังนี้

1.1 ครูผู้สอนต้องศึกษาคำชี้แจงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ละเอียดก่อนนำไปจัดการเรียนการสอน

1.2 ครูผู้สอนจะต้องศึกษาเนื้อหาในแบบฝึกทักษะการทำกรเรียนการสอน เพื่อที่จะจัดเตรียมอุปกรณ์กิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามเนื้อหา

1.3 ครูผู้สอนต้องแนะนำขั้นตอนการตีพิณอีสานให้เรียนทราบเป็นลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ครูผู้สอนจะต้องศึกษาเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อใช้วัดและประเมินผลสัมฤทธิ์และประเมินทักษะการตีพิณอีสานอย่างถูกต้องเที่ยงตรง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดทำแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน ที่มีลายหรือเพลงที่ยากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสูงขึ้น

2.2 ควรมีการจัดทำแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนระดับอื่นได้เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

บรรณานุกรม

- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2526). ดนตรีพื้นบ้านอีสาน. มหาสารคาม : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : มหาสารคาม.
- เดชา จันทศักดิ์. (2546). เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506716 สัมมนาหลักสูตรและ การสอนการงานอาชีพและเทคโนโลยี. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไกรฤกษ์ สัพโส. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การบรรเลงวงกลองยาว อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 .วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษา, คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กนกวรรณ งามฉวี. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อสอบทอद्यุมิปัญญาการปั้นตุ๊กตาชาววัง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร,คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). ท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร.กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2535). คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา อรุณสุขจุฑา. (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการจำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ . ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิระพงษ์ ปะกาโส. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโซลิตาน โคตยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนาธิป พรกุล. (2552). การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท วี.พรีนธ์ (1991) จำกัด.
- ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา. (2540). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวทหารอากาศ.
- ชวลิต ชุกาแพง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ดโนยา ก้อนแก้ว. (2549). วังโป่งกลางสะออน, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา. กรุงเทพฯ : ธนรัช.
- นงนุช สามัญฤทธิ์. (2550). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเร็ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นนทชัย สามงามจันทร์. (2562). ลักษณะของแผนการสอนที่ดี สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562. <https://blog.nsr.u.ac.th/60111806059/3696>.
- นพพร กิจจา. (2546). การจัดกิจกรรมนอกเวลาดนตรีที่บ้านวงสะล้อ ซอ ซึง ระดับประถมศึกษา ของ จังหวัด พะเยา . มหาวิทยาลัยมหิดล/กรุงเทพฯ.
- นรรัชต์ ฝั้นเชียร. (2561). <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/68995/-teamet>.
- นิคม ชมพุลหวง. (2542). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง : การสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์. นรรัชต์ ฝั้นเชียร .แผนการสอนที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร. 9/09/2562.
- บพิตร คำหัน. (2551). ความต้องการเปิดหลักสูตรดนตรีที่บ้าน กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ . มหาวิทยาลัยมหิดล/กรุงเทพฯ.
- ประเสริฐ โพธิ์ขำ. (2557). การสร้างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสีสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปริญญา จเรรัชต์และคณะ. (2546). ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ใช้เสียบึงสัตว์ จังหวัดสุพรรณบุรี กิจกรรมนาหญ้าและพัฒนาอาชีพผลิตเสียบึงสัตว์เพื่อการจำหน่าย การฝึกอบรมหลักสูตร “พัฒนา นักวิจัยกรมปศุสัตว์เบื้องต้น รุ่นที่ 1”. กรุงเทพฯ : กองอาคารสัตว์กรมปศุสัตว์.
- ปิยนุช ยืนสุข. (2552). การปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเขียนคำที่มีสระลดรูป สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2547). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีที่บ้านอีสานเรื่องการเป่าแคน. สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชญ์สินี ชมภูคำ. (2558). วิธีวิทยาการวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ภาณุเดช เพ็ชรความสุข และคณะ. (2558). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการของสำนักส่งเสริม วิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี :

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2543). การสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านหลักสูตร. นครปฐม:โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

รัชยา กุลวานิชไชยนันท์. (2535). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อบริการ ทาง การแพทย์:ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ประกันตนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพฯ: สำนักงานประกันสังคม.

วรรณิ ไชยมโน. (2550). การสร้างแบบวัดทักษะพื้นฐานการรำไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา ปีที่6. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์.

สกุณา พันธุระ. (2554). การศึกษาดนตรีผู้ไทย ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สมชาย รัตนทองคำ. (2556). เอกสารประกอบการสอน 475 788 การสอนทางกายภาพบำบัด ภาคต้นปี การศึกษา 2556

<https://ams.kku.ac.th/alearn/resource/edoc/tech/56web/15plan56.pdf>.

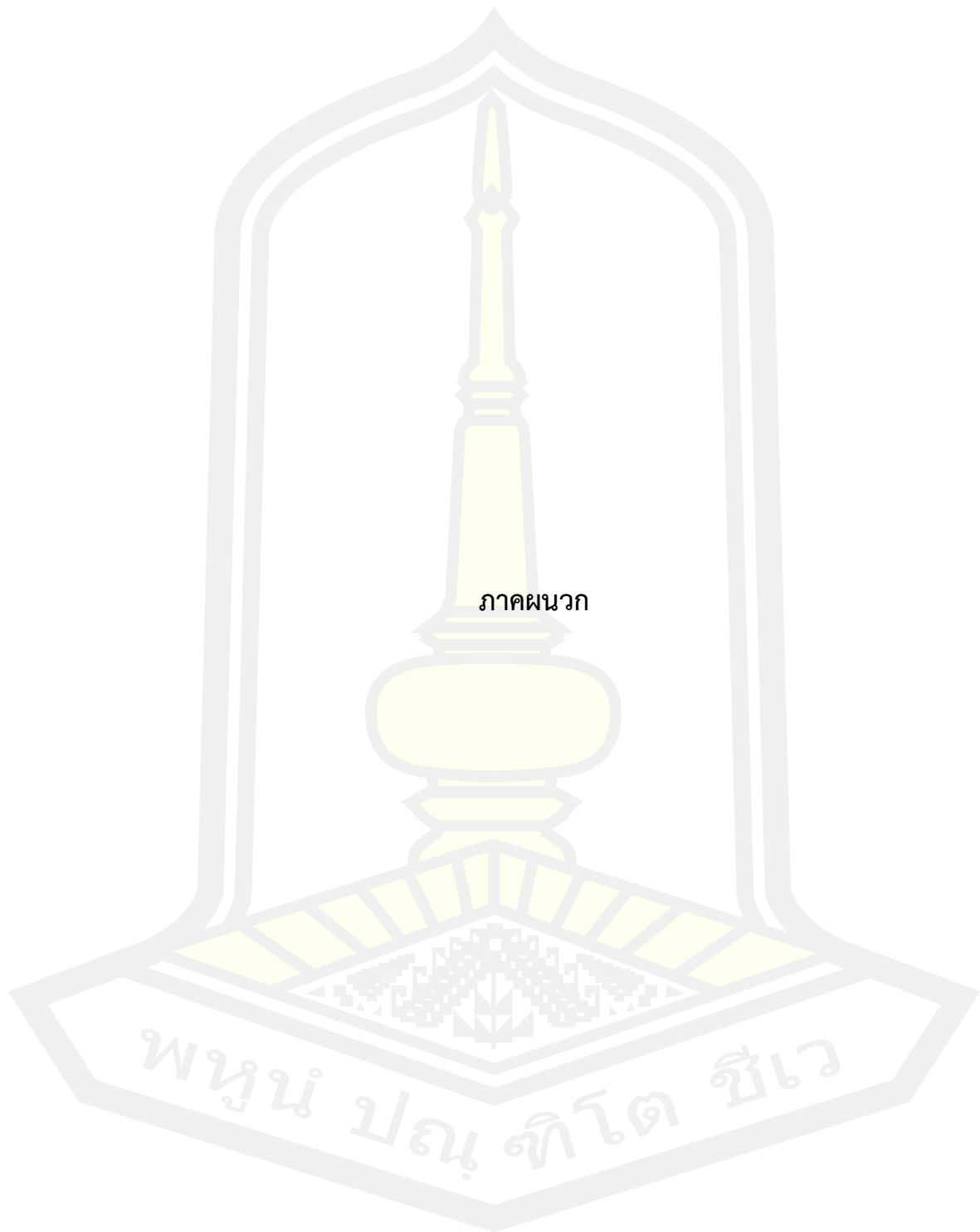
สมนึก ภัททิยารณี. (2551). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่5 โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม.

อัจฉรา ชิวพันธ์. (2546). คู่มือการสอนภาษาไทย กิจกรรมการเล่นประกอบการสอน. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

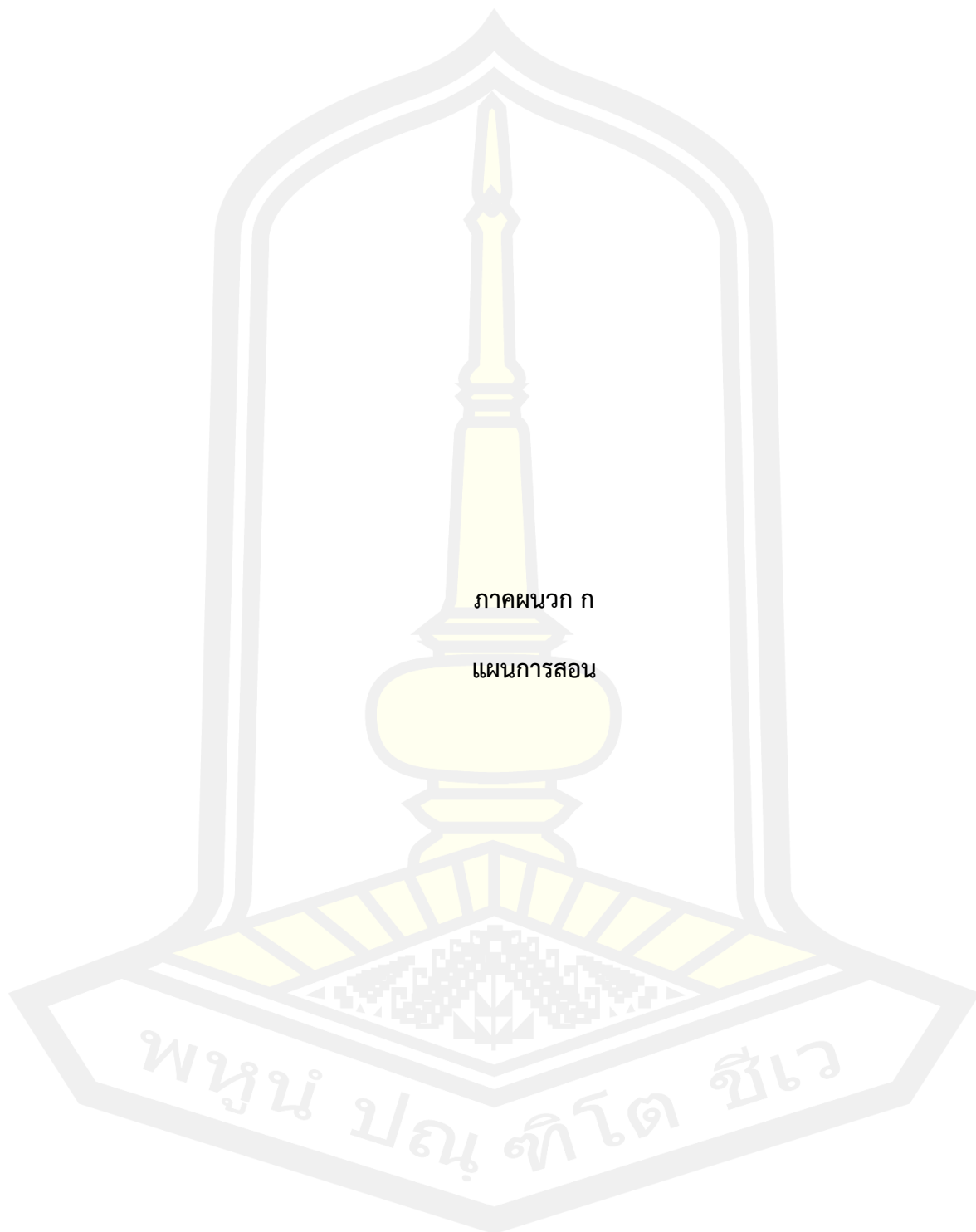
อัญชลี ธรรมะวิจิกุล. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น https://panchalee.wordpress.com/2009/04/10/local_curriculum/.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตวิชเว

ภาคผนวก ก

แผนการสอน

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การตีตโพนอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดทำขึ้น และแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ มีจำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอน 10 ชั่วโมง เน้นการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ ฝึกทักษะ มุ่งให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง

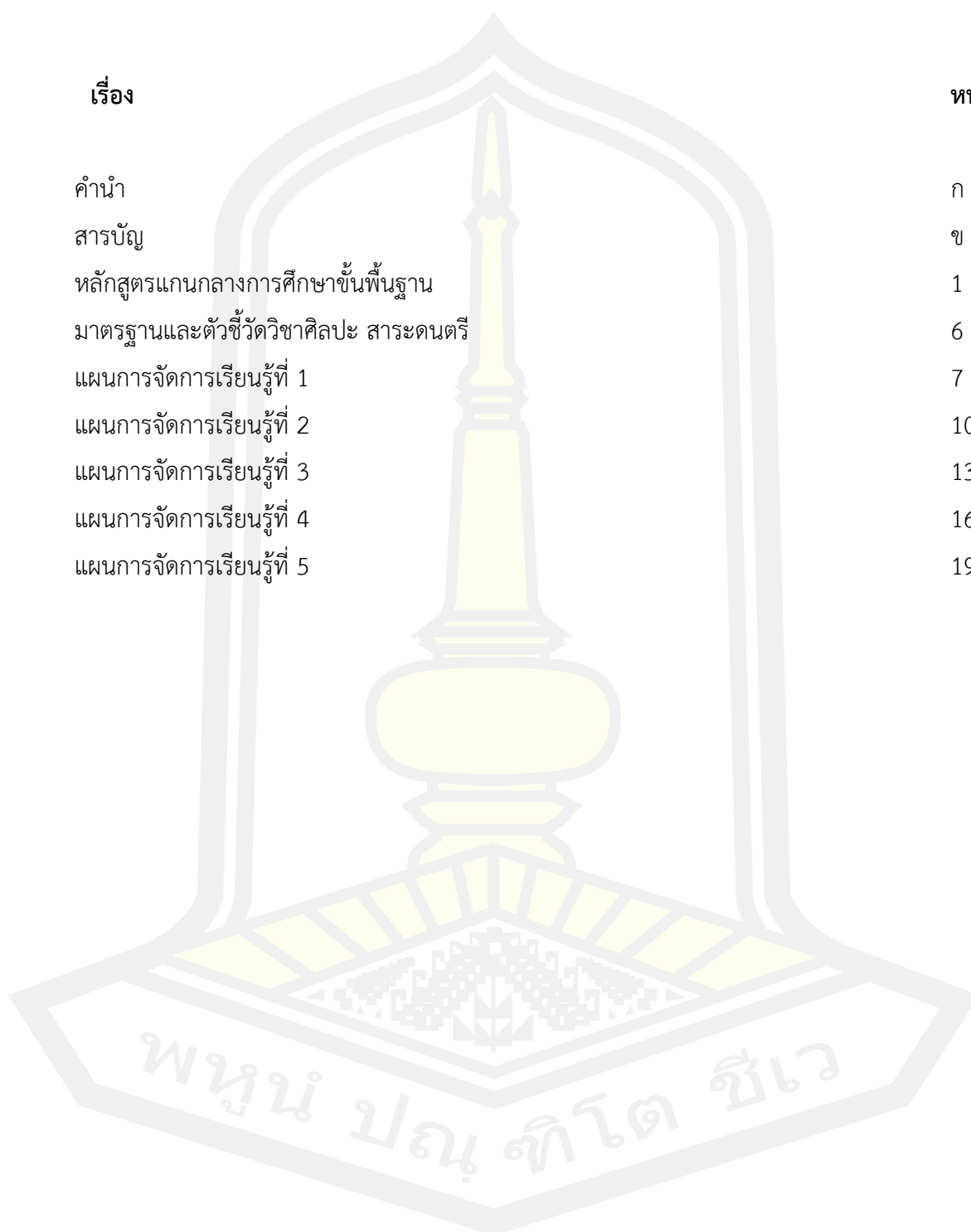
ขอขอบคุณ นายองอาจ วรระไล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาวิทยาคม คณะครูโรงเรียนบ้านนาวิทยาคม ท่านอาจารย์ ดร.พิชญ์ บุญศรีอนันต์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้คำปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ แก้ไข จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายณัฐกรณ์ โพธิ์ปิตา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1
มาตรฐานและตัวชี้วัดวิชาศิลปะ สาระดนตรี	6
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	7
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	10
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	13
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	16
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	19

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546 ก., 2546 ข., 2548 ก., 2548 ข.; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547; สำนักผู้ตรวจราชการ และติดตามประเมินผล, 2548; สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย, 2547; Nutravong, 2002; Kittisunthorn, 2003) พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษา ทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วม และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาความสับสน ของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้ มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภา

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลก ยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้น ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกๆระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะ รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
 3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
 4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- มีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสารที่มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ภาษาไทย
๒. คณิตศาสตร์
๓. วิทยาศาสตร์
๔. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๕. สุขศึกษาและพลศึกษา
๖. ศิลปะ
๗. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
๘. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

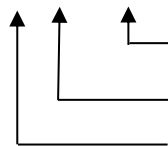
ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6)

หลักสูตรได้มีการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจและให้สื่อสารตรงกัน ดังนี้

ว 1.1 ป. 1/2

ว

1.1

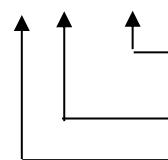
ป.1/2

ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อที่ 2

สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ต 2.2 ม.4-6/ 3

ต

2.2

ม.4-6/3

ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อที่ 3

สาระที่ 2 มาตรฐานข้อที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

พหุบัณฑิต ชีวะ

มาตรฐานและตัวชี้วัดวิชาศิลปะ สาระดนตรี

สาระที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยสากล

ที่	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ
1	ศ 2.1 ม2/1	เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน
2	ศ 2.1 ม2/2	อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง
3	ศ 2.1 ม2/3	ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี
4	ศ 2.1 ม2/4	ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง
5	ศ 2.1 ม2/5	บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง
6	ศ 2.1 ม2/6	ประเมินพัฒนาการทักษะทางดนตรีของตนเอง หลังจากการฝึกปฏิบัติ
7	ศ 2.1 ม2/7	ระบุงานอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง
8	ศ 2.2 ม2/1	บรรยายบทบาท และอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ
9	ศ 2.2 ม2/2	บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของ ดนตรีในประเทศไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
ความเป็นมาของพิณอีสาน

สาระที่ 2 ดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ(ดนตรี)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พิณอีสานนั้น ถูกจัดเป็นดนตรีที่มีลักษณะเฉพาะ มีบทบาทสำคัญในวงที่รับใช้กิจกรรมทางสังคมอีสาน ทั้งด้านความบันเทิง พิธีกรรม และทางด้านศาสนา

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยสากล

ตัวชี้วัด

ศ. 2.2 ม.3/6 บรรยายบทบาทและอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)	คุณธรรม จริยธรรม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ(P)
1. นักเรียนทราบถึงประวัติและความ เป็นมาของพิณอีสาน 2. นักเรียนทราบถึงประโยชน์และอิทธิพล ของพิณอีสานที่มีต่อบุคคลและสังคม	1. มีความรับผิดชอบต่อการ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ตรงต่อเวลา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของ ดนตรี ที่มีต่อบุคคลและสังคม ได้

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. จากการตรวจ แบบทดสอบก่อนเรียน	1. สังเกตจากความสนใจและ ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติ กิจกรรม 2. สังเกตจากความรับผิดชอบและ ความมีระเบียบขณะปฏิบัติ กิจกรรม	1. จากการตรวจใบงานของ นักเรียน ที่สามารถอธิบาย เกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรี ที่มี ต่อบุคคลและสังคมได้ 2. สังเกตจากการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

5. สารการเรียนรู้

ประวัติความเป็นมาของพิณอีสาน และประโยชน์ของพิณอีสานที่มีต่อบุคคลและสังคม

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น และการ นำเสนอการปฏิบัติกิจกรรม
สังคมศึกษา	การศึกษาวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติของพิณอีสานที่มีในท้องถิ่น ตนเอง
ภาษาต่างประเทศ	ภาษาเรียกอุปกรณ์ที่เป็นสากลในการผลิตพิณอีสาน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
2. สนทนาซักถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จัก เคยพบเห็น หรือมีความรู้เรื่องพิณอีสานหรือไม่ เพื่อประเมินความรู้ก่อนเรียน
3. ครูเปิดวีดิทัศน์การบรรเลงของพิณอีสานให้นักเรียนดู เพื่อซึมซับและเก็บเกี่ยวองค์ความรู้จากการสังเกตภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์ หรือสื่อมัลติมีเดีย

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง พิณอีสาน เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของพิณอีสานที่มีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม โดยให้นักเรียนดูวิดีโอที่บันทึกการเล่นดนตรีพิณอีสานควบคู่ไปด้วย
2. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่านักเรียนเคยเห็นพิณอีสานนี้หรือไม่ และพิณอีสานมีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคมอย่างไร โดยให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยครูคอยให้ความรู้เสริม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้
- ให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุดงาน

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนผู้เรียน

ให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง อิทธิพลของพิณอีสาน ที่มีต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง อิทธิพลของพิณอีสาน ที่มีต่อบุคคลและสังคม ไปใช้ในการศึกษาที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ถ่ายรูปเก็บไว้ นำไปเผยแพร่ความรู้ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับชุมชนในประเพณีต่างๆ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

ศึกษาประวัติความเป็นมาของพิณอีสานสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือหัดเล่นพิณในแต่ละประเภทที่ตนเองสนใจ แล้วนำไปบรรเลงรวมวงกับเพื่อน ๆ โดยขอคำแนะนำจากครูดนตรี หรือผู้รู้ด้านดนตรี

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

ศึกษาลักษณะเด่นของพิณอีสาน เช่น ชนิดและจำนวนของเครื่องดนตรี แนวเพลงที่ใช้บรรเลงร่วมกับพิณอีสาน จังหวะอื่นๆที่นอกเหนือจากจังหวะพื้นฐาน แหล่งที่มาของพิณอีสาน เป็นต้น แล้วสรุปเป็นลักษณะเฉพาะของพิณอีสาน และนำมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องดนตรี
3. วิดีทัศน์การบรรเลงของพิณอีสาน
4. รายการประกวดพิณอีสาน ตามสื่อออนไลน์ต่างๆ หรือตามสถานที่สาธารณะ
5. แบบฝึกทักษะการตีพิณอีสานเบื้องต้น

6. พิณอีสานในท้องถิ่น

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้สอน)

(นายณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัทมา)

11. ความเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนาวิทยาคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
การฝึกตีตปณอีสานเบื้องต้น

สาระที่ 2 ดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ(ดนตรี)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การฝึกตีตปณอีสานนั้นจะต้องเริ่มจากการฝึกตีไล่ระดับเสียงตามหลักสากล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการฝึกตีตปณ มีด้วยกัน 7 เสียง ได้แก่ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที เมื่อฝึกตีทั้ง 3 สาย ได้ 7 เสียงนี้ชำนาญแล้ว ก็สามารถตีตปณพื้นฐานให้เข้ากับเครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น และสามารถบรรเลงตามลายที่ต้องการได้

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม 2/2 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง

ศ 2.1 ม 2/4 ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)	คุณธรรม จริยธรรม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ(P)
1. รู้และเข้าใจเทคนิคการตีตปณอีสานแบบพื้นฐาน	1. มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตรงต่อเวลา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2. มีวินัยในการเรียนรู้และหมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ	1. นักเรียนสามารถตีตปณตามสเกลเสียงสากลได้

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและ แสดงความคิดเห็น	1. สังเกตจากความสนใจและความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากการยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติ กิจกรรม 3. สังเกตจากความรับผิดชอบและ ความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการหมั่นฝึกซ้อม อย่างมีขั้นตอนและจัดเวลาซ้อม อย่างเป็นระบบ 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะ ปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติ กิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว 4. ประเมินทักษะการตีตพินใน เสียงพื้นฐาน

5. สาระการเรียนรู้

เทคนิคการตีตพินในเสียงพื้นฐาน ได้แก่ เสียงโต เร มี ฟา ซอล ลา ที

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น และการ นำเสนอการปฏิบัติกิจกรรม
วิทยาศาสตร์	การสังเกต การปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม การสร้างมนุษยสัมพันธ์
สุขศึกษา	การพัฒนาทักษะการฟัง ฝึกประสาทหู และการออกกำลังกายขณะ ปฏิบัติดนตรี
ภาษาต่างประเทศ	ภาษาเรียกอุปกรณ์ที่เป็นสากลในการผลิตพินอีสาน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอธิบายวิธีการตีตพินเสียงพื้นฐานให้นักเรียนเข้าใจ
2. ครูเปิดวิดีโอที่บันทึกการบรรเลงของพิณอีสานให้นักเรียนดู เพื่อซึมซับและเก็บเกี่ยวองค์ความรู้จากการสังเกตภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์ หรือสื่อมัลติมีเดีย

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูสาธิตวิธีการตีตพินเสียงพื้นฐานทั้ง 7 เสียง
2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามทีละเสียง โดยครูตีตให้ฟัง แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม
3. เมื่อนักเรียนสามารถตีตได้เองแล้ว ครูให้นักเรียนได้ฝึกด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันตีตพินในเสียงพื้นฐานทั้ง 7 เสียง โดยครูคอยแนะนำวิธีการอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนผู้เรียน

ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมการตีตพินอีสาน โดยให้นักเรียนได้สัมผัสกับเครื่องดนตรีจริง และทำความเข้าใจกับอุปกรณ์ในพิณแต่ละชิ้น ว่ามีวิธีการบรรเลงอย่างไร

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การตีตพินอีสาน ไปใช้ในการศึกษาที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ถ่ายรูปเก็บไว้ นำไปเผยแพร่ความรู้ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับชุมชนในประเพณีต่างๆ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

ศึกษาประวัติความเป็นมาของพิณอีสานสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือหัดเล่นพิณในลายที่ตนเองสนใจ แล้วนำไปบรรเลงรวมวงกับเพื่อน ๆ โดยขอคำแนะนำจากครูดนตรี หรือผู้รู้ด้านดนตรี

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

ศึกษาลักษณะเด่นของพิณอีสาน เช่น ลายเพลงที่ใช้พิณบรรเลง และลายอื่นๆที่นอกเหนือจากลายพื้นฐาน แหล่งที่มาของพิณอีสาน เป็นต้น แล้วสรุปเป็นลักษณะเฉพาะของพิณอีสาน และนำมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องดนตรี
3. วัสดุทัศนกรรมการบรรเลงของพิณอีสาน
4. รายการประกวดพิณอีสาน ตามสื่อออนไลน์ต่างๆ หรือตามสถานที่สาธารณะ
5. แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน
6. พิณอีสานในห้องถื่น

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้สอน)

(นายณัฐกรรณ์ โปธิปัตตา)

11. ความเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนาวิทยาคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

บรรเลงพิณลายโป่งกลาง

สาระที่ 2 ดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ(ดนตรี)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การบรรเลงพิณอีสานลายโป่งกลางได้อย่างไพเราะ รู้และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ให้ถูกต้อง

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม 2/2 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง

ศ 2.1 ม 2/4 ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)	คุณธรรม จริยธรรม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ(P)
1. รู้และเข้าใจการตีพิณอีสานลายโป่งกลางอย่างถูกต้อง	1. มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตรงต่อเวลา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2. มีวินัยในการเรียนรู้และหมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ	1. นักเรียนสามารถตีพิณลายโป่งกลางได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ให้ถูกต้อง

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและ แสดงความคิดเห็น	1. สังเกตจากความสนใจและความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากการยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติ กิจกรรม 3. สังเกตจากความรับผิดชอบและ ความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการหมั่นฝึกซ้อมอย่างมี ขั้นตอนและจัดเวลาซ้อมอย่างเป็น ระบบ 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจ กรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้ อย่างคล่องแคล่ว 4. ประเมินทักษะการตีตพัฒนา โป่งกลาง

5. สารการเรียนรู้

ตีตพัฒนาสานลายโป่งกลางได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง รู้และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ได้อย่าง
ถูกต้อง

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การอธิบาย การแสดงความคิดเห็น และการนำเสนอการปฏิบัติ กิจกรรม
วิทยาศาสตร์	การสังเกต การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม การสร้างมนุษยสัมพันธ์
สุขศึกษา	การพัฒนาทักษะการฟัง การออกกำลังกายขณะปฏิบัติดนตรี และการฝึกจังหวะ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอธิบายความสำคัญและวิธีการตีตพัฒนาสานลายโป่งกลางให้นักเรียนเข้าใจ

2. ครูเปิดวีดิทัศน์การตีตพิณอีสานให้นักเรียนดู เพื่อซึมซับและเก็บเกี่ยวองค์ความรู้จากการสังเกตภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์ หรือสื่อมัลติมีเดีย

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูสาธิตวิธีการตีตพิณลายโป่งกลาง เป็นตัวอย่างให้นักเรียนดู เพื่อนักเรียนจะได้เข้าใจวิธีการปฏิบัติได้ง่ายขึ้น
2. ครูให้นักเรียนทุกคนท่อนไม้ตพิณลายโป่งกลางจนกว่านักเรียนจะท่อนได้ตามทำนองที่ถูกต้อง
3. หลังจากทีนักเรียนสามารถท่อนจำโน้ตและทำนองของลายโป่งกลางได้แล้ว ครูให้นักเรียนฝึกตีตพิณ ลายโป่งกลาง ฝึกตีตพิณที่ละท่อนจน จนจบเพลง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำแนวทางและวิธีการในการตีตพิณลายโป่งกลาง
4. เมื่อนักเรียนสามารถตีตพิณลายโป่งกลางได้แล้ว ครูให้นักเรียนได้ฝึกด้วยตนเอง และรวมวง โดยครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันบรรเลงลายโป่งกลางร่วมกัน โดยครูคอยแนะนำวิธีการอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนผู้เรียน

ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมการบรรเลงพิณ โดยให้นักเรียนได้สัมผัสกับเครื่องดนตรีจริง และทำความเข้าใจกับเครื่องดนตรีในพิณแต่ละชิ้น ว่ามีวิธีการบรรเลงอย่างไร

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การตีตพิณอีสาน ไปใช้ในการศึกษาที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน นำไปเผยแพร่ความรู้ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับชุมชนในงานประเพณีต่างๆ และหารายได้พิเศษ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

ศึกษาประวัติความเป็นมาของพิณอีสานสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือหัดเล่นพิณในลายที่ตนเองสนใจ แล้วนำไปบรรเลงรวมวงกับเพื่อน ๆ โดยขอคำแนะนำจากครูดนตรี หรือผู้รู้ด้านดนตรี

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

ฝึกซ้อมลายพิณที่ตนเองสนใจเพิ่มเติม แล้วฝึกหัดด้วยตนเองในเวลาว่าง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องดนตรี
3. วัสดุทัศนกรรมการติดผนังอิสาน
4. รายการประกวดพิณอิสาน ตามสื่อออนไลน์ต่างๆ หรือตามสถานที่สาธารณะ
5. แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอิสาน
6. พิณอิสานในห้องถื่น

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้สอน)

(นายณัฐกรรณ์ โปธิปัตตา)

11. ความเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนาวิทยาคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

บรรเลงพิณลายเต๋ยโขง

สาระที่ 2 ดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ(ดนตรี)

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ตีตพิณอีสานลายเต๋ยโขงได้อย่างไพเราะ ต้องรู้และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ให้ถูกต้อง

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม 2/2 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง

ศ 2.1 ม 2/4 ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)	คุณธรรม จริยธรรม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ(P)
1. รู้และเข้าใจการตีตพิณอีสานลายเต๋ยโขงได้อย่างถูกต้อง	1. มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตรงต่อเวลา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2. มีวินัยในการเรียนรู้และหมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ	1. นักเรียนสามารถบรรเลงพิณอีสานในจังหวะผู้ไทย ได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ให้ถูกต้อง

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและ แสดงความคิดเห็น	1. สังเกตจากความสนใจและความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากการยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติ กิจกรรม 3. สังเกตจากความรับผิดชอบและ ความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการหมั่นฝึกซ้อมอย่างมี ขั้นตอนและจัดเวลาซ้อมอย่างเป็น ระบบ 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้ อย่างคล่องแคล่ว 3. ประเมินทักษะการตีตพินลาย เดี่ยวโขง

5. สาระการเรียนรู้

ตีตพินอีสานลายเดี่ยวโขงได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง รู้และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ได้อย่าง
ถูกต้อง

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น และการนำเสนอการปฏิบัติ กิจกรรม
วิทยาศาสตร์	การสังเกต การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม การสร้างมนุษยสัมพันธ์
สุขศึกษา	การพัฒนาทักษะการฟัง การออกกำลังกายขณะปฏิบัติดนตรี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอธิบายความสำคัญและวิธีการตีตพินลายเดี่ยวโขงให้นักเรียนเข้าใจ
2. ครูเปิดวิดีโอทัศน์การบรรเลงของพิณอีสานให้นักเรียนดู เพื่อซึมซับและเก็บเกี่ยว
องค์ความรู้จากการสังเกตภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์ หรือสื่อมัลติมีเดีย

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูสาธิตวิธีการตีตพินลายเต๋ยโขง เป็นตัวอย่างให้นักเรียนดู เพื่อนักเรียนจะได้เข้าใจวิธีการปฏิบัติได้ง่ายขึ้น
2. ครูนำนักเรียนทุกคนท่องโน้ตลายเต๋ยโขง จนกว่านักเรียนจะท่องได้ตามทำนองที่ถูกต้อง
3. หลักจากที่นักเรียนสามารถท่องจำโน้ตและทำนองของลายเต๋ยโขงได้แล้ว ครูให้นักเรียนฝึกตีตพิน ลายเต๋ยโขง ฝึกตีตทีละท่อนจน จนจบเพลง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำแนวทางและวิธีการในการตีตพินลายเต๋ยโขง
4. เมื่อนักเรียนสามารถตีตพินลายเต๋ยโขงได้แล้ว ครูให้นักเรียนได้ฝึกด้วยตนเองและรวมวง โดยครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันบรรเลงรวมวงลายเต๋ยโขงร่วมกัน โดยครูคอยแนะนำวิธีการอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนผู้เรียน

ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมตีตพิน โดยให้นักเรียนได้สัมผัสกับเครื่องดนตรีจริง และทำความรู้จักกับเครื่องดนตรีในพิณแต่ละชิ้น ว่ามีวิธีการบรรเลงอย่างไร

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การตีตพินอีสาน ไปใช้ในการศึกษาที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน นำไปเผยแพร่ความรู้ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับชุมชนในงานประเพณีต่างๆ และหารายได้พิเศษ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

ศึกษาประวัติความเป็นมาของพิณอีสานสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือหัดตีตพินในแต่ละประเภทที่ตนเองสนใจ แล้วนำไปบรรเลงรวมวงกับเพื่อน ๆ โดยขอคำแนะนำจากครูดนตรี หรือผู้รู้ด้านดนตรี

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

ศึกษาลายพินกับนักดนตรีในท้องถิ่น แล้วฝึกหัดลายพินโบราณกับครูนักปราชญ์อีสาน
ในท้องถิ่น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องดนตรี
3. วัสดุทัศนกรรมการบรรเลงของพินอีสาน
4. รายการประกวดพินอีสาน ตามสื่อออนไลน์ต่างๆ หรือตามสถานที่สาธารณะ
5. แบบฝึกทักษะการบรรเลงพินอีสาน
6. พินอีสานในท้องถิ่น

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้สอน)

(นายณัฐกรณ์ โปธิปัตตา)

11. ความเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนาวิทยาคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

บรรเลงพิณลายเตี้ยพม่า

สาระที่ 2 ดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ(ดนตรี)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ตีตพิณอีสานในลายเตี้ยพม่าได้อย่างไพเราะ ต้องรู้และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ให้ถูกต้อง

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม 2/2 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง

ศ 2.1 ม 2/4 ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)	คุณธรรม จริยธรรม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ(P)
1. รู้และเข้าใจการบรรเลงพิณอีสานลายเตี้ยพม่าได้อย่างถูกต้อง	1. มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตรงต่อเวลา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2. มีวินัยในการเรียนรู้และหมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ	1. นักเรียนสามารถบรรเลงพิณอีสานลายเตี้ยพม่าได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ ให้ถูกต้อง

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและ แสดงความคิดเห็น	1. สังเกตจากความสนใจและความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากการยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติ กิจกรรม 3. สังเกตจากความรับผิดชอบและ ความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการหมั่นฝึกซ้อม อย่างมีขั้นตอนและจัดเวลาซ้อม อย่างเป็นระบบ 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะ ปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติ กิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว 4. ประเมินทักษะการบรรเลง พิณลายเต๋ยพม่า

5. สารการเรียนรู้

บรรเลงพิณอีสานลายเต๋ยพม่าได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง รู้และปฏิบัติตามเทคนิคต่างๆ
ได้อย่างถูกต้อง

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น และการนำเสนอการ ปฏิบัติกิจกรรม
วิทยาศาสตร์	การสังเกต การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม การสร้างมนุษยสัมพันธ์ และการศึกษา ประวัติของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ
สุขศึกษา	การพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว การออกกำลังกายขณะปฏิบัติดนตรี
ภาษาต่างประเทศ	ชื่อเครื่องดนตรีสากลและจังหวะสากลที่นำมาประยุกต์ในพิณอีสาน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอธิบายความสำคัญและประโยชน์ของการบรรเลงพิณอีสานให้นักเรียนเข้าใจ
2. ครูเปิดวีดิทัศน์การบรรเลงของพิณอีสานให้นักเรียนดู เพื่อซึมซับและเก็บเกี่ยวองค์ความรู้จากการสังเกตภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์ หรือสื่อมัลติมีเดีย

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูสาธิตวิธีการตีพิณลายเตี้ยพม่า เป็นตัวอย่างให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนจะได้เข้าใจวิธีการปฏิบัติได้ง่ายขึ้น
2. ครูให้นักเรียนทุกคนท่อนโน้ตลายเตี้ยพม่า จนกว่านักเรียนจะท่วงได้ตามที่ตนเองต้องการ
3. หลังจากทีนักเรียนสามารถท่วงจำโน้ตและทำนองของลายเตี้ยพม่าได้แล้ว ครูให้นักเรียนฝึกตีพิณ ลายเตี้ยพม่า ฝึกตีทีละท่อนจน จนจบเพลง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำแนวทางและวิธีการในการตีพิณลายเตี้ยพม่า
4. เมื่อนักเรียนสามารถตีพิณลายเตี้ยพม่าได้แล้ว ครูให้นักเรียนได้ฝึกด้วยตนเอง และรวมวง โดยครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันบรรเลงพิณจังหวะลำเพลินร่วมกัน โดยครูคอยแนะนำวิธีการอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนผู้เรียน

ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมการบรรเลงพิณ โดยให้นักเรียนได้สัมผัสกับเครื่องดนตรี และทำความรู้จักกับเครื่องดนตรีในพิณแต่ละชิ้น ว่ามีวิธีการบรรเลงอย่างไร

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การตีพิณอีสาน ไปใช้ในการศึกษาที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน นำไปเผยแพร่ความรู้ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับชุมชนในงานประเพณีต่างๆ และหารายได้พิเศษ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

ศึกษาประวัติความเป็นมาของพิณอีสานสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือหัดเล่นพิณในแต่ละประเภทที่ตนเองสนใจ แล้วนำไปบรรเลงรวมวงกับเพื่อน ๆ โดยขอคำแนะนำจากครูดนตรี หรือผู้รู้ด้านดนตรี

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

ศึกษาลักษณะเด่นของพิณอีสาน เช่น ชนิดและจำนวนของเครื่องดนตรี แนวเพลงที่ใช้ บรรเลงร่วมกับพิณอีสาน จังหวะอื่นๆที่นอกเหนือจากจังหวะพื้นฐาน แหล่งที่มาของพิณอีสาน เป็นต้น แล้วสรุปเป็นลักษณะเฉพาะของวงกองยาวอีสาน และนำมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องดนตรี
3. วีดิทัศน์การบรรเลงของพิณอีสาน
4. รายการประกวดพิณอีสาน ตามสื่อออนไลน์ต่างๆ หรือตามสถานที่สาธารณะ
5. แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน
6. พิณอีสานในท้องถิ่น

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้สอน)

(นายณัฐกรรณ์ โปธิปิตชา)

11. ความเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนาวิทยาคม

ภาคผนวก ข.

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน

พหุ ประจักษ์ โศ ชีวะ

แผนการจัดการเรียนรู้

เรื่อง การตีพิณอีสาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ณัฐกรณ์ ไพริปตชา
ดนตรีศึกษา ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกำหนดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เข้าใจขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีจากง่ายไปหายาก สามารถปฏิบัติดนตรีได้ ตลอดจนมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในหลักการปฏิบัติพิณอีสาน ต้องใช้ทักษะกระบวนการคิด ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการใช้ชีวิต ทักษะกระบวนการสื่อสาร และทักษะกระบวนการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกทางทัศนศิลป์อย่างสร้างสรรค์ เห็นคุณค่า ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ฅัฏฐกรณ โฟธิปดชา หน้า 1

คำแนะนำสำหรับครูผู้สอน

เมื่อครูผู้สอนได้นำแบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสานไปใช้ ควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน และตรวจคำตอบจากเฉลย
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน คู่กับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. หลังจากจัดการเรียนการสอนในส่วนที่เป็นการปฏิบัติแล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติบรรเลงพิณอีสานเพื่อประเมินความรู้และพฤติกรรมในการเรียน
4. ควรให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดยมีครูคอยแนะนำและอธิบาย
5. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และตรวจคำตอบจากเฉลย

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ตรีภรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 2

คำชี้แจง

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 15 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ขั้นที่ 2 ศึกษาเนื้อหา ตัวอย่าง ของแบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน ในแต่ละเรื่องให้เข้าใจ

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนศึกษาแบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสานทั้ง 3 ลาย แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 เมื่อไม่เข้าใจ หรือมีปัญหาขณะปฏิบัติในขั้นตอนใด ให้ซักถาม ครูผู้สอน

ขั้นที่ 5 เมื่อนักเรียนสามารถบรรเลงพิณอีสานได้จนเกิดทักษะแล้ว ให้มาสอบกับครูผู้สอนเพื่อประเมินทักษะของนักเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ฉวีวรรณ ไพธิปัดชา หน้า 3

ลำดับการเรียนรู้

1. ผู้เรียนรู้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วตรวจคำตอบที่เฉลยไว้ท้ายแบบทดสอบของแต่ละเรื่อง เพื่อวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา
3. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ ปฏิบัติตามแบบฝึกที่กำหนดไว้ในแบบฝึกนี้ เพื่อเป็นการทบทวนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจหลังจากได้ศึกษาในแบบฝึกแล้ว
5. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการบรรเลงพิณอีสาน
6. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติพิณอีสานในโอกาสต่างๆ ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ด.ญ.อรุณกรร์ โพธิ์ปัดชา หน้า 5

สาระสำคัญ

เครื่องดนตรีอีสานประเภทพิณนั้น ถูกจัดเป็นเครื่องดนตรีตามลักษณะเฉพาะ มีบทบาทสำคัญที่รับใช้กิจกรรมทางสังคมอีสาน โดยเฉพาะความบันเทิง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่า

ตัวชี้วัด

ม.2/3 ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี

จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)	คุณธรรม จริยธรรม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ(P)
1. นักเรียนทราบถึงประวัติ และความเป็นมาของพิณ 2. นักเรียนทราบถึง ประโยชน์และอิทธิพลของ การบรรเลงพิณที่มีต่อ บุคคลและสังคม	1. มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่ม ตรงต่อเวลา และรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น	1. อธิบายเกี่ยวกับ อิทธิพลของดนตรี ที่มี ต่อบุคคลและสังคมได้

สาระการเรียนรู้

ประวัติความเป็นมาอิทธิพลของพิณ และประโยชน์ของพิณ ที่มีต่อบุคคลและสังคม

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ทัศนฤกษ์ โพธิ์ปดชา หน้า 6

แบบทดสอบก่อนเรียน

- ปัจจุบันสายที่นำมาใช้ในพิณ มาจากข้อใด

ก. สายเบส	ข. สายไวโอลิน
ค. สายเบรคจักรยาน	ง. สายกีตาร์
- พิณมีลักษณะคล้ายเครื่องดนตรีใด

ก. สะล้อ	ข. ซอ 3 สาย
ค. ซึง	ง. ไวโอลิน
- พิณเป็นเครื่องดนตรีประเภทใด

ก. ดีด	ข. สี
ค. ดี	ง. เป่า
- การผลิต พิณ นิยมใช้ไม้ชนิดใด

ก. ไม้แดง	ข. ไม้มะค่าโมง
ค. ไม้จามจุรี	ง. ไม้ขนุน
- การตั้งสายพิณ 3 สาย คีย์ Am มีเสียงใดบ้าง

ก. สายที่ 1 เร(D) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 เร(D)
ข. สายที่ 1 โด(C) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 โด(C)
ค. สายที่ 1 มี(E) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 มี(E)
ง. สายที่ 1 ฟา(F) สายที่ 2 ลา(A) สายที่ 3 ฟา(F)

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย อนุรักษ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 7

6. ในอดีตนิยมใช้อะไรในการตีพิณ
ก. เขาควาง	ข. ลังกะลี
ค. กระละมะพร้าว	ง. เปลือกไม้
7. ปัจจุบันนิยมใช้อะไรในการตีพิณ
ก. Pick	ข. Capo
ค. Pickup	ง. Volume
8. การแบ่งชั้นเสียงของพิณ ต้องใช้สิ่งใด
ก. Pickup	ข. Volume
ค. Fret	ง. Knop
9. ตามประวัติศาสตร์ไทย พิณเกิดในสมัยใด
ก. สุโขทัย	ข. อยุธยา
ค. ธนบุรี	ง. รัตนโกสินทร์
10. เครื่องดนตรีในข้อใดจัดอยู่ในประเภทเดียวกับพิณ
ก. เปียโน	ข. แซกโซโฟน
ค. กีตาร์	ง. อังกะลุง

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ถวัลย์กรรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 8

ไขความรู้ เรื่อง พิณ เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน

ประวัติและความเป็นมาของพิณ

พิณ หรือ ซุง เป็นเครื่องดนตรีประเภทสายชนิดดีด (PluckedStringed Instrument) ตระกูลเดียวกับ ซิ่ง กระจับปี จะเข้ แมนโดลิน ใช้บรรเลงดำเนินทำนอง นิยมทำมาจากไม้ท่อนเดียว จึงเรียกว่า ซุง ปัจจุบัน เรียกว่า พิณไม้ที่ทำพิณนั้น ไม้ที่ทำพิณนั้นส่วนมากใช้ ไม้ขนุน เพราะง่ายแก่การขูด เจาะ บาก ได้ง่าย เมื่อไม้แก่เต็มที่ไม่จะมีสีสไลเป็นสีเหลืองสวยงามตามธรรมชาติพิณ มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย อ้างอิงได้จากข้อความในหนังสือไตรภูมิ พระร่วง ที่กล่าวถึงการละเล่นพื้นเมืองและการเล่นดนตรีในสมัยนั้นว่า ลางจำพวกดีดพิณและสีซอพุงตอและกรับฉิ่ง เรืองรำจับระบำเดินเล่น ซึ่งให้ความหมายว่า พิณ ใช้เล่นกับซอสามสาย ประกอบกับฉิ่ง กรับมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานีอีกประการหนึ่งชาวไทยเรารู้จักคำว่าพิณมาพร้อมกับพุทธประวัติ ตอนที่ พระอินทราธิราชเสด็จลงมาดีดพิณสามสาย ถวายเพื่อเป็นอนุสติแก่พระพุทธเจ้าก่อนที่พระองค์จะตรัสรู้ ว่าการบำเพ็ญเพียรแสวงหาโพธิธรรมนั้น ถ้าเครื่องครุฑนั้นก็เปรียบเลื่อนการขึ้นสายพิณให้ตรึงกินไปแล้วยอมขาด ถ้าหย่อนยานนักไม่มีเสียงไพเราะ แต่ถ้าทำอยู่ในขั้น มัชฌิมาปานกลาง ก็เหมือนการขึ้นสายพิณแต่เพียงพอดีกับระดับเสียง ย่อมให้เสียงดังกังวานไพเราะ แจ่มใสตั้งใจความในวรรณคดีเรื่อง “พระปฐมสมโพธิกถา” พระราชนิพนธ์ ของ สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ว่า “ขณะนั้น สมเด็จพระอินทราธิราชทราบในข้อปริวิตก ดั่งนั้นจึงทรง พิณพาทย์ สามสาย มาดีดถวายพระมหาสัตย์ สายหนึ่งเครื่องนักพอดิดก็ขาดออกไปเข้าก็ไม่บันลือเสียง และสายหนึ่งนั้นไม่เคร่งไม่หย่อนปานกลาง ดีดเข้าก็บันลือศัพท์ไพเราะเจริญจิต พระมหาสัตย์ได้สดับเสียงพิณก็ถือเอานิมิตนั้นทรงพิจารณาเห็นแจ้งว่า “ มัชฌิมาปฏิบัติ นั้นเป็นหนทางพระโพธิญาณ ” อีสาน รวมทั้งการแสดงร่วมกับเครื่องดนตรีสากล อีกด้วย

แบบฝึกหัดทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ณัฐกรรณ์ ไพริปัดชา หน้า 9

องค์ประกอบของพิณ

1. ลูกบิด ปัจจุบันลูกบิดที่ใช้มีอยู่ 2 ชนิด คือ
 - 1.1 ลูกบิดไม้ มีลักษณะคล้ายกับลูกบิดซอด้วง ซอฮู้ในเครื่องดนตรีไทย
 - 1.2 ลูกบิดกีตาร์ ใช้ลูกบิดกีตาร์แทนเพื่อความคงทนและสะดวกในการใช้งาน
2. สายพิณ ในอดีตใช้สายเบรตรถจักรยานเส้นเล็กๆ แต่สายพิณในปัจจุบันนิยมใช้สายกีตาร์ไฟฟ้า
3. หย่องพิณ นิยมใช้หย่องที่ทำจากไม้เนื้อแข็ง
4. ชั้นพิณ (fret) ใช้ตีไม้ไม่ติดที่คอพิณ ลวดทองเหลือง หรือ เฟรตของกีตาร์
5. ตัวพิณ ถ้าเป็นพิณโปร่งข้างในจะกรวง เพื่อให้เกิดการกำธรมของเสียง

ขนาดและสัดส่วน

ตัวพิณ มีความกว้างไม่น้อยกว่า 8 นิ้ว ตามยาวจากกล่องเสียงหรือตัวพิณถึงหย่อง 14 นิ้ว หรือจากหย่องสุดท้ายพาดสายไปถึงหย่องหน้าประมาณ 22 นิ้ว เจาะร่องสำหรับใส่ลูกบิดประมาณ 3 นิ้ว ชั้น (เฟรต) มีขนาดพอเหมาะไม่สั้นหรือยาวเกินไป ซึ่งจะทำให้ผู้ฝึกหัดใหม่สามารถกดนิ้วได้สะดวก

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี)
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ทัศนฐกรณ์ โพธิ์ปิตา หน้า 11

สาระสำคัญ

วงดนตรีประเภทวงกลองยาวอีสานนั้น ถูกจัดเป็นประเภทวงดนตรีตามลักษณะเฉพาะ มีบทบาทสำคัญที่รับใช้กิจกรรมทางสังคมอีสาน ทั้งความบันเทิง พิธีกรรม และด้านศาสนา

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม 2/4 ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)	คุณธรรม จริยธรรม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ(P)
1. นักเรียนทราบถึงวิธีการตีพิณอีสาน 2. ทราบถึงองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของพิณ	1. มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ตรงต่อเวลา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1. สามารถตีตีพิณขั้นพื้นฐานได้

สาระการเรียนรู้

การฝึกตีพิณอีสานขั้นพื้นฐาน

แบบฝึกหัดทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ฅัญฐกรร โพรปิดชา หน้า 12

การตั้งสายพิณ

1. การตั้งสายพิณ 3 สาย แบบลายนิยมทั่วไป

การตั้งสายพิณแบบนี้เป็นที่นิยมกันมากเพราะสามารถบรรเลงได้ง่าย เสียงทุ้มให้ความสนุกสนาน เสียงที่ตั้งสามารถตั้งได้ดังนี้

สายที่ 1 เป็นเสียง มี E

สายที่ 2 เป็นเสียง ลา A

สายที่ 3 เป็นเสียง มี (ต่ำ) E

Eมี(ต่ำ) Aลา Eมี

สาย 3 สาย 2 สาย 1

2. การตั้งสายพิณแบบเซ็ง

การตั้งสายพิณแบบนี้จะเล่นยาก และสามารถเล่นได้ทั้งลายน่าเพลินและเพลง รวมทั้งการจับคอร์ดพิณได้ เสียงที่ตั้งสามารถตั้งได้ดังนี้

สายที่ 1 เป็นเสียง เร D

สายที่ 2 เป็นเสียง ลา A

สายที่ 3 เป็นเสียง มี (ต่ำ) E

Eมี(ต่ำ) Aลา Dเร

สาย 3 สาย 2 สาย 1

แบบฝึกหัดทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ภัฏฐกรณ์ โพธิ์ปดชา หน้า 13

3. การตั้งสายพิณแบบสายคู่

การตั้งสายพิณแบบนี้ให้เสียง 2 เสียงเหมือนกัน สามารถตั้งสายได้ดังนี้

สายที่ 1 เป็นเสียง เร D

สายที่ 2 เป็นเสียง เร D

สายที่ 3 เป็นเสียง มี E

Eมี(ต่ำ) Dเร Dเร

สาย 3 สาย 2 สาย 1

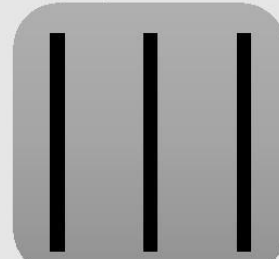
4. การตั้งสายพิณแบบสุดสะแนน สามารถตั้งสายพิณได้ดังนี้

สายที่ 1 เป็นเสียง เร D

สายที่ 2 เป็นเสียง ที B

สายที่ 3 เป็นเสียง มี (ต่ำ) E

Eมี(ต่ำ) Bที Dเร

สาย 3 สาย 2 สาย 1

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ภูมิธกรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 14

ขั้นตอนและวิธีการดีดพิณ

การดีดพิณมีวิธีการที่คล้ายกับวิธีการดีดกีตาร์ นิ้วมือซ้ายซ้ายทุกนิ้วทำหน้าที่กดสายตามเฟรตช่องต่าง ๆ ให้มีระดับเสียงตามต้องการ ส่วนมือขวาจะใช้จับไม้ดีด ปิ๊ก (PICK) บริเวณเหนือหย่องสาย ไม้ดีด หรือ ปิ๊ก (PICK) ในสมัยโบราณนิยมทำด้วยไม้ไผ่ผ่าให้บาง หรือใช้เขี้ยว เขาควาง และเกร็ดกระดูกเต่า เหล่านี้เป็นแผ่นบาง ๆ แต่ในสมัยปัจจุบันใช้ปิ๊กกีตาร์สำเร็จรูปแทน

“พิณ” สามารถใช้บรรเลงประกอบกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้ ตามลักษณะของวงดนตรีแต่ละวง ส่วนใหญ่จะนิยมบรรเลงในวงโปงลาง ประกอบ เช่น แคน โหวด โปงลาง กลองหาง กลองยาว กลองคุ่ม พิณเบส เป็นต้น ซึ่งวิธีการบรรเลง ดังนี้

1. ใช้มือซ้ายจับคอพิณให้ถนัด สามารถกดเสียงได้ หัวแม่มืออยู่หลังคอพิณ นิ้วทั้ง 4 อยู่ด้านหน้าคอพิณพร้อมที่จะกดลงที่ ขึ้นพิณ ตามเสียงที่ต้องการ
2. ใช้ปิ๊ก (PICK) ในการดีดทุกครั้ง
3. ให้ดีดสายเปล่าสลับขึ้นลง อย่าให้ขาดจังหวะ ทีละครั้ง ให้เกิดความชำนาญในการใช้ไม้ดีด
4. ให้ดีดสายเปล่า ในลักษณะกรอ หรือ ริว จนสามารถกรอเสียงไม่ขาดจังหวะ
5. ให้ดีดสายเปล่าพร้อมกับกดขึ้นพิณ ในลักษณะการสับเสียง
6. ใช้นิ้วกดขึ้นเสียงต่าง ๆ ตามต้องการ
7. ฟังบรรเลงเพลงพื้นฐาน ง่าย ๆ มีจังหวะที่ช้าก่อน เช่น ลายโปงลาง ลายเตี้ยโงง เป็นต้น

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ตรีภรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 15

ขั้นตอนและวิธีการดีดพิณ

1. ใช้มือซ้ายจับคอพิณให้ถนัด สามารถกดเสียงได้ หัวแม่มืออยู่หลังคอพิณ นิ้วทั้ง 4 อยู่ด้านหน้าคอพิณพร้อมที่จะกดลงที่ ชันพิณ ตามเสียงที่ต้องการ

2. ใช้ปีก(PICK) ในการดีดทุกครั้ง

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ทัศนฐกรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 16

3. ให้ดีดสายเปล่าสลับขึ้นลง อย่าให้ขาดจังหวะ ทีละครั้ง ให้เกิดความชำนาญ
ในการใช้ไม้ดีดหรือปีก (Pick)

4. ดีดสายเปล่า ในลักษณะ กรอ หรือ รัว จนสามารถกรอเสียงไม่ขาดจังหวะ

หมายเหตุ : การกรอคือการดีดสายพิณขึ้นลงด้วยความเร็วอย่างต่อเนื่อง

5. ให้ดีดสายเปล่าพร้อมกับกดขึ้นพิณ ในลักษณะการสับดเสียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี)
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

---	---ม	-ช-ล	-ช-ล	---ล	---ร	-ด-ล	-ช-ล
---ล	---ด	-ร-ม	-ร-ม	---ม	---ล	-ช-ม	-ร-ม
---ม	---ม	-ช-ล	-ช-ล	---ล	---ร	-ด-ล	-ช-ล
---ล	---ช	-ม-ล	-ช-ม	---ม	---ด	-ร-ช	-ร-ม
---ม	---ช	-ม-ล	-ช-ม	---ม	---ด	-ร-ช	-ร-ม
---	-ม-ร	-ด-ล	-ช-ล	-ด-ร	-ม-ร	-ด-ล	-ม-ร

หมายเหตุ :เมื่อบรรเลงครบ 1 รอบ ให้กลับต้น แล้วบรรเลงซ้ำไปซ้ำมา
จนกว่าจะเกิดความชำนาญ

หน่วยที่ 4

บรรเลงลายเตี้ยโซง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี)
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ภูมิธกรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 20

บรรเลงลายเตี้ยโขง

---	---ล	---ช	-ม-ล	---ช	-ด-ล	---ช	-ม-ล
---	-มชล	---ช	-ม-ล	---ช	-ลดล	---ช	ลมชล
----	-มชม	---จ	-ดจม	---จ	-มชม	---จ	-ด-ล
---ล	---ช	-ม-ล	-ช-ม	---ม	---ด	-จ-ช	-จ-ม
---ม	---ช	-ม-ล	-ช-ม	---ม	---ด	-จ-ช	-จ-ม
----	-ม-จ	-ด-ล	-ช-ล	-ด-จ	-ม-จ	-ด-ล	-ม-จ

หมายเหตุ :เมื่อบรรเลงครบ 1 รอบ ให้กลับต้น แล้วบรรเลงซ้ำไปซ้ำมา
จนกว่าจะเกิดความชำนาญ

หน่วยที่ 5

บรรเลงลายเตี้ยพม่า

**กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี)
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

----	-ล-ท	-ล-ท	-ล-ซ	-ล-ซ	-ด ^๑ -ล	-ซ-ด	-จ-ม
----	-ล-ท	-ล-ท	-ล-ซ	-ล-ซ	-ด ^๑ -ล	-ซ-ด	-จ-ม
-----	-ม-ม	-ล-ซ	-ม-จ	--ดจ	-ล-ด	-จ-ม	-จ-ด
---จ	-ล-ด	-ท-ด	-จ-ม	--ซล	--ซม	-ซ-จ	-จ-จ
-ล-ท	-ล-จ ^๑	----	-ล-ท	-ล-ซ	-ล-ท	-จ-ด	-ท-ล
-ล-ท	-ล-จ ^๑	----	-ล-ท	-ล-ซ	-ล-ท	-จ-ด	-ท-ล

หมายเหตุ :เมื่อบรรเลงครบ 1 รอบ ให้กลับต้น แล้วบรรเลงซ้ำไปซ้ำมา
จนกว่าจะเกิดความชำนาญ

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 23

แบบทดสอบหลังเรียน

1. พิณ มีลักษณะคล้ายเครื่องดนตรีใด

ก. สะล้อ	ข. ขอ 3 สาย
ค. ซึง	ง. ไวโอลิน
2. พิณ เป็นเครื่องดนตรีประเภทใด

ก. ดีด	ข. สี
ค. ดี	ง. เป่า
3. การผลิต พิณ นิยมใช้ไม้ชนิดใด

ก. ไม้แดง	ข. ไม้มะค่าโมง
ค. ไม้จามจุรี	ง. ไม้ขนุน
4. การตั้งสายพิณ 3 สาย คีย์ Am มีเสียงใดบ้าง

ก. สายที่ 1 เร(D) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 เร(D)
ข. สายที่ 1 โด(C) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 โด(C)
ค. สายที่ 1 มี(E) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 มี(E)
ง. สายที่ 1 ฟา(F) สายที่ 2 ลา(A) สายที่ 3 ฟา(F)
5. ปัจจุบันสายที่นำมาใช้ในพิณ มาจากข้อใด

ก. สายเบส
ข. สายไวโอลิน
ค. สายเบรกกั๊กรยาน
ง. สายกีตาร์

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ศรัทธาภรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 24

6. เครื่องดนตรีในข้อใดจัดอยู่ในประเภทเดียวกับพิณ

ก. เปียโน	ข. แซกโซโฟน
ค. กีตาร์	ง. อังกะลุง
7. ในอดีตนิยมใช้อะไรในการตีพิณ

ก. เขาควาย	ข. ลังกะสี
ค. กะละมะพร้าว	ง. เปลือกไม้
8. ปัจจุบันนิยมใช้อะไรในการตีพิณ

ก. Pick	ข. Capo
ค. Pickup	ง. Volume
9. การแบ่งชั้นเสียงของพิณ ต้องใช้สิ่งใด

ก. Pickup	ข. Volume
ค. Fret	ง. Knop
10. ตามประวัติศาสตร์ไทย พิณเกิดในสมัยใด

ก. สุโขทัย	ข. อยุธยา
ค. ธนบุรี	ง. รัตนโกสินทร์

แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ตรีภรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 25

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ง
2	ค
3	ก
4	ง
5	ค
6	ก
7	ก
8	ค
9	ก
10	ค

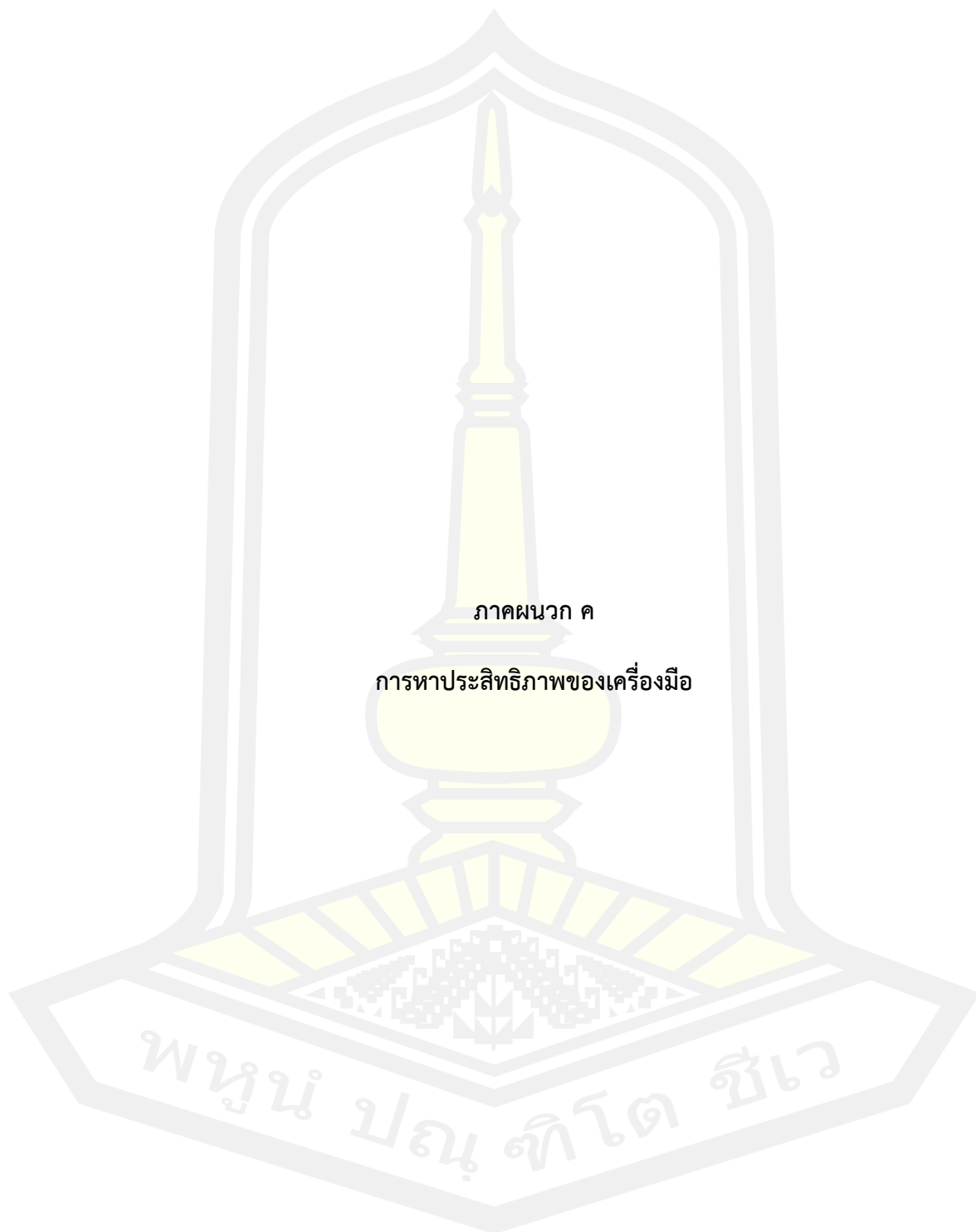
แบบฝึกทักษะการบรรเลงพิณอีสาน โดย ศรัทธาภรณ์ โพธิ์ปัดชา หน้า 28

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ค
2	ก
3	ง
4	ค
5	ง
6	ค
7	ก
8	ก
9	ค
10	ก

นักฆ้องกรณ โฟริปิตซา
ดนตรีศึกษา ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก ค

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

พหุบัณฑิตวิทยา

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

สาระที่ สาระที่ 2 ดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ(ดนตรี)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 10 ชั่วโมง

ระดับคุณภาพของผลงาน

5	หมายถึง	คุณภาพในระดับดีเยี่ยม
4	หมายถึง	คุณภาพในระดับดีมาก
3	หมายถึง	คุณภาพในระดับดี
2	หมายถึง	คุณภาพในระดับพอใช้
1	หมายถึง	คุณภาพในระดับปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาของพิณอีสาน	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					
	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การฝึกตีพิณอีสาน เบื้องต้น	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					

	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงลายโป่งกลาง	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					
	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การบรรเลงลายเตี้ยโฆง	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					
	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การบรรเลงลายเตี้ยพม่า	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					

	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สารระการการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					
	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

(นายณัฐกรรณ์ โพธิ์ปิตา)

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปคะแนนประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

- 5 หมายถึง คุณภาพในระดับดีเยี่ยม
 4 หมายถึง คุณภาพในระดับดีมาก
 3 หมายถึง คุณภาพในระดับดี
 2 หมายถึง คุณภาพในระดับพอใช้
 1 หมายถึง คุณภาพในระดับปรับปรุง

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	\bar{X}	S. D.
		1	2	3	4	5			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1									
1	สาระสำคัญ	4	5	4	5	5	23	4.6	0.54
2	ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	25	5	0
3	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5	0
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4	4	4	4	5	21	4.2	0.44
5	สาระการเรียนรู้	4	4	4	5	4	21	4.2	0.44
6	แนวทางการบูรณาการ	4	4	5	4	4	21	4.2	0.44
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้	4	5	5	5	4	23	4.6	0.54
8	กิจกรรมเสนอแนะ	4	5	5	5	5	24	4.8	0.44
9	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	5	5	4	5	4	23	4.6	0.54
10	บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้	5	5	4	5	4	23	4.6	0.54
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2									
1	สาระสำคัญ	5	5	4	5	5	24	4.8	0.44
2	ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	25	5	0
3	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5	0
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4	4	4	5	5	22	4.4	0.54
5	สาระการเรียนรู้	4	4	4	5	4	21	4.2	0.44
6	แนวทางการบูรณาการ	4	4	5	4	4	21	4.2	0.44
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้	4	5	5	4	4	22	4.4	0.54
8	กิจกรรมเสนอแนะ	5	5	5	5	5	25	5	0

9	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	5	5	5	5	4	24	4.8	0.44
10	บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้	5	5	5	5	4	24	4.8	0.44
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3									
1	สาระสำคัญ	5	5	5	5	5	25	5	0
2	ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	25	5	0
3	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5	0
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4	5	4	5	5	23	4.6	0.54
5	สาระการเรียนรู้	5	5	4	5	4	23	4.6	0.54
6	แนวทางการบูรณาการ	4	4	4	5	4	21	4.2	0.44
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้	4	5	5	4	4	22	4.4	0.54
8	กิจกรรมเสนอแนะ	4	5	5	4	5	23	4.6	0.54
9	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	4	5	5	4	5	23	4.6	0.54
10	บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้	4	5	5	4	5	23	4.6	0.54
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4									
1	สาระสำคัญ	5	5	5	5	5	25	5	0
2	ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	25	5	0
3	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5	0
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	4	5	5	24	4.8	0.44
5	สาระการเรียนรู้	4	4	5	5	5	23	4.6	0.54
6	แนวทางการบูรณาการ	4	4	4	4	4	20	4	0
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้	4	5	5	4	4	22	4.4	0.54
8	กิจกรรมเสนอแนะ	5	5	5	5	4	24	4.8	0.44
9	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	5	5	5	4	5	24	4.8	0.44
10	บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้	5	5	5	4	5	24	4.8	0.44
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5									
1	สาระสำคัญ	5	5	5	5	5	25	5	0
2	ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	25	5	0
3	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5	0
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5	0
5	สาระการเรียนรู้	4	4	5	5	5	23	4.6	0.54

6	แนวทางการบูรณาการ	4	4	4	5	5	22	4.4	0.54
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้	5	4	4	4	4	21	4.2	0.44
8	กิจกรรมเสนอแนะ	5	4	5	4	4	22	4.4	0.54
9	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	5	5	5	4	5	24	4.8	0.44
10	บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้	5	5	5	4	5	24	4.8	0.44
	รวม	229	237	235	234	232	1,167	238.06	16.91
	ค่าเฉลี่ย	4.58	4.74	4.7	4.68	4.64	23.43	4.66	0.33

แบบประเมินแบบทดสอบทักษะการตีตโพนอีสาน

ครูผู้สอน นายณัฏฐกรณ์ โพธิ์ปติชารายวิชา ศ 22101 วิชาศิลปะ (สาระดนตรี)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- คะแนน +1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์
 คะแนน 0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์
 คะแนน -1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	คะแนนความคิดเห็น		
		1	0	-1
<p>1. ความรู้ ความจำ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของเครื่องดนตรีพื้นบ้านและดนตรีสากล</p> <p>2. การวิเคราะห์ นักเรียนสามารถเปรียบเทียบเครื่องดนตรีพื้นและเครื่องดนตรีสากลได้</p>	<p>1. พินมีลักษณะคล้ายเครื่องดนตรีใด</p> <p>ก. สะล้อ ข. ซอ 3 สาย ค. ซึง ง. ไวโอลิน</p>	1	0	-1
<p>1. ความรู้ ความจำ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของเครื่องดนตรี</p>	<p>2. เครื่องดนตรีไทย มีกี่ประเภท</p> <p>ก. 3 ประเภท เครื่องลมไม้ เครื่องทองเหลือง เครื่องสาย</p> <p>ข. 4 ประเภท เครื่องตี เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า</p> <p>ค. 5 ประเภท เครื่องลมไม้ เครื่องทองเหลือง เครื่องสาย เครื่องลิ้มนิ้ว เครื่องสี</p> <p>ง. 6 ประเภท เครื่องตี เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องลมไม้ เครื่องสาย</p>			

<p>ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุประเภทของเครื่องดนตรีได้</p>	<p>3. พิณเป็นเครื่องดนตรีประเภทใด</p> <p>ก. ดิด ข. ลี ค. ตี ง. เป่า</p>			
<p>ความเข้าใจ นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสร้างหรือผลิตเครื่องดนตรี</p>	<p>4. การทำพิณ นิยมใช้ไม้ชนิดใด</p> <p>ก. ไม้แดง ข. ไม้มะค่าโมง ค. ไม้จามจุรี ง. ไม้ขนุน</p>			
<p>ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถจดจำเสียงพิณแต่ละสายได้</p>	<p>5. การตั้งสายพิณ 3 สาย คีย์ Am มีเสียงใดบ้าง</p> <p>ก. สายที่ 1 เร(D) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 เร (D) ข. สายที่ 1 โด(C) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 โด (C) ค. สายที่ 1 มี(E) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 มี (E) ง. สายที่ 1 ฟา(F) สายที่ 2 ลา(A) สายที่ 3 ฟา (F)</p>			
<p>ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุวัสดุที่ใช้ประกอบพิณได้</p>	<p>6. ในอดีต นิยมใช้วัสดุใดสายพิณเป็นสายพิณ</p> <p>ก. เถาวัลย์ ข. หางม้า ค. สายเอ็น ง. สายเบรกจักรยาน</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุ</p>	<p>7. พิณเป็นเครื่องดนตรีประจำจังหวัดใด</p> <p>ก. กาฬสินธุ์</p>			

<p>เครื่องดนตรีประจำ จังหวัดได้</p>	<p>ข. ร้อยเอ็ด ค. อุบลราชธานี ง. มหาสารคาม</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุ องค์ประกอบของพิณได้ 2. นำไปใช้ นักเรียนสามารถนำ ความรู้จากการเรียนรู้ไป ปฏิบัติได้</p>	<p>8. ปัจจุบันสายที่นำมาใช้ในพิณ มาจากข้อใด ก. สายเบส ข. สายไวโอลิน ค. สายเบรกกักรยาน ง. สายกีตาร์</p>			
<p>11. ความรู้ ความจำ นักเรียนมีความรู้ เกี่ยวกับประเภทของ เครื่องดนตรีพื้นบ้านและ ดนตรีสากล 2. การวิเคราะห์ นักเรียนสามารถ เปรียบเทียบเครื่องดนตรี พื้นและเครื่องดนตรี สากลได้</p>	<p>9. เครื่องดนตรีในข้อใดจัดอยู่ในประเภทเดียวกับพิณ ก. เปียโน ข. แซกโซโฟน ค. กีตาร์ ง. อังกะลุง</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุ องค์ประกอบของพิณได้ 2. นำไปใช้ นักเรียนสามารถนำ ความรู้จากการเรียนรู้ไป ปฏิบัติได้</p>	<p>10. ในอดีตนิยมใช้อะไรในการตีพิณ ก. เขาควย ข. สังกะสี ค. กะละมะพร้าว ง. เปลือกไม้</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุ เครื่องดนตรีในวงโปงลาง</p>	<p>11. วงดนตรีพื้นบ้านอีสาน วงโปงลาง ไม่มีเครื่อง ดนตรีประเภทใดประกอบ ก. เครื่องลมไม้</p>			

ได้	<ul style="list-style-type: none"> ข. เครื่องทองเหลือง ค. เครื่องเป่า ง. เครื่องตี 			
<p>1. นำไปใช้</p> <p>นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้ไปปฏิบัติได้</p>	<p>12. ปัจจุบันนิยมใช้อะไรในการตีพิณ</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. Pick ข. Capo ค. Pickup ง. Volume 			
<p>1 .ความรู้ ความจำ</p> <p>นักเรียนสามารถระบุองค์ประกอบของพิณได้</p>	<p>13. การแบ่งชั้นเสียงของพิณ ต้องใช้สิ่งใด</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. Pickup ข. Volume ค. Fret ง. knop 			
<p>1 .ความรู้ ความจำ</p> <p>นักเรียนสามารถเปรียบเทียบพิณกับเครื่องดนตรีประเภทอื่นได้</p>	<p>14. ข้อใดไม่จัดเป็นเครื่องดนตรีตระกูลเดียวกับพิณอีสาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. กระจับปี่ ข. ซึง ค. จะเข้ ง. ซออู้ 			
<p>1 .ความรู้ ความจำ</p> <p>นักเรียนทราบถึงประวัติของพิณ</p>	<p>15. ตามประวัติศาสตร์ไทย พิณเกิดในสมัยใด</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. สุโขทัย ข. อยุธยา ค. สุโขทัย ง. รัตนโกสินทร์ 			
	รวม			

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

(นายณัฐกรรณ์ โปธิปิตชา)

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

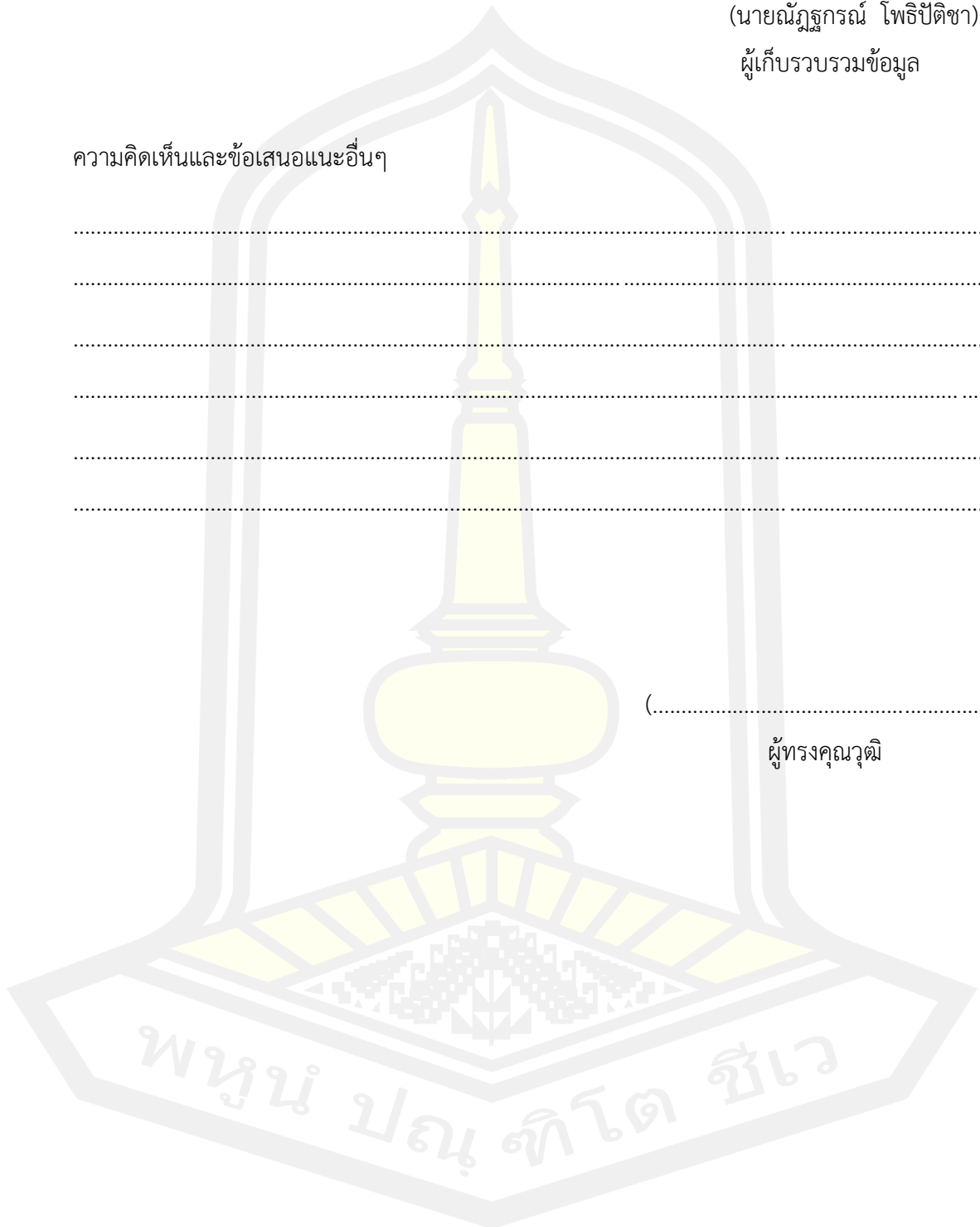
.....

.....

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปคะแนนความสอดคล้องระหว่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการตีพิมพ์อีสาน
เกณฑ์การให้คะแนน

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
2	1	0	1	0	0	2	0.4	ไม่สอดคล้อง
3	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
4	0	1	0	1	1	3	0.6	สอดคล้อง
5	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
6	0	1	0	0	1	2	0.4	ไม่สอดคล้อง
7	0	0	1	0	1	2	0.4	ไม่สอดคล้อง
8	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
10	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
12	0	1	1	1	0	3	0.6	สอดคล้อง
13	1	0	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบประเมินทักษะการคิดพินีสาน

เรื่อง การคิดพินีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อแบบประเมินทักษะ เรื่อง การคิดพินีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- +1 คือแน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นได้จริง
- 0 คือไม่แน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นได้จริง
- 1 คือแน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นได้จริง

การปฏิบัติ	เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		+1	0	-1
1. การตั้งสายพิน 2. การตีพินได้ถูก ลักษณะของการตีพิน 3. บรรเลงลายโป่งกลาง 4. บรรเลงลายเตี้ยโงง 5. บรรเลงลายเตี้ยพม่า	1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร			
	2. ความสอดคล้องเหมาะสมกับบรรณชาติวิชา			
	3. ความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
	4. ความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและปัญหา			
	5. ความเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน			
	6. ความเหมาะสมของภาพ และวิดีโอ			
	7. ความเหมาะสมของเนื้อหา			
	8. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร			
	9. ความเหมาะสมของการใช้ภาษา			
	10. ความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน			
	รวม			

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

(นายณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา)

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลสรุปแบบประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะ
การบรรเลงพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
4	0	1	0	1	1	3	0.6	สอดคล้อง
5	0	1	1	1	0	3	0.6	สอดคล้อง
6	1	0	1	1	0	3	0.6	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
9	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

แบบประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ถ้าหากมีข้อแก้ไขให้เติมข้อความลงในข้อเสนอแนะ

เกณฑ์การให้คะแนน

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

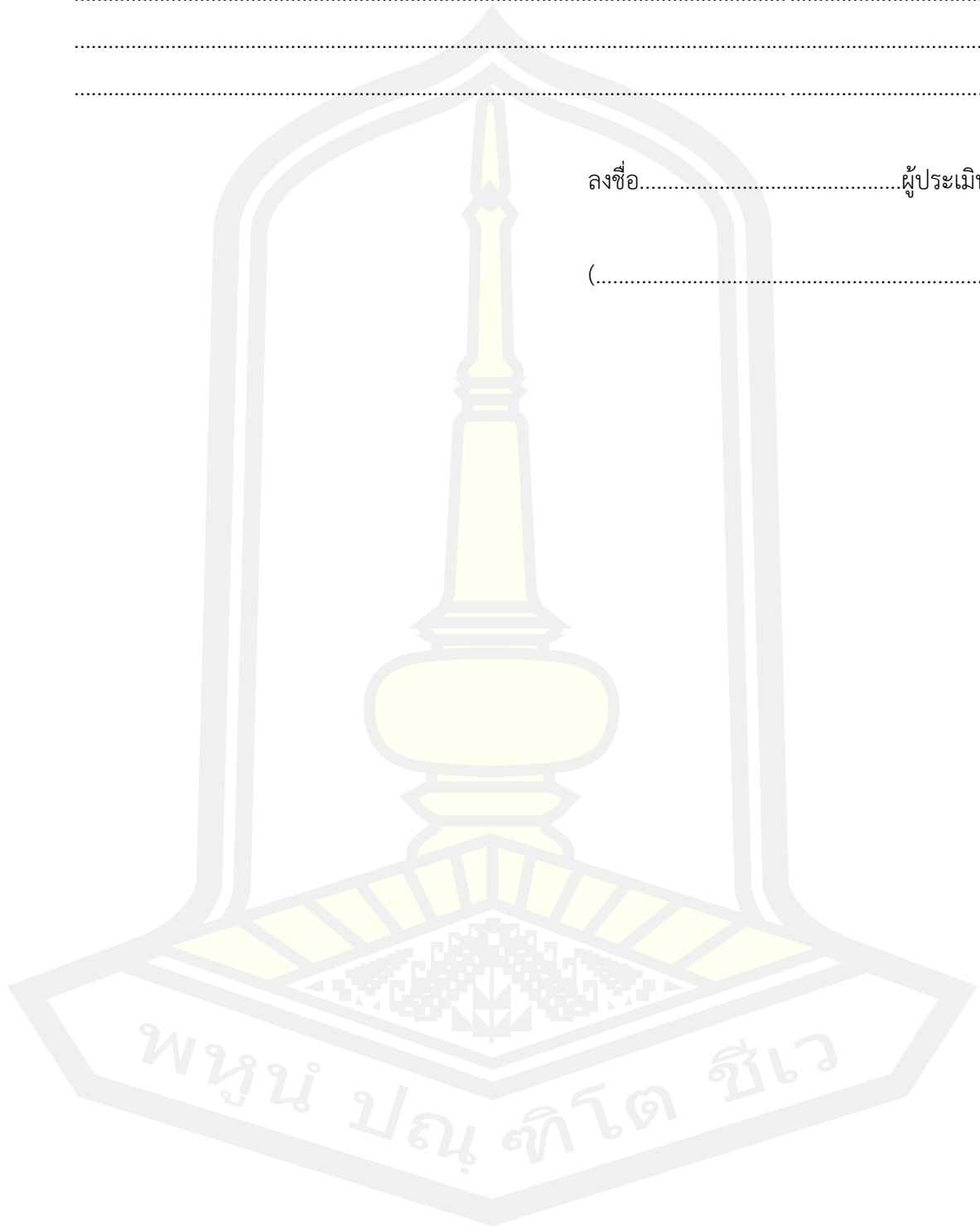
ประเด็นคำถาม	ผลการพิจารณา		
	+1	0	-1
1. แบบฝึกทักษะมีภาพประกอบที่น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา			
2. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทาน			
3. นักเรียนมีความสุขและได้รับความรู้ จากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทาน			
4. นักเรียนสนใจที่จะนำทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
5. แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทานช่วยให้นักเรียนมีความสามารถและเกิดทักษะในการตีพิมพ์นิทาน			
6. แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทานมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย			
7. แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทานนี้ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง			
8. นักเรียนสนใจที่จะฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทาน			
9. แบบฝึกมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม			
10. เนื้อหาที่กำหนดในแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์นิทานมีความเหมาะสมกับผู้เรียน			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

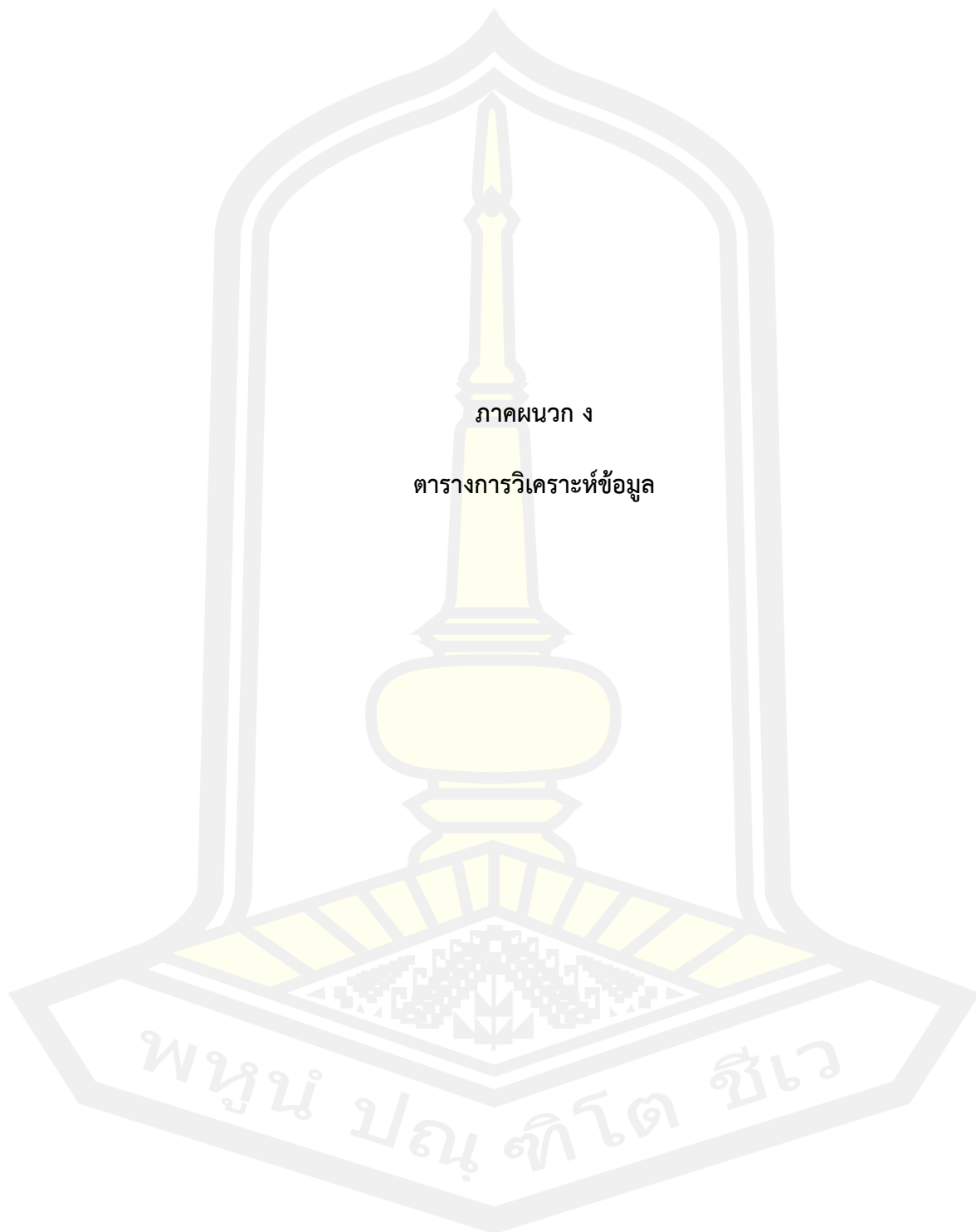

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามความพึงพอใจของแบบสอบถามความ
 พึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เกณฑ์การให้คะแนน

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
2	1	0	0	1	1	3	0.6	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
5	1	0	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
6	1	0	1	0	1	3	0.6	สอดคล้อง
7	1	0	1	1	0	3	0.6	สอดคล้อง
8	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง
ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

พหุบัณฑิตวิทยา

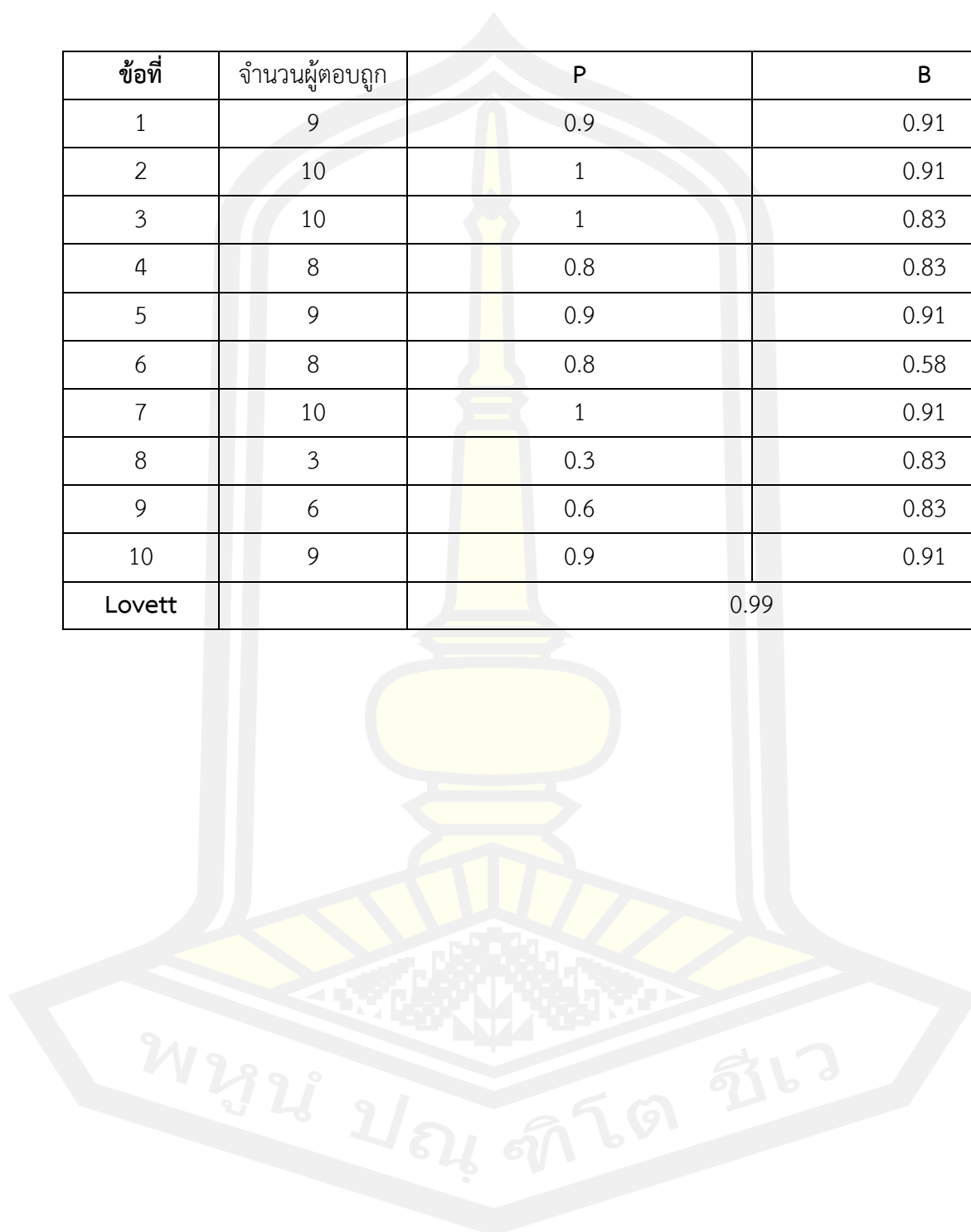
1. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน (E_1/E_2)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนนรวมระหว่างเรียน (50)	คะแนนสอบหลัง เรียน (10)
	10	10	10	10	10		
1	6	5	10	7	9	37	8
2	7	7	10	7	8	39	10
3	7	8	9	8	8	40	9
4	7	8	9	8	10	42	7
5	7	8	8	8	8	39	10
6	8	9	10	9	10	46	7
7	8	9	8	8	7	40	8
8	8	8	10	7	10	43	8
9	9	9	9	9	8	44	8
10	8	8	10	7	9	42	9
รวม	75	79	93	78	87	412	82
	ค่าเฉลี่ย					41.42	8.2
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน					2.69	1.31
$E_1=73.4 / E_2=82$							

2. ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก	P	B
1	9	0.9	0.91
2	10	1	0.91
3	10	1	0.83
4	8	0.8	0.83
5	9	0.9	0.91
6	8	0.8	0.58
7	10	1	0.91
8	3	0.3	0.83
9	6	0.6	0.83
10	9	0.9	0.91
Lovett			0.99

3. การประเมินค่า RAI จากการสังเกตประเมินผลของผู้ให้คะแนน 2 คน โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความเห็นพ้องของผู้ประเมิน

คนที่	R1	R2
1	42	44
2	47	46
3	46	47
4	45	46
5	48	47
6	45	47
7	44	45
8	41	40
9	45	45
10	46	47
รวม	449	454
RAI	0.99	

แบบทดสอบทักษะการตีพิมพ์อีสาน

ผู้วิจัย นายณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา รายวิชา ศ 22101 วิชาศิลปะ (สาระดนตรี)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1

1. พิณมีลักษณะคล้ายเครื่องดนตรีใด

- ก. สะล้อ
- ข. ซอ 3 สาย
- ค. ซึง
- ง. ไวโอลิน

2. พิณเป็นเครื่องดนตรีประเภทใด

- ก. ดัด
- ข. ลี
- ค. ตี
- ง. เป่า

3. การทำพิณ นิยมใช้ไม้ชนิดใด

- ก. ไม้แดง
- ข. ไม้มะค่าโมง
- ค. ไม้จามจุรี
- ง. ไม้ขนุน

4. การตั้งสายพิณ 3 สาย คีย์ Am มีเสียงใดบ้าง

- ก. สายที่ 1 เร(D) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 เร(D)
- ข. สายที่ 1 โด(C) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 โด(C)
- ค. สายที่ 1 มี(E) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 มี(E)
- ง. สายที่ 1 ฟา(F) สายที่ 2 ลา(A) สายที่ 3 ฟา(F)

5. ปัจจุบันสายที่นำมาใช้ในพิณ มาจากข้อใด

- ก. สายเบส
- ข. สายไวโอลิน
- ค. สายเบรคจักรยาน
- ง. สายกีตาร์

6. เครื่องดนตรีในข้อใดจัดอยู่ในประเภทเดียวกับพิณ

- ก. เปียโน
- ข. แหกโซโฟน
- ค. กีตาร์
- ง. อังกะลุง

7. ในอดีตนิยมใช้อะไรในการติดพิณ

- ก. เขาควาย
- ข. สังกะสี
- ค. กะละมะพร้าว
- ง. เปลือกไม้

8. ปัจจุบันนิยมใช้อะไรในการติดพิณ

- ก. Pick
- ข. Capo
- ค. Pickup
- ง. Volume

9. การแบ่งชั้นเสียงของพิณ ต้องใช้สิ่งใด

- ก. Pickup
- ข. Volume
- ค. Fret
- ง. Knop

10. ตามประวัติศาสตร์ไทย พิณเกิดในสมัยใด

- ก. สุโขทัย
- ข. อยุธยา
- ค. สุโขทัย
- ง. รัตนโกสินทร์

แบบประเมินแบบทดสอบทักษะการตีตีพิณอีสาน

ครูผู้สอน นายณัฏฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา รายวิชา ศ 22101 วิชาศิลปะ (สาระดนตรี)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 1

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- คะแนน +1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์
- คะแนน 0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์
- คะแนน -1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	คะแนนความคิดเห็น		
		1	0	-1
<p>1. ความรู้ ความจำ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของเครื่องดนตรีพื้นบ้านและดนตรีสากล</p> <p>2. การวิเคราะห์ นักเรียนสามารถเปรียบเทียบเครื่องดนตรีพื้นและเครื่องดนตรีสากลได้</p>	<p>1. พิณมีลักษณะคล้ายเครื่องดนตรีใด</p> <p>ก. สะล้อ</p> <p>ข. ซอ 3 สาย</p> <p>ค. ซึง</p> <p>ง. ไวโอลิน</p>	1	0	-1
<p>1. ความรู้ ความจำ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของเครื่องดนตรี</p>	<p>2. เครื่องดนตรีไทย มีกี่ประเภท</p> <p>ก. 3 ประเภท เครื่องลมไม้ เครื่องทองเหลือง เครื่องสาย</p> <p>ข. 4 ประเภท เครื่องตี เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า</p> <p>ค. 5 ประเภท เครื่องลมไม้ เครื่องทองเหลือง เครื่องสาย เครื่องลิมนิ้ว เครื่องสี</p> <p>ง. 6 ประเภท เครื่องตี เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องลมไม้ เครื่องสาย</p>			

<p>ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุประเภทของเครื่องดนตรีได้</p>	<p>3. พิณเป็นเครื่องดนตรีประเภทใด</p> <p>ก. ดิด ข. สี ค. ดี ง. เป่า</p>			
<p>ความเข้าใจ นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสร้างหรือผลิตเครื่องดนตรี</p>	<p>4. การทำพิณ นิยมใช้ไม้ชนิดใด</p> <p>ก. ไม้แดง ข. ไม้มะค่าโมง ค. ไม้จามจุรี ง. ไม้ขนุน</p>			
<p>ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถจดจำเสียงพิณแต่ละสายได้</p>	<p>5. การตั้งสายพิณ 3 สาย คีย์ Am มีเสียงใดบ้าง</p> <p>ก. สายที่ 1 เร(D) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 เร(D) ข. สายที่ 1 โด(C) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 โด(C) ค. สายที่ 1 มี(E) สายที่ 2 ลา (A) สายที่ 3 มี(E) ง. สายที่ 1 ฟา(F) สายที่ 2 ลา(A) สายที่ 3 ฟา(F)</p>			
<p>ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุวัสดุที่ใช้ประกอบพิณได้</p>	<p>6. ในอดีต นิยมใช้วัสดุใดสายพิณเป็นสายพิณ</p> <p>ก. เถาว์ลย์ ข. หางม้า ค. สายเอ็น ง. สายเบรกจักรยาน</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุเครื่องดนตรีประจำจังหวัดได้</p>	<p>7. พิณเป็นเครื่องดนตรีประจำจังหวัดใด</p> <p>ก. กาฬสินธุ์ ข. ร้อยเอ็ด ค. อุบลราชธานี ง. มหาสารคาม</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุองค์ประกอบของพิณได้</p>	<p>8. ปัจจุบันสายที่นำมาใช้ในพิณ มาจากข้อใด</p> <p>ก. สายเบส ข. สายไวโอลิน ค. สายเบรกจักรยาน ง. สายกีตาร์</p>			

<p>2. นำไปใช้ นักเรียนสามารถนำ ความรู้จากการเรียนรู้ ไปปฏิบัติได้</p>				
<p>11. ความรู้ ความจำ นักเรียนมีความรู้ เกี่ยวกับประเภทของ เครื่องดนตรีพื้นบ้าน และดนตรีสากล</p> <p>2. การวิเคราะห์ นักเรียนสามารถ เปรียบเทียบเครื่อง ดนตรีพื้นและเครื่อง ดนตรีสากลได้</p>	<p>9. เครื่องดนตรีในข้อใดจัดอยู่ในประเภทเดียวกับพิณ</p> <p>ก. เปียโน ข. แซกโซโฟน ค. กีตาร์ ง. อังกะลุง</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุ องค์ประกอบของพิณ ได้</p> <p>2. นำไปใช้ นักเรียนสามารถนำ ความรู้จากการเรียนรู้ ไปปฏิบัติได้</p>	<p>10. ในอดีตนิยมใช้อะไรในการตีพิณ</p> <p>ก. เขาควย ข. สังกะสี ค. กะละมะพร้าว ง. เปลือกไม้</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ นักเรียนสามารถระบุ เครื่องดนตรีในวง โปงลางได้</p>	<p>11. วงดนตรีพื้นบ้านอีสาน วงโปงลาง ไม่มีเครื่องดนตรี ประเภทใดประกอบ</p> <p>ก. เครื่องลมไม้ ข. เครื่องทองเหลือง ค. เครื่องเป่า ง. เครื่องตี</p>			

<p>1. นำไปใช้</p> <p>นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้ไปปฏิบัติได้</p>	<p>12. ปัจจุบันนิยมใช้อะไรในการตีพิณ</p> <p>ก. Pick ข. Capo ค. Pickup ง. Volume</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ</p> <p>นักเรียนสามารถระบุองค์ประกอบของพิณได้</p>	<p>13. การแบ่งชั้นเสียงของพิณ ต้องใช้สิ่งใด</p> <p>ก. Pickup ข. Volume ค. Fret ง. knop</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ</p> <p>นักเรียนสามารถเปรียบเทียบพิณกับเครื่องดนตรีประเภทอื่นได้</p>	<p>14. ข้อใดไม่จัดเป็นเครื่องดนตรีตระกูลเดียวกับพิณอีสาน</p> <p>ก. กระจับปี่ ข. ซึง ค. จะเข้ ง. ง. ซอฮู้</p>			
<p>1 .ความรู้ ความจำ</p> <p>นักเรียนทราบถึงประวัติของพิณ</p>	<p>15. ตามประวัติศาสตร์ไทย พิณเกิดในสมัยใด</p> <p>ก. สุโขทัย ข. อยุธยา ค. สุโขทัย ง. รัตนโกสินทร์</p>			
	รวม			

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

(นายณัฐกรรณ์ โพธิ์ปิตา)

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

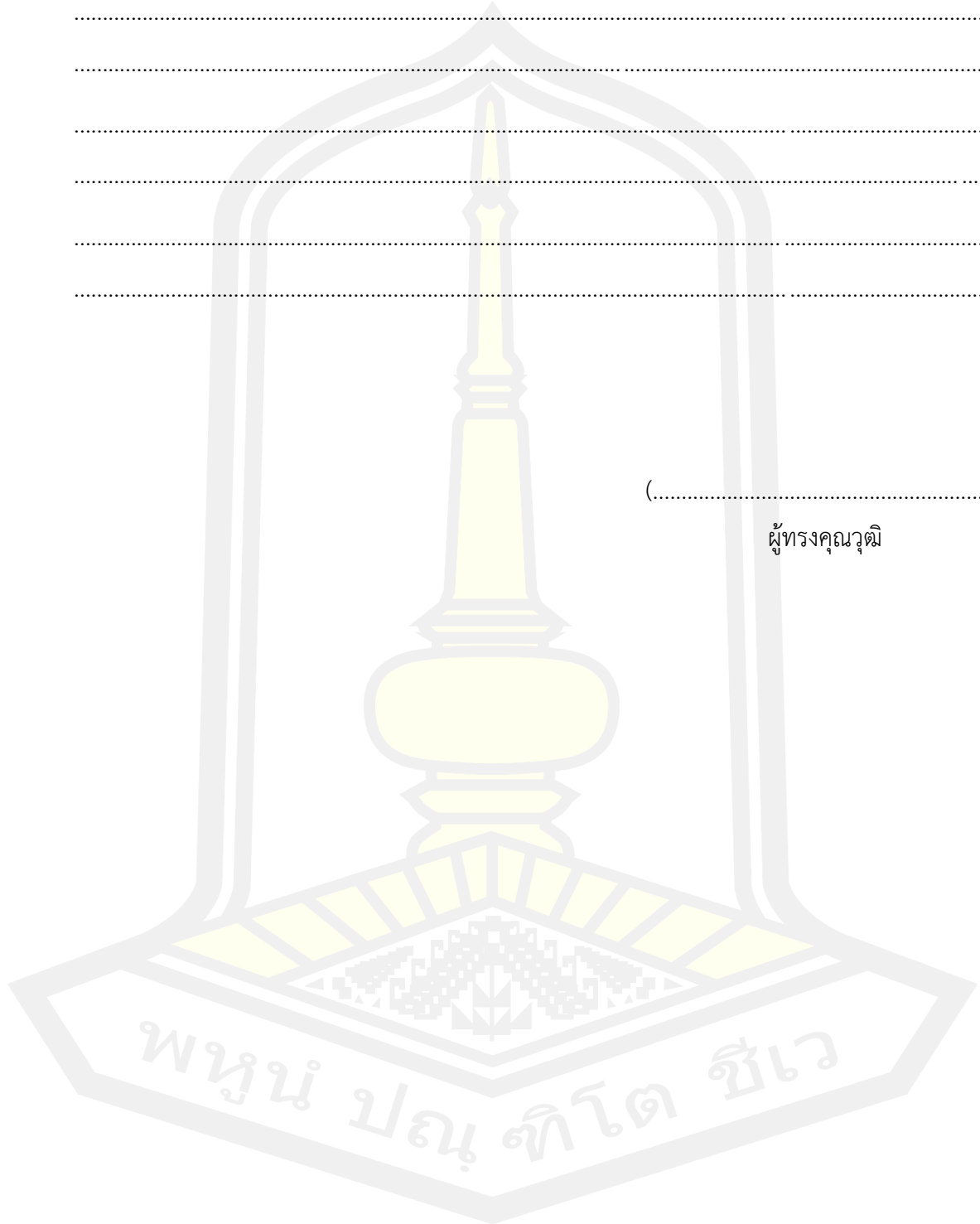
.....

.....

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

สาระที่ สาระที่ 2 ดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ(ดนตรี)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 10 ชั่วโมง

ระดับคุณภาพของผลงาน

5	หมายถึง	คุณภาพในระดับดีเยี่ยม
4	หมายถึง	คุณภาพในระดับดีมาก
3	หมายถึง	คุณภาพในระดับดี
2	หมายถึง	คุณภาพในระดับพอใช้
1	หมายถึง	คุณภาพในระดับปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาของพิณอีสาน	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					
	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การฝึกตีพิณอีสาน เบื้องต้น	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					

	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงลาวโปงกลาง	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					
	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การบรรเลงลายเตี้ยโงง	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	5. สาระการเรียนรู้					
	6. แนวทางการบูรณาการ					
	7. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
	8. กิจกรรมเสนอแนะ					
	9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
	10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การบรรเลงลายเตี้ยพม่า	1. สาระสำคัญ					
	2. ตัวชี้วัดชั้นปี					
	3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
	4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					

5. สารระการเรีนรู้					
6. แนวทางการบูรณาการ					
7. กระบวนการจัดการเรีนรู้					
8. กิจกรรมเสนอแนะ					
9. สื่อ/แหล่งการเรีนรู้					
10. บันทึกหลังการจัดการเรีนรู้					

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

(นายณัฐกรรณ์ โปธิปติชา)

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบประเมินทักษะการตีตพินอีสาน

รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ (ดนตรี) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนา
วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

เรื่อง การตีตพินอีสาน

1 = ปรับปรุง 2= พอใช้ 3 = ปานกลาง 4 = ดี 5 = ดีมาก

เกณฑ์ระดับคะแนน

10 คะแนน คือ สามารถตีตได้ตรงตามจังหวะที่กำหนด เสียงพินดังชัดเจน มีเทคนิคในการ
สะบัด และกรอสายพิน และสามารถบรรเลงร่วมกับเครื่องประกอบจังหวะได้

9 คะแนน คือ สามารถตีตได้ตรงตามจังหวะที่กำหนด มีเสียงชัดเจน

8 คะแนน คือ สามารถตีตได้เล็กน้อย มีผิดพลาดบางครั้ง

7 คะแนน คือ ตีตได้เป็นบางครั้ง ผิดพลาดบ่อยครั้ง

6 คะแนน คือ ไม่สามารถตีตได้ จำโน้ตไม่ได้ ตีตผิดลักษณะของการตีตพิน

การปฏิบัติ	ระดับคะแนน				
	10	9	8	7	6
1. การตั้งสายพิน					
2. การตีตพินได้ถูกลักษณะ					
3. บรรเลงลายโปงกลาง					
4. บรรเลงลายเต้ยโขง					
5. บรรเลงลายเต้ยพม่า					

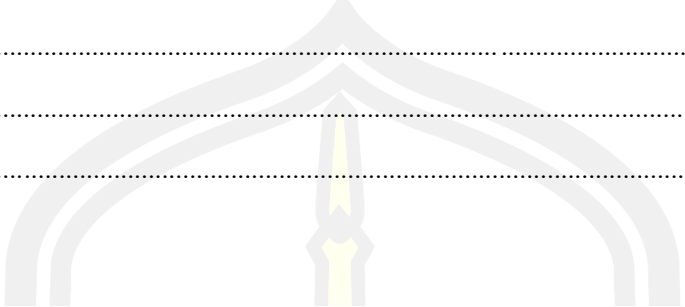
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินสื่อการสอนผู้เชี่ยวชาญ

ประเภทสื่อ แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน

ครูผู้สอน นายณัฐกรรณ์ โพรธิ์ตชา รายวิชา ศ 22101 ศิลปะ (ดนตรี)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ควรปรับปรุง 1
1. ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์					
2. ความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์					
3. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาที่มีความละเอียด					
4. เนื้อหาถูกต้องชัดเจน					
5. การดำเนินเรื่องมีความน่าสนใจ					
6. ความเหมาะสมของรูปภาพ					
7. ภาพและเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกัน					
8. ความถูกต้องของหลักภาษา					
9. ความชัดเจนของคำชี้แจงต่างๆ					
10. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา					

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

(นายณัฐกรรณ์ โพรธิ์ตชา)

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

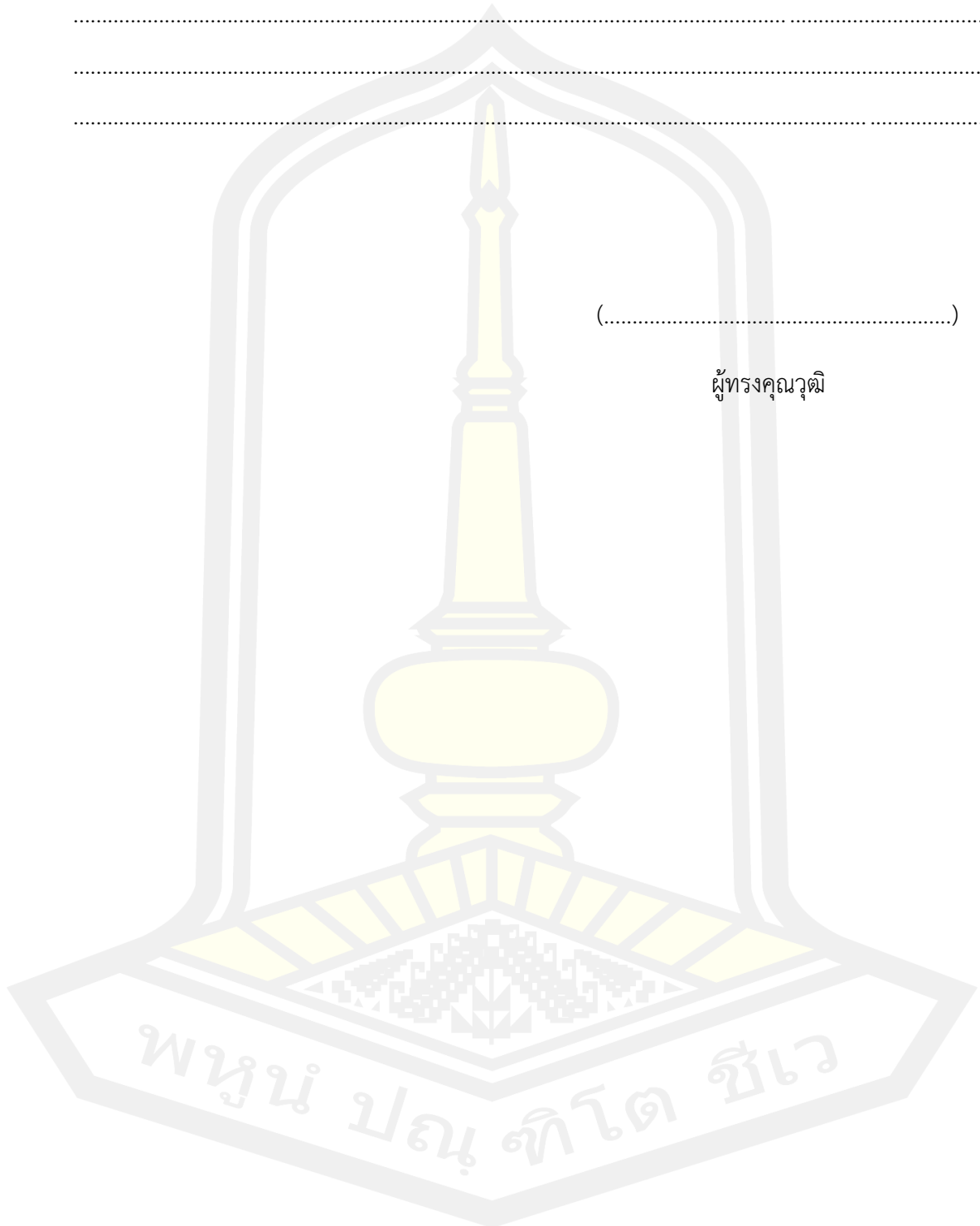
.....

.....

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของตนเอง

- ระดับความพึงพอใจ**
- 5 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด
 - 4 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจมาก
 - 3 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง
 - 2 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจน้อย
 - 1 หมายถึงนักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	แบบฝึกทักษะมีภาพประกอบที่น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา					
2	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน					
3	นักเรียนมีความสุขและได้รับความรู้ จากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน					
4	นักเรียนสนใจที่จะนำทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
5	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานช่วยให้นักเรียนมีความสามารถและเกิดทักษะในการตีพิมพ์อีสาน					
6	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย					
7	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานนี้ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง					
8	นักเรียนสนใจที่จะฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน					
9	แบบฝึกมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม					
10	เนื้อหาที่กำหนดในแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานมีความเหมาะสมกับผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแบบประเมินทักษะการตีพิมพ์อีสาน

เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อแบบประเมินทักษะ เรื่อง การตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- +1 คือแน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นได้จริง
- 0 คือไม่แน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นได้จริง
- 1 คือแน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นได้จริง

การปฏิบัติ	เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		+1	0	-1
1. การตั้งสายพิน 2. การตีพิมพ์ได้ถูก ลักษณะของการตีพิมพ์ 3. บรรณเลขลายโปงกลาง 4. บรรณเลขลายเตี้ยโฆง 5. บรรณเลขลายเตี้ยพม่า	1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร			
	2. ความสอดคล้องเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา			
	3. ความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
	4. ความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและปัญหา			
	5. ความเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน			
	6. ความเหมาะสมของภาพ และวิดีโอ			
	7. ความเหมาะสมของเนื้อหา			
	8. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร			
	9. ความเหมาะสมของการใช้ภาษา			
	10. ความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน			
	รวม			

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

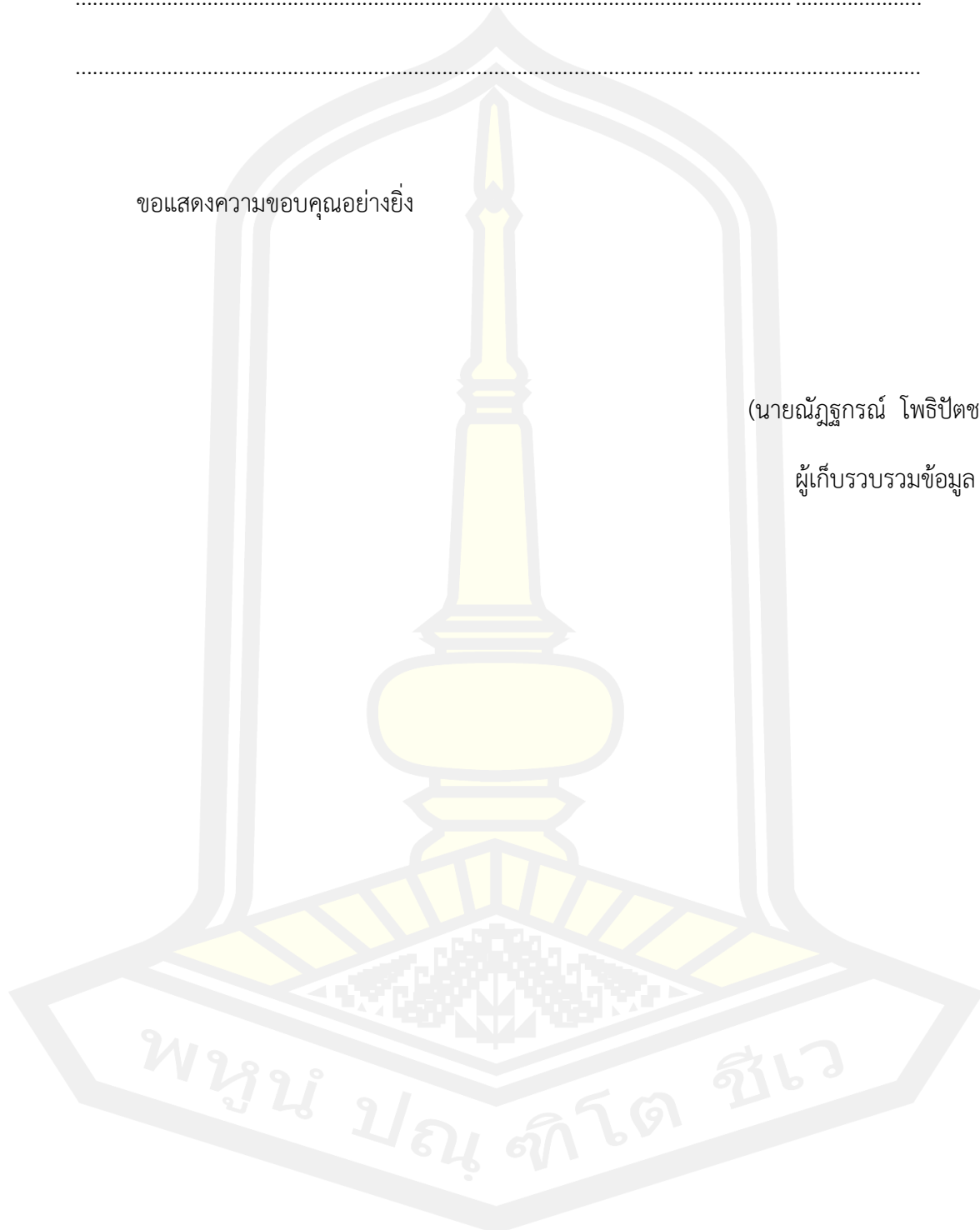
.....

.....

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

(นายณัฐกรรณ์ โพธิ์ปัดชา)

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายณัฐกรณ์ โปธิปตชา
วันเกิด	วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองบุรีรัมย์ บุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 60/1 ถนนท่าสินค้า ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักศึกษา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษา โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ.2559 ศิลปะกรรมศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ (ศป.บ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2564 ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ (ดศ.ม) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุบัณฑิต ชีวะ